

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

za rok zakończony

31 grudnia 2022 roku

GRUPY KAPITAŁOWEJ

EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU LEASINGOWEGO S.A.

WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z
BADANIA

Radosław Woźniak

imię i nazwisko

Prezes Zarządu

stanowisko/funkcja

Paweł Lewandowski

imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

stanowisko/funkcja

Paweł Bojko

imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

stanowisko/funkcja

Eva Höglund

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/funkcja

Hans Ferm

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/funkcja

Wojciech Przybył

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/funkcja

Wrocław, 9 maja 2023 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	11
1. Charakterystyka Grupy	11
1.1. Organizacja Grupy	11
1.2. Skład Zarządu jednostki dominującej	12
1.3. Skład Rady Nadzorczej spółki dominującej	13
2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
2.1. Wpływ i przewidywane konsekwencje w sytuacji kryzysu gospodarczego spowodowanego pandemią COVID-19 i wojną na Ukrainie	14
2.2. Waluta pomiaru i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego	19
2.3. Oświadczenie o zgodności	19
2.4. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	20
3. Niepewność szacunków i profesjonalny osąd kierownictwa	20
4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	24
5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	25
6. Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości	27
6.1. Metoda konsolidacji	27
6.2. Umowy leasingowe	27
6.2.1. Metoda uznawania przychodów z tytułu leasingu finansowego	27
6.2.2. Inwestycja leasingowa netto	28
6.2.3. Środki trwałe oddane w leasing operacyjny	29
6.2.4. Wartość końcowa	29
6.2.5. Utrata wartości należności leasingowych	29
6.2.5.1. Kalkulacja odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu leasingu oraz należności z tytułu pożyczek	31
Definicja default (zaniechania/ niewykonania zobowiązania) stosowana przez Grupę	33
Ocena indywidualna klienta – rozszerzenie	34
6.2.6. Rozliczenie umowy po szkodzie całkowitej	35
6.2.7. Wycena wierzytelności windykacyjnych	35
6.3. Umowy leasingu – Grupa jako leasingobiorca	36
6.4. Wartości niematerialne oraz rzeczowe aktywa trwałe	42
6.5. Wartość firmy	43
6.6. Zapasy	44
6.7. Utrata wartości aktywów niefinansowych	44
6.8. Instrumenty finansowe	45
6.8.1. Klasyfikacja instrumentów finansowych	45
6.9. Modele biznesowe zarządzania aktywami finansowymi	46
6.10. Test umownych przepływów pieniężnych	47
6.10.1.1. Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	47
6.10.1.2. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	48
6.10.1.3. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	48
6.10.1.4. Zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie	48
6.10.1.5. Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	48
6.10.1.6. Instrumenty zabezpieczające	48

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

6.10.2	Początkowe ujęcie oraz wyłączenie instrumentów finansowych z ksiąg rachunkowych.....	49
6.10.3	Wycena instrumentów finansowych	49
6.10.3.1	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.....	49
6.10.3.2	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumenty zabezpieczające.....	50
6.10.3.3	Aktywa finansowe oraz inne zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.....	51
6.10.3.3.1	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie...	51
6.10.3.3.2	Pozostałe zobowiązania finansowe	52
6.10.3.3.3	Zmiana klasyfikacji instrumentów finansowych.....	52
6.11	Wartość godziwa.....	53
6.12	Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	53
6.13	Utrata wartości aktywów finansowych, z wyłączeniem należności z tytułu leasingu.....	54
6.14	Rachunkowość zabezpieczeń.....	56
6.14.1	Instrumenty pochodne zabezpieczające zmianę wartości godziwej	57
6.14.2	Zaprzestanie stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń	57
6.15	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	58
6.16	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	58
6.17	Rezerwy	59
6.18	Odprawy emerytalne	60
6.19	Przychody przyszłych okresów.....	60
6.20	Bierne rozliczenie międzyokresowe kosztów	60
6.21	Podatki.....	60
6.21.1	Podatek bieżący.....	60
6.21.2	Podatek odroczony.....	61
6.22	Podatek od towarów i usług	62
6.23	Przychody	62
6.23.1	Przychody z leasingu finansowego	62
6.23.2	Przychody z leasingu operacyjnego	62
6.23.3	Pozostałe przychody ze sprzedaży produktów leasingowych	63
6.23.4	Przychody z tytułu prowizji i opłat.....	63
6.23.5	Pozostałe przychody operacyjne.....	63
6.23.6	Pozostałe przychody ze sprzedaży	64
6.23.7	Przychody finansowe	64
6.23.8	Przychody z tytułu odsetek.....	65
6.24	Koszty:.....	65
6.24.1	Koszty związane z leasingiem	65
6.24.2	Koszty pozostałej sprzedaży.....	65
6.24.3	Koszty z tytułu prowizji i opłat	66
6.24.4	Pozostałe koszty operacyjne.....	66
6.24.5	Koszty finansowe	66
6.24.6	Koszty z tytułu odsetek	66
6.25	Wynik na odpisach netto z tytułu oczekiwanej starty kredytowej	66
7.	Przychody ze sprzedaży produktów leasingowych.....	67
8.	Przychody z tytułu odsetek.....	67
9.	Przychody z tytułu prowizji i opłat	68

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

10.	Pozostałe przychody ze sprzedaży	68
11.	Koszty prowizji i opłat związanych z leasingiem	69
12.	Koszty z tytułu odsetek	69
13.	Koszty z tytułu prowizji i opłat	70
14.	Koszty pozostałej sprzedaży	70
15.	Odpisy netto z tytułu oczekiwanej straty kredytowej	70
16.	Wynik z pozycji wymiany	73
17.	Pozostałe przychody operacyjne	74
18.	Pozostałe koszty operacyjne	75
19.	Przychody finansowe	76
20.	Koszty finansowe	76
21.	Koszty ogólnego zarządu	76
22.	Podatek dochodowy	77
23.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	78
24.	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej	79
24.1	Kontrakty na zamianę stóp procentowych (interest rate swap) oraz zamianę finansowania z EUR na bazie EURIBOR 3M na PLN na bazie WIBOR 1M (cross currency interest rate swap)	79
24.2	Transakcje typu FX SWAP na zmianę waluty	81
25.	Należności z tytułu leasingu finansowego wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	82
26.	Należności z tytułu pożyczek wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	87
27.	Należności z tytułu dostaw i usług, należności z tytułu faktoringu oraz pozostałe należności finansowe	92
27.1	Należności faktoringowe	93
28.	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	96
29.	Rzeczowe aktywa trwałe	101
29.1	Rzeczowy majątek trwały	101
29.2	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	103
29.3	Środki trwałe oddane w leasing operacyjny	104
30.	Wartości niematerialne, w tym wartość firmy	106
31.	Zapasy	108
32.	Pozostałe aktywa	109
32.1	Wierzytelności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	110
32.2	Czynne rozliczenia międzyokresowe	111
32.3	Rozrachunki publicznoprawne	111
33.	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	112
34.	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	114
35.	Rezerwy	116
36.	Pozostałe zobowiązania	117
36.1	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	117
36.2	Zobowiązania z tytułu leasingu	118
36.3	Rozliczenia międzyokresowe bierne	118
36.4	Przychody przyszłych okresów	119
36.5	Rozrachunki publicznoprawne	119
37.	Kapitał własny	119
37.1	Kapitał podstawowy	119
37.2	Kapitał zapasowy	120
37.3	Kapitał rezerwowy	120
37.4	Zyski zatrzymane	120
37.5	Zarządzanie kapitałem	120

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

38	Świadczenia pracownicze	121
38.1	Świadczenia wynikające z rozwiązywania stosunku pracy	121
38.2	Świadczenia po okresie zatrudnienia - Program określonych składek	121
38.3	Świadczenia po okresie zatrudnienia – Program określonych świadczeń	122
39	Zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy	123
40	Zabezpieczenia ustanowione na aktywach klientów	123
41	Zobowiązania warunkowe	123
42	Dywidendy wypłacone	124
43	Transakcje ze stronami powiązanymi	124
43.1	Transakcje z jednostkami powiązanymi	124
43.2	Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej	126
43.3	Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	127
44	Struktura zatrudnienia	127
45	Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	127
46	Uzgodnienie pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych do pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	128
47	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	128
47.1	Ryzyko stopy procentowej	129
47.2	Ryzyko walutowe	129
47.3	Analiza wrażliwości instrumentów finansowych na zmiany rynkowych stóp procentowych i kursów walut	130
47.4	Ryzyko związane z płynnością	131
47.4.1	Zapadalność zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	133
47.4.2	Zapadalność wszystkich przyszłych niezdyskontowanych przepływów umownych	138
47.5	Zapadalność transakcji IRS CCIRS dokonana na bazie przyszłych, oczekiwanych wartości płatności w dacie zapadalności (wycena do wartości godziwej z uwzględnieniem różnic kursowych)	139
47.6	Ryzyko kredytowe	140
47.7	Koncentracja ryzyka kredytowego	141
47.7.1	Finansowanie pożyczek – wiekowanie ekspozycji	142
47.7.2	Wartość i struktura ekspozycji kredytowej netto w podziale na typ działalności klienta oraz z wyszczególnieniem ekspozycji zdefaultowanej (zgodnie z definicją przyjętą przez Grupę), ekspozycji nie zdefaultowanej na koniec roku, ale posiadającej opóźnienia w płatnościach oraz ekspozycji nie zdefaultowanej bez opóźnień.	143
47.7.3	Wartość zabezpieczeń	145
47.7.3.1	Opis posiadanych zabezpieczeń lub innych mechanizmów poprawiających jakość kredytową.	145
47.7.3.2	Ekspozycja na ryzyko kredytowe w podziale na ratingi jakości kredytowej	147
48	Instrumenty finansowe	148
48.1	Reklasyfikacja aktywów finansowych	148
48.2	Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej	148
48.3	Wartość godziwa instrumentów finansowych	150
48.4	Rachunkowość zabezpieczeń	153
48.5	Klasyfikacja instrumentów finansowych	156
49	Zdarzenia następujące po zakończeniu roku sprawozdawczego	161

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony 31 grudnia 2022 roku

		Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
	Noty		
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody ze sprzedaży produktów leasingowych	7	1.425.193	820.765
<i>w tym przychody odsetkowe z leasingu finansowego</i>	7	850.430	359.457
Przychody z tytułu odsetek	8	111.620	34.974
<i>w tym wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu</i>		7.956	34.974
Przychody z tytułu prowizji i opłat	9	108.521	113.703
Pozostałe przychody ze sprzedaży	10	77.637	67.467
Razem Przychody z działalności podstawowej		1.722.971	1.036.909
Koszty prowizji i opłat związanych z leasingiem	11	(348.713)	(297.931)
Koszty z tytułu odsetek	12	(745.071)	(133.509)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	13	(4.084)	(3.062)
Koszty pozostałej sprzedaży	14	(66.156)	(63.051)
Razem Koszty działalności podstawowej		(1.164.024)	(497.553)
Odpisy netto z tytułu oczekiwanej straty kredytowej	15	(58.287)	(60.011)
Wynik z pozycji wymiany	16	(18.057)	2.416
Pozostałe przychody operacyjne	17	95.966	83.519
Pozostałe koszty operacyjne	18	(24.710)	(69.108)
Przychody finansowe	19	18.291	11.954
Koszty finansowe	20	(22.264)	(32.466)
Ogólne koszty administracyjne	21	(316.653)	(267.152)
Zysk/(strata) brutto		233.233	208.508
Podatek dochodowy	22	(48.841)	(42.490)
Zysk/ (strata) netto z działalności kontynuowanej		184.392	166.018
DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA			
Zysk/(strata) netto z działalności zaniechanej		-	-
Zysk/(strata) netto		184.392	166.018
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		179.735	163.769
Zysk (strata) netto przypadający na udziały niekontrolujące		4.657	2.249

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Pozostałe całkowite dochody

		Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Pozycje niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych			

Zyski (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	38.3	357	448
--	------	-----	-----

Pozostałe całkowite dochody razem (netto)		357	448
--	--	------------	------------

Całkowity dochód ogółem przypadający:		184.749	166.466
--	--	----------------	----------------

Akcjonariuszom jednostki Dominującej		180.092	164.217
Na udziały niekontrolujące		4.657	2.249

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na dzień 31 grudnia 2022 roku

	Nota	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23	624.847	592.917
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy	24	14.418	36.843
Należności z tytułu leasingu finansowego	25	11.546.157	10.700.409
Należności z tytułu pożyczek wyceniane według amortyzowanego kosztu	26	851.739	621.230
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe, w tym	27	1.553.681	1.296.153
<i>Należności faktoringowe</i>	27.1	1.466.878	1.181.966
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	28	291.648	305.889
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym	29	1.827.973	1.422.722
<i>Środki trwałe z tytułu leasingu operacyjnego</i>	29.3	1.637.425	1.120.281
Wartości niematerialne, w tym wartość firmy	30	185.834	164.449
Zapasy	31	213.789	194.736
Pozostałe aktywa	32	275.226	326.673
Aktywa razem		17.385.312	15.662.021
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wyceniane według amortyzowanego kosztu	33	12.304.388	10.239.678
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyceniane według amortyzowanego kosztu	34	2.632.001	3.107.292
Zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy	24	12.266	11.341
Rezerwy	35	24.047	20.447
Pozostałe zobowiązania	36	1.143.748	1.057.233
Zobowiązania razem		16.116.450	14.435.991
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej, w tym:			
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej, w tym:		1.249.478	1.207.133
Kapitał podstawowy	37.1	674.112	674.112
Kapitał zapasowy	37.2	402.416	376.394
Kapitał rezerwowy	37.3	1.001	644
Zyski zatrzymane	37.4	(7.786)	(7.786)
Wynik finansowy bieżącego roku		179.735	163.769
Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące		19.384	18.897
Kapitały własne razem		1.268.862	1.226.030
Zobowiązania i kapitały razem		17.385.312	15.662.021

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

	Noty	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Razem
Na dzień 1 stycznia 2022 r.		674.112	376.394	644	(7.786)	163.769	1.207.133
Dywidenda z zysku za 2021 r.	42	-	-	-	-	(133.861)	(133.861)
Przeniesienie części zysku z 2021 r. na kapitał zapasowy		-	26.022	-	-	(29.908)	(3.886)
Inne całkowite dochody	38.3	-	-	357	-	-	357
Zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2022 r.		-	-	-	-	179.735	179.735
Na dzień 31 grudnia 2022 r.		674.112	402.416	1.001	(7.786)	179.735	1.249.478
Na dzień 1 stycznia 2021 r.		674.112	374.545	196	(13.263)	63.231	1.098.821
Dywidenda z zysku za 2020 r.	42	-	-	-	-	(55.578)	(55.578)
Inne całkowite dochody.	38.3	-	-	448	-	-	448
Przeniesienie zysku z 2020 r. na kapitał zapasowy		-	1.562	-	-	(1.562)	-
Inne przeniesienia w ramach kapitałów		-	614	-	(614)	-	-
Pozostałe korekty		-	(327)	-	-	-	(327)
Przeniesienie części zysku z 2020 r. na pokrycie strat z lat ubiegłych	37.4	-	-	-	-	(6.091)	(6.091)
Pokrycie strat z lat ubiegłych	37.4	-	-	-	6.091	-	6.091
Zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.		-	-	-	-	163.769	163.769
Na dzień 31 grudnia 2021 r.		674.112	376.394	644	(7.786)	163.769	1.207.133

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

		31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	Nota	233.233	208.508
Zysk przed opodatkowaniem		233.233	208.508
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja		254.202	195.468
(Zyski) / straty z tyt. różnic kursowych		16.141	(15.734)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		(176.220)	108.457
Zysk / (strata) z działalności inwestycyjnej		(51.732)	(11.900)
Wycena instrumentu wbudowanego		21.711	-
Inne korekty		(11.272)	20.250
Zmiana stanu rezerw		(1.023)	3.092
Zmiana stanu zapasów		(19.680)	(24.781)
Zmiana stanu należności	46	(1.107.431)	(1.378.357)
Zmiana stanu zobowiązań	46	153.267	311.364
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		(12.174)	713
Koszty transakcyjne sekurytyzacji		2.312	(3.263)
Sprzedaż środków poleasingowych		208.945	216.113
Zakup środków trwałych do oddania w leasing		(863.165)	(245.347)
Zmiana stanu aktywów/zobowiązań finansowych		12.969	(73.222)
Spląty udzielonych pożyczek		700.235	943.504
Udzielone pożyczki		(904.941)	(1.076.620)
Podatek dochodowy zapłacony		(27.834)	(52.410)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		(1.572.457)	(874.165)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		116.157	36.378
Wpływy:		116.157	36.378
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		46.271	19.272
Otrzymane odsetki		69.886	17.106
Wydatki:		(49.618)	(535.448)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(49.618)	(535.448)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		66.539	
Przepływy środków pieniężnych z działalności z działalności finansowej		9.348.517	9.170.0427
Wpływy:		9.348.517	9.170.0427
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek		8.968.517	8.057.093
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		380.000	1.113.334
Wydatki:		(7.810.669)	(7.552.242)
Spląty kredytów i pożyczek		(6.943.104)	(6.840.066)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(170.000)	(454.000)
Zapłacone odsetki od kredytów		(496.028)	(92.907)
Zapłacone odsetki od obligacji		(51.154)	(9.157)
Płatności z tytułu leasingu		(11.820)	(97.985)
Dywidendy wypłacone	42	(138.563)	(58.127)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		1.537.848	1.618.185
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		31.930	244.950
Środki pieniężne na początek roku		592.917	347.967
Środki pieniężne na koniec roku		624.847	592.917

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Charakterystyka Grupy

1.1. Organizacja Grupy

Grupa Kapitałowa Europejskiego Funduszu Leasingowego S.A. („Grupa”) obejmuje Europejski Fundusz Leasingowy S.A. („EFL”) oraz jednostki zależne: Carefleet S.A., EFL Finance S.A., Eurofactor Polska S.A., Truck Care Sp. z o.o., w których EFL jako jednostka dominująca posiada 100% akcji, za wyjątkiem udziałów w Truck Care, w której EFL posiada 70,03% udziałów. Na udziały niekontrolujące (DBK Sp. z o.o.) przypada 29,97 % akcji Truck CARE.

Jednostki zależne objęte są konsolidacją pełną.

W roku objętym niniejszym sprawozdaniem w Grupie nie wystąpiły zmiany w jej strukturze.

Ponadto konsolidacją na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku zostały objęte spółki celowe EFL Lease ABS 2017-1 Designated Activity Company oraz EFL Lease ABS 2021-1 DAC z siedzibą w Irlandii. Spółki te zostały powołane do przeprowadzenia programu sekurytyzacji portfela wierzytelności leasingowych, w których udziałowcami są zagraniczne osoby prawne niepowiązane ze spółką dominującą. Obie spółki są kontrolowane przez EFL, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10. Spółki celowe nie posiadają innych aktywów niż te związane z podlegającym sekurytyzacji portfelem wierzytelności leasingowych. Wierzytelności te są z kolei ujęte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym spółki dominującej. EFL w dalszym ciągu zarządza ww. portfelem i jest beneficjentem generowanych przez ten portfel strumieni pieniężnych.

Europejski Fundusz Leasingowy S.A. został założony jako jedna z pierwszych spółek leasingowych w Polsce. Spółka powstała 13 czerwca 1991 roku i zajmuje się zawieraniem umów leasingu, których przedmiotem są głównie pojazdy wykorzystywane w ramach prowadzenia działalności gospodarczej, sprzęt komputerowy i biurowy oraz urządzenia produkcyjne. Ponadto spółka dominująca zawiera umowy leasingu nieruchomości.

EFL finansuje zakup pojazdów oraz urządzeń za pomocą kredytów zaciągniętych w bankach lokalnych i zagranicznych, w międzynarodowych instytucjach finansowych, przez emisję papierów dłużnych oraz poprzez program sekurytyzacji.

Większą część klientów EFL stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa, zazwyczaj biorące w leasing przedmioty o niewielkiej wartości. Spółka finansuje także wysoko budżetowe transakcje, dla klientów korporacyjnych i instytucjonalnych. W 2022 roku średni okres trwania leasingu pojazdów wynosił 42 miesiące, maszyn i urządzeń 44 miesiące, sprzętu komputerowego i biurowego 31 miesięcy, a nowych umów leasingu nieruchomości nie było. Wartości te nie różnią się znacząco od wartości z porównywalnego roku.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Siedziba EFL S.A. mieści się w Polsce we Wrocławiu przy ulicy Legnickiej 48 budynek C-D, jednostka dominująca pozyskuje nowych klientów poprzez sieć oddziałów zlokalizowanych na terenie całej Polski. Ponadto prowadzi działalność w oparciu o zewnętrzną sieć agentów, będących jednocześnie dostawcami pojazdów i wyposażenia, oraz przy pomocy niezależnych brokerów. Zasadniczo całą działalność prowadzi na terenie Polski.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000026609.

Przedmiotem działalności Carefleet S.A. jest świadczenie usług wynajmu i leasingu samochodów osobowych oraz pozostałych środków trwałych, a także usług serwisowych i zarządzania flotą pojazdów.

Przedmiotem działalności EFL Finance jest działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych w zakresie ubezpieczeń osobowych, majątkowych i komunikacyjnych w ramach umów zawieranych przez Grupę a także działalność finansowa polegająca na udzielaniu pożyczek skierowanych do lekarzy i rolników oraz do niektórych dostawców sprzętu leasingowego (dilerów). Ponadto na podstawie umowy z 2018 roku EFL Finance świadczy usługi pośrednictwa w sprzedaży produktów finansowych Grupy EFL.

Podstawowym przedmiotem działalności spółki Eurofactor Polska jest działalność faktoringowa. Spółka świadczy usługi faktoringu pełnego krajowego i eksportowego oraz faktoringu niepełnego.

Spółka Truck Care będąca operatorem znaku towarowego DBK Rental, należy do grupy DBK, największego w Polsce dostawcy produktów i usług dla sektora TSL (transport, spedycja i logistyka). Działa na polskim rynku od 2007 roku, oferując kompleksowe usługi wynajmu pojazdów użytkowych dla branży transportowej.

Grupa EFL jest częścią grupy kapitałowej Credit Agricole. Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku 100% akcji EFL (jednostki dominującej) należało do Credit Agricole S.A. société anonyme, spółki bankowej prawa francuskiego z siedzibą w Montrouge, pod adresem 12 Place des États-Unis 92545 Montrouge, Francja, zarejestrowanej pod numerem RCS 784 608 416 Nanterre.

Czas trwania spółek Grupy jest nieoznaczony.

1.2. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wchodził:

Pan Radosław Woźniak – Prezes Zarządu
Pan Paweł Lewandowski - Wiceprezes Zarządu

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Pan Paweł Bojko - Wiceprezes Zarządu
Pani Eva Höglund - Członek Zarządu
Pan Hans Ferm - Członek Zarządu
Pan Wojciech Przybył – Członek Zarządu

W 2022 roku nie było zmian w składzie Zarządu.

1.3 Skład Rady Nadzorczej spółki dominującej

W skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2022 roku wchodził:

Hervé Varillon - Przewodniczący
Bernard Muselet – Wiceprzewodniczący
Eugénie Aurange - Członek Rady Nadzorczej
Olivier Guilhamon - Członek Rady Nadzorczej
Hervé Leroux - Członek Rady Nadzorczej

Na skutek rezygnacji złożonej przez Guilhema Nouvel-Alaux oraz uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 20 lipca 2022 r. w skład Rady Nadzorczej wszedł Olivier Guilhamon.

W dniu 31 października 2022 r. rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej złożył Jean-Bernard Mas.

W dniu 8 grudnia 2022 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie powołało w skład Rady Nadzorczej ze skutkiem od 9 grudnia 2022 r. Bernarda Muselet, powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2021 roku wchodził:

Hervé Varillon - Przewodniczący
Jean-Bernard Mas - Wiceprzewodniczący
Hervé Leroux - Członek Rady Nadzorczej
Guilhem Nouvel-Alaux - Członek Rady Nadzorczej
Eugénie Aurange - Członek Rady Nadzorczej

2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Europejskiego Funduszu Leasingowego S.A. obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości tj. w okresie nie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Dane porównawcze nie zostały przekształcone.

2.1. Wpływ i przewidywane konsekwencje w sytuacji kryzysu gospodarczego spowodowanego pandemią COVID-19 i wojną na Ukrainie

Ryzyko kredytowe

W ramach zarządzania ryzykiem kredytowym Grupa EFL ściśle monitoruje bieżącą sytuację gospodarczą i zachowanie portfeli leasingowego, pożyczkowego i rentalowego. Duża niepewność i zmieniające się oczekiwania dotyczące rozwoju wojny w Ukrainie, stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19 oraz innych zjawisk krajowych i globalnych mających znaczący wpływ na gospodarkę powoduje konserwatywne podejście Grupy do oceny ryzyka i wysokości odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Podejście takie jest również rekomendowane, wspierane i walidowane przez Grupę Credit Agricole Leasing & Factoring. Grupa śledzi też wytyczne regulatorów i centralnych instytucji raportujących stabilność i identyfikujących obszary ryzyka systemu finansowego.

Modele ryzyka opierają się o dane makroekonomiczne (Forward Looking Central), a te nie uwzględniają wszystkich ryzyk związanych z obecną sytuacją. Ponadto, dane dotyczące opóźnień mogą być zniekształcone z uwagi na udzielone moratoria. W związku z tym konieczne było wprowadzenie korekt pozamodelowych (post-model adjustments) w ramach podejścia Forward Looking Local bazując na metodologii Grupy Credit Agricole SA i konsultowane z Grupą Credit Agricole Leasing & Factoring.

W ramach korekty pozamodelowej Grupa stosuje przeniesienie do etapu 2 oraz korektę ekspercką dla części portfela określonej przez analizę branżową. Podejście Forward Looking Local jest realizowane ponadto przez wyodrębnienie trzech możliwych scenariuszy ewolucji portfela: optymistycznego, referencyjnego (bazowego) i pesymistycznego (stresowego). W obrębie każdego ze scenariuszy Grupa szacuje skorygowane wartości wskaźników ryzyka (w szczególności Default Rates i Loss Given Default), ich wpływ na parametry ryzyka oraz wysokość odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Scenariusz optymistyczny odnosi się do bieżącej sytuacji i obecnych parametrów, scenariusz referencyjny odnosi się do danych sprzed pandemii (4 kwartał 2019), a scenariusz pesymistyczny uwzględnia zachowanie portfela należności podczas poprzedniego kryzysu gospodarczego (w latach 2008-2011).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Grupa szacuje również prawdopodobieństwa tych scenariuszy, które są jednocześnie wagami przy obliczaniu korekty pozamodelowej. Na dzień 31 grudnia 2022 roku prawdopodobieństwa scenariuszy optymistycznego, bazowego i pesymistycznego zostało ocenione odpowiednio na: 25%, 45% i 30%.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku wielkość oczekiwanych strat – z uwzględnieniem korekt pozamodelowych - przewyższających kwotę oczekiwanych strat kredytowych wynikających z modelu została oszacowana na kwotę 125,2 mln PLN. W związku z tym, że korekta pozamodelowa na koniec roku 2021 wynosiła 111,2 mln PLN, w 2022 roku została zawiązana dodatkowa korekta pozamodelowa w kwocie 14,0 mln PLN celem aktualizacji wysokości odpisów na oczekiwane straty kredytowe.

Jednocześnie Grupa podejmuje działania, aby zmniejszyć ryzyko w portfelu w sytuacji kryzysu gospodarczego spowodowanego epidemią COVID-19 oraz wojną w Ukrainie.

Działania, jakie zostały podjęte, aby zabezpieczyć Grupę przed wyższym ryzykiem nowej produkcji:

- zidentyfikowane zostały najbardziej ryzykowne obszary działalności gospodarczych, takie jak: turystyka, restauracje itp. i ograniczone zostały w przypadku tych działalności decyzje automatyczne na poczet decyzji indywidualnych. Aktualnie wartość tych branż w portfelu leasingowym i pożyczkowym to około 155 mln PLN. Lista ta jest regularnie przeglądana, analizowana oraz aktualizowana, w zależności od sytuacji danej branży na rynku,
- zidentyfikowane zostały obszary działalności gospodarczej o podwyższonym ryzyku, takie jak: transport, budownictwo itp. i wprowadzone zostały w przypadku tych działalności pewne ograniczenia w procesie decyzyjnym. Aktualnie wartość tych branż w portfelu leasingowym i pożyczkowym to około 4190 mln PLN. Lista ta jest regularnie przeglądana, analizowana oraz aktualizowana, w zależności od sytuacji danej branży na rynku
- zwiększony został udział decyzji indywidualnych dla nowych klientów,
- wdrożone zostały dodatkowe reguły antyfraudowe dostosowane do obecnej sytuacji,
- na potrzeby decyzji automatycznej dodane zostały nowe zewnętrzne źródła informacji o nierzetelnych dłużnikach – drugie i trzecie największe biuro informacji gospodarczej (KRD BIG i ERIF BIG).

Działania, jakie zostały podjęte dla aktywnych umów:

- regularny monitoring portfela, w szczególności przegląd klientów z wysoką ekspozycją oraz przegląd klientów pod kątem związków z rynkami Rosji, Białorusi i Ukrainy
- indywidualne podejście w procesie windykacyjnym - dostosowane do aktualnej sytuacji spowodowanej przez COVID-19 oraz kryzys gospodarczy.

Zgodnie art. 178 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 575/2013 od 2021 roku w sektorze bankowym obowiązuje nowa definicja default. Spółek Grupy EFL nie dotyczyła bezpośrednio ta zmiana, jednak Grupa EFL wchodząca w skład Grupy Credit Agricole została zobligowana do wdrożenia zmian, co nastąpiło z dniem 1 lipca 2021. Spółka Truck Care (wcześniej: HAMA), która została włączona do Grupy EFL w 2020 roku została wyłączona z

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

obowiązku wdrożenia zmian w lipcu 2021, a implementacja nowej definicji default miała nastąpić w 2022.

Pełne wdrożenie zmiany w systemach operacyjnych Truck Care nastąpiło 1 października 2022 roku. Grupa EFL przed wdrożeniem nowej definicji default oszacowała wartość oczekiwanych strat kredytowych związanych z implementacją zmian w Truck Care na 8.6 mln PLN. Ze względu na sposób wdrożenia nowej definicji default, poprzez przeliczanie opóźnień począwszy od lipca 2022 roku (a nie dla całej historii, tzn. stosowane było tzw. podejście „by flow”), skutek wdrożenia nowej definicji default był rozciągnięty w czasie na przynajmniej kilka miesięcy. Od października 2022 roku rezerwy systemowe uwzględniają już nową definicję default, a rezerwa 8.6 mln PLN była częściowo rozwiązywana w czwartym kwartale 2022 roku. Na dzień 31 grudnia 2022 roku rezerwa w związku ze skutkami zmian związanych z nową definicją default dla spółki Truck Care wynosiła 4.0 mln PLN.

Ryzyko płynności

Podstawowym założeniem zarządzania płynnością Grupy EFL jest dywersyfikacja źródeł finansowania. Dywersyfikacja ma na celu redukcję ryzyka, powiększania zdolności zadłużeniowej Grupy EFL a także redukcję kosztów finansowania. Polityka dywersyfikacji finansowania była konsekwentnie prowadzona w latach poprzednich i stanowi podstawę założeń pozyskiwania środków w latach kolejnych.

Plany finansowania na kolejny rok są przygotowywane wewnętrznie w ostatnim kwartale roku poprzedniego, a następnie zatwierdzane przez dedykowane „treasure committee” na poziomie CAL&F (linii biznesowej dla leasingu i factoringu) oraz Credit Agricole SA. W roku 2022, podobnie jak w latach poprzednich, Grupa EFL w porozumieniu z właścicielem dokonywała na bieżąco rewizji swoich potrzeb dotyczących finansowania w sytuacji rosnących wolumenów sprzedaży.

W roku 2022 roku Grupa EFL pozyskał nowe długoterminowe finansowanie w łącznej wysokości 7.609.577 tys. zł w następującej strukturze:

- Banki lokalne i zagraniczne niepowiązane kapitałowo : 3.233.000 tys. zł
- Credit Agricole SA: 4.098.877 tys. zł
- Emisja obligacji: 200.000 tys. zł

Ponadto, wg stanu na 31 grudnia 2022 roku, Grupa EFL miała dostępne limity kredytowe w bankach lokalnych i prowadziła negocjacje dotyczące nowego finansowania z banków lokalnych i zagranicznych. Dostępne były również środki z Credit Agricole S.A. oraz z Programu Emisji Obligacji. Limity te nie są wykazywane w bilansie.

W celu zapewnienia płynności w roku 2023, Grupa EFL będzie kontynuować model finansowania wypracowany w latach poprzednich, tzn. :

- korzystać z środków zapewnianych przez spółkę matkę Credit Agricole SA, które zostały wykazane w planie finansowania przedstawionym Credit Agricole,

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

- aktywnie współpracować z bankami lokalnymi, zarówno z tymi które już finansują Spółkę jak również nawiązywać współpracę z nowymi bankami,
- pozyskiwać nowe środki poprzez emisję obligacji na rynku lokalnym,
- kontynuować współpracę z Międzynarodowymi Instytucjami Finansowymi (EIB, CEB)

Poza planowaniem i kontraktowaniem środków płynności w okresie rocznym jak opisano powyżej, Spółka monitoruje sytuację płynnościową w cyklach kwartalnych, miesięcznych i dziennych. Szczegółowo analizowane są zwłaszcza wpływy od klientów, a także płatności związane z nowym finansowaniem dla klientów. Przeprowadzane są analizy spływu należności oraz planowanych spłat zobowiązań w ujęciu krótkoterminowym oraz średnioterminowym, które następnie są prezentowane na cotygodniowych wewnętrznych spotkaniach Komitetu Finansowego oraz kwartalnych posiedzeniach Komitetu ALCO z udziałem Credit Agricole SA. Dla zwiększenia bezpieczeństwa płynnościowego, Spółka utrzymuje stale znaczące nadwyżki finansowe na rachunkach bieżących. Na dzień 31 grudnia 2022 roku saldo nadwyżek Grupy EFL wynosiło 624.847 tys. zł.

W celu określenia profilu ryzyka płynności Grupy, w cyklach miesięcznych przeprowadzane są scenariuszowe analizy testów warunków skrajnych tzw. stress scenario. Analizy te są wymogiem jednostki dominującej Credite Agricole dla zachowania maksimum bezpieczeństwa płynności Grupy EFL. W wyniku analiz oceniana jest płynność Grupy EFL w przypadku wystąpienia kryzysu na rynkach finansowych w trzech scenariuszach:

- kryzys idiosynkratycznego,
- kryzys systemowego,
- kryzys globalnego

Dla każdego z powyższych scenariuszy nakładane są limity i szacowany jest minimalny okres, w jakim Grupa EFL pozostanie płynna. Na dzień 31 grudnia 2022 roku wyznaczone przez Credit Agricole SA limity zostały spełnione.

W celu określenia zasad zarządzania płynnością w sytuacji awaryjnej, Grupa EFL ma przygotowany i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Finansowy Plan Awaryjny tzw. „Financial Emergency Plan”, który określa zasady postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych. Ostatnia aktualizacja Planu Awaryjnego miała miejsce w lipcu 2022 roku, kolejna rewizja planowana jest w połowie 2023 roku.

Wysoka wiarygodność kredytowa Grupy EFL została także potwierdzona przez Agencję Ratingową Fitch. W raporcie opublikowanym przez Fitch w dniu 24 lutego 2022 rating EFL został utrzymany na poziomie A z perspektywą stabilną. Ocena ratingowa EFL wynika z bardzo wysokiego prawdopodobieństwa wsparcia ze strony Credit Agricole SA, jeżeli zaistnieje taka konieczność.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wskaźnik płynności na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku kształtował się następująco:

	31.12.2022	31.12.2021
wskaźnik płynności krótkoterminowej (*)	0,90	0,91

(*) Wskaźnik płynności krótkoterminowej liczony jako iloraz: aktywów obrotowych (krótkoterminowych) do zobowiązań krótkoterminowych

Na dzień 31 grudnia 2022 roku zobowiązania krótkoterminowe przewyższały aktywa krótkoterminowe o 752.431 tys. zł.

Grupa EFL w okresach kwartalnych kontroluje poziomy kowenantów zapisanych w umowach kredytowych. Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz w całym roku 2022 roku wszystkie wymagane wskaźniki zostały spełnione.

W ocenie Zarządu Grupy EFL sytuacja płynnościowa Grupy EFL jest pod kontrolą. Zarząd Grupy EFL, mając świadomość wymienionych powyżej ryzyk, znając prognozę przyszłych przepływów finansowych, a także biorąc pod uwagę gotowość do finansowania EFL ze strony Credit Agricole oraz kontynuowane negocjacje kredytowe z bankami lokalnymi i międzynarodowymi, ocenia ryzyko płynności jako umiarkowane i w pełni zarządchalne w okresie następnych 12 miesięcy.

Ryzyko stabilności finansowej

Wyniki realizowane przez Grupę potwierdzają bardzo wysoką zdolność do dostosowywania się do zmian w otoczeniu: szybkość reakcji znajduje swoje odzwierciedlenie w bardzo dobrych wynikach sprzedażowych, powiększanych udziałach rynkowych czy wynikach finansowych.

Grupa jednocześnie realizuje szereg działań pozwalających na utrzymywanie właściwych poziomów rentowności i bezpieczeństwa, łącząc je ze szczególną dbałością o generowane koszty i płynność finansową.

Zarząd jednostki dominującej ocenia ryzyko stabilności finansowej jako niskie.

Ryzyko Operacyjne

Główne ryzyko do mitygacji w kontekście pandemii to konieczność zachowania ciągłości biznesowej.

Pracownicy Grupy zostali przygotowani do Pracy zdalnej, która stała się modelem wiodącym, zwiększając tym samym bezpieczeństwo całej organizacji.

Zrealizowano szereg działań i procedur mających na celu minimalizację transmisji wirusa wśród pracowników – praca zmianowa, wyposażenie w środki ochrony osobistej, reżim sanitarny. Zostały przeprowadzone testy BCM (Business Continuity Management) wraz z ich audytem. Na bieżąco dostosowywane są plany i procedury BCM do sytuacji podczas pandemii. W wyniku

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

powyższych działań ciągłość biznesowa jest zachowana we wszystkich obszarach działalności firmy.

Grupa podejmuje również szereg działań prowadzonych adekwatnie do sytuacji. Wymienić tu należy zarówno upraszczanie i digitalizację procedur i procesów, ale również specjalne reguły polityki ryzyka i polityki antyfraudowe chroniące firmę. Grupa skupiła się na generowaniu obrotu w nowych warunkach dostosowując politykę sprzedaży czy zarządzania ryzykami.

2.2. Waluta pomiaru i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółki Grupy prowadzą księgowość i sporządzają sprawozdania finansowe w walucie polskiej (PLN), która jest walutą funkcjonalną spółek Grupy. Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Pozycje pieniężne sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego na dzień bilansowy (tj. kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego). Wszystkie powstałe różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji wynik z pozycji wymiany, z wyjątkiem różnic kursowych wynikających z transakcji przeprowadzonych w celu zabezpieczenia przed określonym ryzykiem walutowym zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Kursy przyjęte do wyceny pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wynoszą odpowiednio:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
CHF	4,77	4,44
EUR	4,69	4,60
GBP	5,30	5,48
USD	4,40	4,06

Na dzień 31 grudnia 2022 roku spółki Grupy, na potrzeby konsolidacji sporządziły jednostkowe sprawozdania finansowe wg MSSF, które to stanowiły podstawę do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy na ten dzień zgodnie z MSSF.

2.3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Na dzień zatwierdzenia, podpisania przez Zarząd jednostki dominującej, niniejszego skonsolidowanego sprawozdania, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE, za wyjątkiem dopuszczenia różnych dat zatwierdzenia sprawozdania jednostkowego i skonsolidowanego.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

2.4. *Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego*

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało dnia 9 maja 2023 roku podpisane przez Zarząd EFL S.A.

3. Niepewność szacunków i profesjonalny osąd kierownictwa

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu spółki dominującej dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym i w notach objaśniających, w szczególności kwoty, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Niektóre informacje podane w sprawozdaniu finansowym oparte są na szacunkach i profesjonalnym osądzie Grupy. Uzyskane w ten sposób wartości mogą nie pokrywać się z rzeczywistymi rezultatami. Wśród założeń i oszacowań, które miały największe znaczenie przy wycenie i ujęciu aktywów i zobowiązań znajdują się:

Ocena umów leasingu

Grupa jest stroną umów leasingowych, które zostały uznane albo za leasing operacyjny, albo za leasing finansowy. Przy dokonywaniu klasyfikacji Grupa oceniła, czy w ramach umowy na korzystającego następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania bazowego składnika aktywów. Grupa jako leasingodawca dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Istotne osądy i szacunki przy określaniu okresu leasingu umów z opcjami przedłużenia

Grupa ustala okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu, łącznie z okresami objętymi opcją przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja zostanie zrealizowana, oraz okresami objętymi opcją wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja nie zostanie wykonana.

Grupa ma możliwość, w ramach niektórych umów leasingu, wydłużyć okres trwania leasingu aktywów od trzech do pięciu lat. Grupa stosuje osąd przy ocenie, czy istnieje wystarczająca pewność skorzystania z opcji przedłużenia. Oznacza to, że uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią zachętę ekonomiczną do jej przedłużenia lub karę ekonomiczną za jej nieprzedłużenie. Po dacie rozpoczęcia Grupa ponownie ocenia okres leasingu, jeśli wystąpi znaczące zdarzenie lub zmiana okoliczności pozostających pod jej kontrolą i wpływa na jej

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

zdolność do wykonywania (lub niewykonywania) opcji przedłużenia (np. zmiana strategii biznesowej).

Odpis aktualizujący należności leasingowe

Wysokość odpisu aktualizującego należności leasingowe ustalana jest w oparciu o oczekiwane straty kredytowe z portfela umów leasingowych. Opis szacowania odpisu zaprezentowany został w nocie 6.2.5, a dane bilansowe dotyczące odpisu na należności leasingowe w nocie 25. Grupa co miesiąc weryfikuje wysokość odpisu aktualizującego. Szacunek odpisów uwzględnia korektę pozamodelową opisaną w nocie 2.1.

Wysokość oczekiwanych strat kredytowych Grupy może być zależna od ryzyka rynkowego klientów mających umowy wchodzące w skład portfela leasingowego Grupy, w szczególności w związku z tym, że większość leasingów ma raty uwzględniające zmienną stopę procentową.

W tym celu Grupa na dzień 31 grudnia 2022 roku przeprowadziła analizę wrażliwości rezerw statystycznych portfela na zmianę parametrów PD, LGD.

Zostały przyjęte mnożniki parametrów PD (x1.2 i x1.5) oraz parametrów LGD (x1.1, x1.2).

Rezerwy ECL przy zmianach parametrów dla portfela leasingowego i pożyczkowego byłyby następujące:

Założenie	Kwota [mln PLN]
	Portfel leasingowy
Rezerwa systemowa na dzień 31.12.2022 r.	160,3
Rezerwa dla PD1x1.2	167,5
Rezerwa dla PD1x1.5	178,4
Rezerwa dla LGD1x1.1	166,8
Rezerwa dla LGD1x1.2	173,4
Rezerwa dla PD1x1.2 i LGD1x1.1	174,8
Rezerwa dla PD1x1.5 i LGD1x1.2	195,0

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy na obecne zobowiązania wobec pracowników wynikające ze stosunku pracy, jak również rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, obejmują rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe. W kalkulacji tych rezerw uwzględniono wszystkie odprawy, które mogą być w przyszłości wypłacone przez Grupę. Aktualizacji szacunków na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku dokonano wykorzystując kalkulacje przeprowadzone przez zewnętrznego niezależnego aktuariusza przy zastosowaniu metody indywidualnej (dla

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

każdego pracownika osobno). Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji, ale z uwzględnieniem założeń dotyczących choćby rotacji zatrudnienia, podstawy wymiaru odprawy i prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby, jako pracownika Grupy, daty wypłaty odprawy etc. Istotnym elementem wpływającym na wysokość rezerwy jest przyjęta stopa dyskonta, która bazuje na rentowności papierów wartościowych wolnych od ryzyka (obligacje skarbowe) i denominowanych w walucie, w której wypłacane są świadczenia pracownicze, a których termin wykupu jest zbliżony z szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. Zmiana stopy dyskonta finansowego wpłynęłaby odpowiednio na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych:

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych

Stopa dyskonta - 50 punktów bazowych	44,7
Stopa dyskonta + 50 punktów bazowych	(41,3)

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych oszacowane za pomocą metod aktuarialnych zostały przedstawione w nocie 38.3.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie.

Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości powodowałoby, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Opis dotyczący rozpoznania aktywa z tytułu podatku odroczonego został przedstawiony w nocie 28.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji. Na skutek częstych zmian przepisów podatkowych i ich interpretacji ryzyko podatkowe w Polsce jest wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Rozliczenia podatkowe Grupy (podatek dochodowy oraz inne podatki) mogą być przedmiotem kontroli organów przez okres pięciu lat od końca roku, w którym zostały zapłacone.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisu ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie nieuzasadnionego dzielenia operacji, angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR ale, dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk, podstawę opodatkowania i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Gdy istnieje niepewność, co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Ponieważ wartość godziwa szacowana jest na dzień bilansowy, kwoty, które zostaną faktycznie zrealizowane lub zapłacone w momencie zapadalności lub wymagalności poszczególnych instrumentów mogą się od niej w znacznym stopniu różnić. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w notce 48.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wycena wierzytelności windykacyjnych

Wycena wierzytelności przeznaczonych do windykacji opiera się o szacunki dotyczące przyszłych spłat należności z portfeli windykacyjnych. Przyszłe rzeczywiste przepływy pieniężne mogą się różnić od przepływów oszacowanych. W konsekwencji kwoty wykazane, jako przychody i koszty finansowe a także wartość aktywów finansowych mogą podlegać istotnym okresowym fluktuacjom związanym ze zmianami szacunków przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych z portfeli wierzytelności.

Ujmowanie przychodów i kosztów z zarządzania flotą pojazdów

W okresie trwania umowy serwisowej przychody z tytułu opłat serwisowych są rozliczane wg modelu i rozłożone w stałej wysokości w okresie trwania kontraktu, natomiast koszty ujmowane są w momencie ich poniesienia w wartości faktycznie poniesionej. W związku z powyższym Grupa odracza część przychodów serwisowych z każdej raty serwisowej (rozliczenia międzyokresowe czynne i bierne), tak aby zachować współmierność kosztów i przychodów serwisowych. W tym celu, raz w roku, dokonuje się rekalkulacji marży modelowej w oparciu o poziom rentowności zrealizowany na zakończonych umowach zarządzania po kosztach ryczałtowych.

4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2022 roku i później.

Nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje, które mają zastosowanie po raz pierwszy w 2022 roku:

Standardy / Interpretacje	Data wydania / publikacji	Data wejścia w życie w UE / zatwierdzenia przez UE	Opis zmian
Zmiany do MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych; MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe; MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe; coroczne ulepszenia 2018-2020	14.05.2021	1.01.2022 / 28.06.2021	Zmiany do MSSF 3 "Połączenia jednostek gospodarczych" aktualizują odniesienie w MSSF 3 do Założeń koncepcyjnych sprawozdawczości finansowej, nie zmieniając wymogów w zakresie rachunkowości połączeń jednostek gospodarczych. MSSF 3 opisuje podejście księgowe, gdy jednostka przejmująca przejmuje kontrole nad przedsiębiorstwem (np. przejęcie lub fuzja). Takie połączenia jednostek gospodarczych rozlicza się zgodnie z metodą nabycia, która zasadniczo wymaga wyceny nabytych aktywów i przejętych zobowiązań według ich wartości godziwej na dzień przejęcia. Zmiany do MSR 16 "Rzeczowe aktywa trwałe" zabraniają spółce odliczania od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych kwot otrzymanych ze sprzedaży pozycji wytworzonych w trakcie przygotowania składnika aktywów do jego zamierzonego użytkowania. Zamiast tego, spółka powinna ujmować przychody ze sprzedaży i powiązane koszty w rachunku zysków i strat. Zmiany do MSR 37 "Rezerwy, zobowiązania warunkowe i

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

aktywa warunkowe" określają, jakie koszty uwzględnia spółka przy ocenie, czy umowa przyniesie stratę. Coroczne Ulepszenia wprowadzają niewielkie zmiany do MSSF 1 Zastosowanie MSSF po raz pierwszy, MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSR 41 Rolnictwo oraz Przykładów ilustrujących towarzyszących MSSF 16 Leasing. Zmiany d MSSF9 wyjaśniają, jakie opłaty uwzględnia jednostka, gdy przeprowadza test 10% w celu usunięcia z bilansu składnika aktywów finansowych. W przypadku MSSF 16 zmieniono przykład ilustrujący sposób traktowania zachęt do leasingu, aby nie wprowadzać nieporozumień.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

Standardy / Interpretacje	Data wydania / publikacji	Data wejścia w życie w UE / zatwierdzenia przez UE	Opis zmian
MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe, zmiany do MSSF 17	18.05.2017, zmiany wydane 25.06.2020 zmiany opublikowane 23.11.2021	01.01.2023 / 19.11.2021	MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” zastąpi standard MSSF 4 „Umowy Ubezpieczeniowe”, który umożliwia kontynuowanie ujmowania umów ubezpieczeniowych według zasad rachunkowości obowiązujących w krajowych standardach i co w rezultacie oznacza stosowanie wielu różnych rozwiązań. MSSF 17 wprowadza wymóg spójnego ujmowania wszystkich umów ubezpieczeniowych. Zobowiązania wynikające z umów będą ujmowane w wartościach bieżących zamiast kosztu historycznego. Zastosowanie standardu ma nastąpić w podejściu retrospektywnym pełnym (jeżeli niemożliwe do zastosowania, jednostka powinna zastosować zmodyfikowane podejście retrospektywne lub podejście według wartości godziwej). Zmiany mają na celu: - obniżenie kosztów poprzez uproszczenie niektórych wymogów standardu; - ułatwienie wyjaśnienia wyników finansowych; oraz - ułatwienie przejścia na nowy standard poprzez odroczenie daty wejścia w życie standardu na 2023 rok oraz wprowadzenie dodatkowych ułatwień w celu ułatwienia wdrożenia MSSF 17 po raz pierwszy.
Zmiana do MSR 8, Definicja szacunków księgowych	12.02.2021	01.01.2023/02.03.2022	W zmianie do MSR 8 Definicja szacunków księgowych, definicja zmiany szacunków księgowych została zastąpiona definicją szacunków księgowych. Zgodnie z nową definicją szacunki księgowe to kwoty pieniężne w sprawozdaniach finansowych, które są objęte niepewnością wyceny. Rada wyjaśniła również nową definicję poprzez dodatkowe wytyczne i przykłady, w jaki sposób zasady rachunkowości i szacunki księgowe są ze sobą powiązane oraz jak zmiana techniki wyceny stanowi zmianę szacunków księgowych.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

			Wprowadzenie definicji szacunków księgowych oraz innych poprawek do MSR 8 miało na celu pomóc jednostkom odróżnić zmiany zasad rachunkowości od zmian w szacunkach księgowych.
Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 Ujawnianie zasad rachunkowości	12.02.2021	01.01.2023/02.03.2022	Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 mają na celu pomóc osobom sporządzającym sprawozdania finansowe w podjęciu decyzji, które zasady rachunkowości ujawnić w swoich sprawozdaniach finansowych. Zmiany wprowadzają wymóg ujawniania istotnych informacji o polityce rachunkowości zamiast znaczących zasad rachunkowości. Zostały dodane wyjaśnienia i przykłady w jaki sposób jednostka może zidentyfikować istotne informacje dotyczące zasad rachunkowości. Zmiany wyjaśniają, że informacje o polityce rachunkowości mogą być istotne ze względu na swój charakter, nawet jeśli kwoty są nieistotne i jeżeli użytkownicy sprawozdań finansowych potrzebowaliby ich do zrozumienia innych istotnych informacji w sprawozdaniu finansowym.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

Standardy / Interpretacje	Data wydania / publikacji	Data wejścia w życie	Data wejścia w życie (zatwierdzenia przez UE)	Opis zmian
Zmiany do MSSF 17: Pierwsze zastosowanie MSSF 17 i MSSF 9 - dane porównawcze	09.12.2021	01.01.2023	Brak danych	Zmiany stanowią opcję przejściową dotyczącą informacji porównawczych o aktywach finansowych prezentowanych przy początkowym zastosowaniu MSSF 17. Zmiana ma na celu pomóc jednostkom uniknąć tymczasowych niedopasowań księgowych pomiędzy aktywami finansowymi a zobowiązaniami z tytułu umów ubezpieczeniowych, a tym samym poprawić użyteczność informacji porównawczych dla użytkowników sprawozdań finansowych. MSSF 17 uwzględniający zmianę obowiązuje dla rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub po tej dacie.
Zmiany do MSR 12 Podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań wynikających z pojedynczej transakcji	07.05.2021	01.01.2023	Brak danych	Zmiany mają na celu wyjaśnienie w jaki sposób przedsiębiorstwa powinny rozliczać podatek odroczony od transakcji leasingowych i wygaśniętych zobowiązań.
Zmiany do MSR 1 Prezentacja	23.01.2020 / 15.07.2020	01.01.2023	Brak danych	Zmiany dotyczą prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W szczególności wyjaśniają one,

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

sprawozdań
finansowych -
klasyfikacja zobowiązań

że klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe powinna opierać się na prawach istniejących na koniec okresu sprawozdawczego. Do zmian obowiązywać będzie podejście prospektywne.

6. Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady polityki rachunkowości Grupy przedstawiają się następująco:

6.1 Metoda konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Europejskiego Funduszu Leasingowego oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone na dzień i za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o spójne i jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez spółkę dominującą, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez spółkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba, że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Grupa dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną danej jednostki.

Informacje o jednostkach zależnych i charakterze kontroli nad jednostkami a także informacje o dokonanych istotnych założeniach zostały opisane w nocie 1.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

6.2 Umowy leasingowe

6.2.1 Metoda uznawania przychodów z tytułu leasingu finansowego

Przychody z leasingu finansowego rozpoznawane są przez cały okres trwania umowy leasingowej w sposób odzwierciedlający stopę procentową leasingu od nierozliczonej części inwestycji leasingowej netto dokonanej przez leasingodawcę w ramach umowy leasingu. Opłaty leasingowe zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę niezrealizowanych przychodów finansowych, przy zastosowaniu stopy procentowej leasingu przyjętej dla danej umowy leasingowej. Część odsetkowa uznawana jest za przychód według zasady memoriałowej w okresie, którego dotyczy. Początkowe koszty bezpośrednio

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

związane z zawarciem umowy leasingu uwzględnione są we wstępnej wartości należności z tytułu leasingu finansowego i pomniejszają kwotę przychodów otrzymanych w okresie leasingu.

6.2.2 Inwestycja leasingowa netto

Większość umów leasingowych Grupy została sklasyfikowana jako umowy leasingu finansowego, zgodnie ze standardem MSSF 16. Umowa leasingu finansowego przenosi zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z posiadaniem środka trwałego na leasingobiorcę.

Grupa ujmuje należności netto z tytułu leasingu finansowego w wartości aktywów oddanych do używania korzystającemu.

Należności te są ujmowane w księgach po postawieniu przedmiotu leasingu do dyspozycji leasingobiorcy. Grupa księguje całość przyszłych minimalnych opłat leasingowych, szacowanych niegwarantowanych wartości końcowych oraz początkowych kosztów bezpośrednich jako inwestycję leasingową brutto. Różnica pomiędzy inwestycją leasingową brutto a inwestycją leasingową netto stanowi niezrealizowane przychody finansowe, które są uznawane przez okres trwania leasingu oraz o odpisy aktualizujące z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. Dla celów prezentacji bilansowej należności leasingowe wykazuje się w wartości netto, tj. należność leasingowa brutto pomniejszona o niezrealizowane przychody finansowe oraz o odpisy aktualizujące z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. Przychody z leasingu rozpoznawane są przez cały okres trwania umowy według stopy procentowej leasingu przyjętej dla danej umowy leasingowej.

Dla umów leasingowych opartych na zmiennej stopie procentowej (gdzie wysokość odsetek ustalana jest w oparciu o zmienną stopę rynkową powiększoną o stałą marżę) na datę bilansową ustala się, uwzględniając zmianę rynkowej stopy bazowej, nową stopę zwrotu leasingu dla pozostałego okresu umowy leasingowej, na podstawie której ustala się i ujmuje przychody odsetkowe. Wszelkie zmiany marży ustalonej dla danej umowy leasingowej i wynikające z niej zmiany wysokości przychodów odsetkowych ujmowane są jako warunkowe opłaty leasingowe.

Depozyty klientów otrzymane od leasingobiorców zmniejszają saldo inwestycji leasingowej netto.

Należności leasingowane denominowane w walutach obcych (inwestycje netto) wycenia się, zgodnie z zapisami zawartymi w umowach leasingowych, po kursie sprzedaży NBP z tabeli NBP datowanej w ostatnim dniu roboczym bezpośrednio poprzedzającym dzień bilansowy.

Jeżeli dniem bilansowym jest sobota, niedziela lub poniedziałek to zastosowanie ma tabela z datą piątkową, a w odniesieniu do wtorku tabela z datą poniedziałkową itd.

Na dzień bilansowy należności leasingowe wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Początkowe koszty bezpośrednie związane bezpośrednio z procesem negocjowania umów leasingu i działaniami zmierzającymi do zawarcia umowy leasingu, w tym prowizje płatne od zawartych umów leasingowych, są odraczane w czasie jako część inwestycji leasingowej netto i pomniejszają kwotę przychodów ujmowanych w okresie leasingu. Koszty te nie obejmują kosztów ogólnozakładowych.

6.2.3 Środki trwałe oddane w leasing operacyjny

Grupa jest również stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne przez uzgodniony okres.

Są to umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe korzyści i ryzyko wynikające z posiadania przedmiotu leasingu. Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w toku negocjowania umów leasingu dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

Opłaty leasingowe z tytułu umów takiego leasingu ujmowane są jako przychody w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu. Środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne stanowiące przedmiot takiego leasingu są ujmowane w bilansie w aktywach trwałych i amortyzowane przez okres trwania umowy leasingowej.

6.2.4 Wartość końcowa

Szacowana wartość końcowa stanowi zazwyczaj uzgodnioną przyszłą cenę wykupu środka trwałego przez klienta po zakończeniu okresu leasingu. Wartość ta jest wyliczana w momencie rozpoczęcia leasingu na podstawie wartości początkowej środka trwałego. Wartość rezydualna (RV) na koniec kontraktu pojazdów oddanych w leasing szacowana jest na podstawie dostępnych baz danych, przygotowanych przez firmę EuroTax i obserwacji przez Grupę tendencji rynkowych ruchów wartości pojazdów używanych. Biorąc pod uwagę istotne ryzyka z tym związane, Grupa dokonuje weryfikacji przyjętych wartości rezydualnych pojazdów w leasingu operacyjnym raz w roku i w efekcie dokonuje zmian w wartości amortyzacji.

6.2.5 Utrata wartości należności leasingowych

Dla należności z tytułu leasingu, wycena oczekiwanej straty kredytowej jest oparta na trzyetapowym podejściu, tak jak w przypadku aktywów finansowych innych niż należności z tytułu leasingu. Ściślej rzecz ujmując, zgodnie z MSSF 9 aktywa finansowe podlegające wymogowi kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są klasyfikowane do jednego z trzech etapów (ang. *Stage / Bucket*). Zasady wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości różnią się w zależności od etapu, w którym ekspozycja jest sklasyfikowana na datę sprawozdawczą zgodnie z następującymi zasadami:

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

- dla ekspozycji sklasyfikowanych w etapie 1 wartość odpisu z tytułu utraty wartości odzwierciedla straty oczekiwane z tytułu ryzyka kredytowego w horyzoncie 12 kolejnych miesięcy od daty raportowej,
- dla ekspozycji sklasyfikowanych w etapie 2 oraz 3 wartość odpisu z tytułu utraty wartości odzwierciedla straty oczekiwane z tytułu ryzyka kredytowego w horyzoncie pozostałego oczekiwanego okresu życia ekspozycji.

Odpisy aktualizujące dotyczące należności leasingowych nieistotnych indywidualnie lub istotnych indywidualnie, dla których nie stwierdzono przesłanek utraty wartości obliczane są w oparciu o metodykę portfelową, zgodnie, z którą wartość rezerwy wyznaczana jest dla pojedynczej umowy na podstawie wyliczonych parametrów ryzyka straty dla pod-portfela, do którego dana umowa należy.

Parametry ryzyka straty wyznaczane na podstawie danych historycznych dla poszczególnych pod-portfeli obejmują oczekiwaną wartość ekspozycji w przypadku wystąpienia niewykonania zobowiązania, prawdopodobieństwo wystąpienia niewykonania zobowiązania (z ang. default), prawdopodobieństwo powrotu umowy do statusu regularnej obsługi płatności oraz procentowy wskaźnik oczekiwanej straty na transakcji w przypadku, gdy osiągnie ona status niewykonania. Kwota rezerwy dla każdej umowy jest równoważna z oczekiwaną kwotą straty części zaangażowania w sytuacji, gdy transakcja osiągnie status niewykonania zobowiązania (z ang. default).

Grupa EFL przyjmuje wyznaczanie statusu niewykonania zobowiązania na poziomie dłużnika. Oznacza to, że każda z umów klienta charakteryzującego się niewykonaniem zobowiązania będzie zakwalifikowana do etapu 3. Spółka dopuszcza także pozamodelowe kwalifikowanie do etapów co opisano w notce **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.**

Jeśli dla któregoś z pod-portfeli zaszyły szczególne uwarunkowania makroekonomiczne powodujące, że wyliczane statystycznie parametry ryzyka mogą nie być reprezentatywne, wielkość odpisu aktualizacyjnego dla poszczególnych transakcji z tego portfela (wyznaczonego w metodyce portfelowej) może zostać zaktualizowana na podstawie dostosowania parametrów ryzyka wynikających z obserwacji historycznych do warunków bieżących.

Oczekiwana strata kredytowa z tytułu należności leasingowych od klientów oznaczonych jako ekspozycje indywidualnie istotne, czyli którzy zawarli umowy leasingowe o wartości łącznej na dzień bilansowy większej lub równej 1 mln zł wszystkich należności wynikających z kontraktów leasingu, a także wszystkich należności od klientów, którzy mają przynajmniej jedną umowę w restrukturyzacji lub umowę na finansowanie nieruchomości, jest obliczana zgodnie z metodyką indywidualną.

W przypadku umów indywidualnie istotnych, dla których stwierdzono przesłanki utraty wartości, oczekiwana strata kredytowa jest wyznaczana na podstawie eksperckiej analizy czynników utraty wartości jako wartość bieżąca wszystkich niedoborów przepływów pieniężnych w ciągu oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych ważona prawdopodobieństwem oraz zdyskontowana oryginalną efektywną stopą procentową dla tych aktywów. Niedobór przepływów pieniężnych jest różnicą pomiędzy wszystkimi kontraktowymi przepływami pieniężnymi należnymi Grupie oraz wszystkimi przepływami pieniężnymi, które Spółka spodziewa się otrzymać.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

W przypadku umów indywidualnie istotnych, dla których nie stwierdzono przesłanek utraty wartości, oczekiwana strata kredytowa jest obliczana na podstawie parametrów ryzyka wyliczonych zgodnie z metodyką portfelową dla portfela, do którego zostałyby zaliczone przy wykorzystaniu metodyki portfelowej.

Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest ujmowana w rachunku zysków lub strat w pozycji odpisów z tytułu utraty wartości. Wartość bilansowa aktywów finansowych jest ustalana poprzez wykorzystanie odrębnego konta dla odpisów aktualizujących (strat kredytowych).

Grupa szacuje wysokość odpisu na oczekiwane straty kredytowe oraz straty z tytułu inwestycji leasingowych przy założeniu, że leasing jest zabezpieczony środkami trwałymi oddanymi w leasing.

6.2.5.1 Kalkulacja odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu leasingu oraz należności z tytułu pożyczek

Zastosowanie MSSF 9 zasadniczo zmieniło podejście do utraty wartości aktywów finansowych poprzez odejście od koncepcji straty poniesionej na rzecz straty oczekiwanej, przez którą należy rozumieć stratę kredytową, która powstanie z tytułu utraty wartości w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy dla etapu 1 lub dożywotnio w pozostałych przypadkach.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Spółka wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym jeżeli ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Grupa ocenia, że ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia w przypadku, gdy wystąpi jeden z czynników – względnych lub bezwzględnych – klasyfikacji do etapu 2.

Kryteria względne są oceniane niezależnie od kryteriów bezwzględnych: ekspozycje są klasyfikowane do etapu drugiego, w przypadku, gdy spełnione zostało przynajmniej jedno kryterium klasyfikacji do etapu drugiego.

- **Kryteria względne:**

Istotny wzrost ryzyka kredytowego mierzy się na poziomie ekspozycji, porównując rating klienta przypisanego do danej ekspozycji, wyznaczony na datę sprawozdawczą, z jego ratingiem na datę początkowego ujęcia danej ekspozycji. Istotny wzrost ryzyka kredytowego identyfikuje się osobno dla klientów z ang. RETAIL (niebieskie prostokąty) oraz klientów z ang. CORPO.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

		kategoria behawioralna aktualna								
		9	8	7	6	5	4	3	2	1
kategoria behawioral na początkowe ujęcie	9				(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
	8				(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
	7				(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
	6						(x)	(x)	(x)	(x)
	5						(x)	(x)	(x)	(x)
	4							(x)	(x)	(x)
	3							(x)	(x)	(x)
	2							(x)	(x)	(x)
	1							(x)	(x)	(x)

 ekspozycje klientów retail w dacie bilansowej
 (x) ekspozycje klientów CORPO

Za klienta CORPO (w sensie non-retail) traktujemy klienta z ekspozycją niedetaliczną.
 Wyjątek: umowy obejmujące leasing nieruchomości traktowane są pod względem powyższego kryterium jako ekspozycje klientów CORPO.

• Kryteria bezwzględne

a) Kryterium braku ratingu dla klienta leasingowego

Istotny wzrost ryzyka kredytowego identyfikuje się zawsze, gdy klient przypisany do danej ekspozycji ma przypisaną na datę sprawozdawczą kategorię 5 (odpowiadającą klientom nowym) dłużej niż przez 6 miesięcy. Jest to wymóg stosowany w grupie kapitałowej Credit Agricole.

b) Kryterium opóźnienia w spłacie raty.

Istotny wzrost ryzyka kredytowego identyfikuje się zawsze, gdy dla danej ekspozycji opóźnienie wynosi ponad 30 dni (rozumiane jako liczba dni ciągłego przebywania w przeterminowaniu istotnym, zgodnie z metodologią opisana w części „Definicja default”).

c) Kryterium pogorszenia klasy ryzyka zgodnie z Procedurą Wczesnego Ostrzegania.

Dla ekspozycji klientów znaczących indywidualnie, istotny wzrost ryzyka kredytowego identyfikuje się zawsze w przypadku przejścia do klasy ryzyka z ang. „Sensitive – medium risk class” zgodnie z Procedurą Wczesnego Ostrzegania.

Z tego tytułu konieczne może być ręczne przeklasyfikowanie ekspozycji z etapu 1 do etapu 2.

d) Dodatkowo, etap 2, jest nadawany umowom w EFL, na okres 24 miesięcy:

- po dacie wystąpienia forbearance, który nie był jednocześnie zakwalifikowany jako czynnik defaultu:

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

- po dacie zakończenia defaultu ze znacznikiem forbearance

Definicja default (zaniechania/ niewykonania zobowiązania) stosowana przez Grupę

Grupa klasyfikuje dłużnika jako charakteryzującego się niewykonaniem zobowiązania (z ang. default) zgodnie z art. 178 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 575/2013 od 1 lipca 2021 roku.

Na potrzeby analizy portfelowej Spółka dokonuje identyfikacji stanu niewykonania zobowiązania na poziomie klienta. Przesłankami klasyfikującymi do nadania statusu default są:

- Przebywanie w zaległości istotnej przekracza 90 następujących po sobie dni. Zaległość klienta uznawana jest za istotną, gdy zostaną spełnione jednocześnie oba poniższe warunki:
 - suma wszystkich przeterminowanych zobowiązań kredytowych dłużnika przekracza:
 - dla ekspozycji detalicznych – 400 PLN,
 - dla ekspozycji niedetalicznych – 2 000 PLN;
 - stosunek wszystkich przeterminowanych zobowiązań kredytowych dłużnika do całkowitej kwoty ekspozycji przekracza 1%.
- Restrukturyzacja awaryjna – rozszerzenia koncesji wobec dłużnika mającego (lub mogącego mieć wkrótce) trudności w wywiązaniu się ze swoich zobowiązań finansowych (termin forbearance – ugoda z klientem w trudnościach finansowych). Ugody mogą wiązać się ze stratą poniesioną przez Spółkę.
- Przesłanka z uwagi na prowadzone wobec dłużnika postępowanie upadłościowe lub postępowanie restrukturyzacyjne.
- Zbycie zobowiązania finansowego – sprzedaż wierzytelności, która weryfikowana jest pod kątem wystąpienia zbycia zobowiązania kredytowego z istotną stratą kredytową (ekonomiczną). Moment takiego zbycia zobowiązań jest punktową przesłanką do stwierdzenia niewykonania zobowiązania przez dłużnika.
- Przejęcie sprzętu – odebranie sprzętu dłużnikowi (bądź oddanie przez dłużnika sprzętu), będące następstwem karnego rozwiązania umowy.
- Fraud i odmowa wydania sprzętu – wykrycie oszustwa kredytowego (wyłudzenie, nadużycie) lub odmowa wydania sprzętu przez dłużnika.
- Na podstawie indywidualnego wskazania – w wyniku indywidualnej oceny sytuacji klienta:
 - z wysokim zaangażowaniem,
 - z ekspozycją, której przedmiotem jest nieruchomości,
 - z przynajmniej jedną umową w restrukturyzacji,
 - zaklasyfikowanego jako dealer

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Powyższe przesłanki mogą występować równolegle. Po ustaniu danej przesłanki Spółka utrzymuje status default przez minimum 3 miesiące – okres ten nazywany jest okresem obserwacji, w którym analizowane jest zachowanie oraz sytuacja finansowa dłużnika. W przypadku braku pojawienia się przesłanek statusu default w okresie obserwacji oraz na moment zakończenia tego okresu dłużnik ma 0 dni przeterminowania istotnego, klient wychodzi z okresu obserwacji, a co za tym idzie wychodzi ze statusu default.

Ocena indywidualna klienta – rozszerzenie

Metodyka indywidualna obejmuje tzw. indywidualnie istotne zaangażowania. Zgodnie z definicją ekspozycja uznana ze względu na wartość lub charakterystykę (np. nietypowy produkt) za indywidualnie istotną dla procesu zarządzania ryzykiem kredytowym lub sprawozdań finansowych Grupy EFL.

Za analizę indywidualną oraz podejmowanie decyzji w odniesieniu do klientów indywidualnych odpowiada specjalnie powołany komitet – Komitet Sensitive. Grupa dokonuje kwalifikacji poszczególnych ekspozycji kredytowych do klas ryzyka w oparciu o dyscyplinę płatniczą lub dodatkowe czynniki opisujące sytuację klienta, co ma wpływ na wyznaczanie rezerwy indywidualnej.

Czynnikami branymi pod uwagę podczas analizy klientów indywidualnych są wszystkie portfelowe przesłanki default oraz m.in.:

- znaczne trudności finansowe dłużnika,
- niedotrzymanie warunków umowy, m.in. przeterminowanie w spłacie zobowiązań,
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości leasingobiorcy lub innej reorganizacji finansowej,
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe leasingobiorcy,
- znaczące pogorszenie kondycji finansowej spółki matki leasingobiorcy, jeżeli stanowi ono podstawę do obniżenia ratingu spółki matki przez EFL lub grupę kapitałową, do której EFL należy i ograniczenia finansowania spółki matki,
- zaobserwowanie danych wskazujących na kwantyfikowalne obniżenie przewidywanych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów od momentu rozpoznania aktywów, nawet jeśli obniżenia przepływów nie można przyporządkować jeszcze do poszczególnych transakcji w grupie. Przykładem danych wskazujących na powyższe mogą być:
 - niekorzystne zmiany statusu spłacalności wśród leasingobiorców danej grupy (np. wzrost liczby klientów spłacających raty kredytowe z opóźnieniem, wzrost liczby klientów, którzy osiągnęli limit zadłużenia na kartach kredytowych i spłacają jedynie minimalną kwotę), lub
 - warunki gospodarcze w kraju lub regionie, mające silną korelację z poziomem defaultów (np. wzrost stopy bezrobocia, spadek cen zboża w przypadku kredytobiorców handlujących zbożem, niekorzystne zmiany w sektorze kredytobiorcy).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Powyższe wymienione czynniki mogą pojedynczo lub w kombinacji decydować o konieczności zmiany klasyfikacji do klasy ryzyka (w tym klasyfikacji do default) oraz utworzenia dodatkowej rezerwy.

Podział portfela klientów na indywidualnie istotnych oraz nieistotnych jest całkowicie automatyczny i oparty na w/w kryteriach.

Umowy klientów istotne indywidualnie zostają, poprzez ocenę ekspercką, zaklasyfikowane do jednej z dwóch grup:

- umowy klientów istotnych indywidualnie, dla których stwierdzono przesłanki utraty wartości

dla tych umów kwota rezerwy wyliczana jest poza systemem IT, na podstawie oceny ryzyka klienta i oczekiwanej straty na danej umowie, na podstawie wyliczonej kwoty rezerwy, w systemie IT wprowadzany jest ręcznie wskaźnik pokrycia rezerwą do każdej umowy z tej grupy,

- umowy klientów istotnych indywidualnie, dla których nie stwierdzono przesłanek utraty wartości

umowy z tej grupy mają wyliczony wskaźnik pokrycia rezerwą automatycznie w systemie IT, na podstawie parametrów ryzyka wyliczonych zgodnie z metodyką statystyczną dla portfela, do którego zostałyby zaliczone bez kryterium zaangażowania klientowskiego, mimo, że umowy te otrzymują rezerwę wyliczoną zgodnie z metodyką portfelową, nie biorą one udziału w żadnych wyliczeniach związanych z parametrami ryzyka dla poszczególnych portfeli.

6.2.6 Rozliczenie umowy po szkodzie całkowitej

W dacie wpływu odszkodowania z tytułu szkody całkowitej, następuje aktualizacja odpisu do wysokości niespłaconych należności leasingowych. Rozliczenie umowy następuje z uwzględnieniem wpływu odszkodowania i ewentualnego przychodu z tytułu sprzedaży pozostałości.

6.2.7 Wycena wierzytelności windykacyjnych

Grupa klasyfikuje przedawnione należności jako należności windykacyjne:

- w przypadku, gdy nie odzyskano sprzętu będącego przedmiotem leasingu – po upływie 10 miesięcy od daty wymagalności niespłaconej bądź częściowo spłaconej należności;
- w przypadku, gdy odzyskano sprzęt będący przedmiotem leasingu – natychmiast po sprzedaży sprzętu lub po upływie 90 dni w zależności, który z tych okresów jest krótszy.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wierzytelności przeznaczone do windykacji Grupa kwalifikuje jako pozostałe aktywa finansowe. Grupa wycenia je według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Wierzytelności przeznaczone do windykacji alokowane są do poszczególnych portfeli w zależności od momentu przyjęcia do windykacji.

Grupa szacuje przyszłe przepływy pieniężne na portfelu windykacyjnym na podstawie modelu spłat powstałym w oparciu o dane historyczne. Model zakłada, że przepływy pieniężne następują pod koniec każdego miesiąca. Przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne z portfela są dyskontowane wewnętrzną stopą zwrotu na moment rozpoznania aktywa gwarantującą rozpoznanie przychodu odsetkowego na poziomie efektywnej stopy procentowej dla danego portfela.

W statystycznym okresie spłaty niedobór rzeczywistych wpłat (niedopłaty) w stosunku do oczekiwanych przepływów modelowych rozliczany jest w wynik okresu, o ile niedopłata zostanie określona jako bieżący niedobór pozostający bez wpływu na pozostałe oczekiwane płatności. Nadwyżki rzeczywistych spłat nad oczekiwane przepływy modelowe (nadpłaty) są rozliczane jako pomniejszenie zamortyzowanej ceny nabycia, w terminie płatności wynikającym z modelu. Jednakże, jeżeli nadpłata wyniknie z przesunięcia przepływu w czasie i jest efektem uprzedniej niedopłaty, w pierwszej kolejności jest uznawana w wynik okresu jako pomniejszenie wcześniej rozpoznanej niedopłaty. W przypadku całkowitej spłaty zamortyzowanego kapitału, nadpłaty uznają wynik okresu.

Na dzień bilansowy lub w przypadku wystąpienia istotnych skumulowanych niedopłat lub nadpłat Grupa dokonuje ponownej oceny przyszłych przepływów z tytułu portfela wierzytelności w celu określenia ewentualnej utraty wartości aktywów. Nowe szacunki przyszłych wpływów dyskontowane są na dzień bilansowy pierwotną efektywną wewnętrzną stopą zwrotu z portfela. W przypadku gdy bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych jest niższa niż wartość portfela na dzień bilansowy, Grupa dokonuje odpisu wartości portfela wierzytelności w ciężar kosztów bieżącego okresu i prezentuje jako wynik na oczekiwanych stratach kredytowych. W przypadku gdy bieżąca wartość przyszłych oczekiwanych wpływów jest wyższa od wartości portfela na dzień bilansowy, Grupa dokonuje przeszacowania wartości portfela. Nadwyżka z przeszacowania odnoszona jest w przychód i prezentowana jako wynik na odpisach z tytułu oczekiwanych strat kredytowych.

W konsekwencji kwoty wykazane jako wynik na odpisach netto z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, a także wartość aktywów finansowych mogą podlegać istotnym okresowym fluktuacjom związanym ze zmianami szacunków przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych z portfeli wierzytelności.

6.3 Umowy leasingu – Grupa jako leasingobiorca

W momencie zawarcia umowy Grupa ocenia czy umowa jest leasingiem, czy zawiera leasing. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Oceniając czy kontrakt przekazuje prawa do użytkowania zidentyfikowanego aktywa (PDU), Grupa określa:

- Identyfikowalność aktywa - które może być określone jednoznacznie w umowie lub które można zidentyfikować również w sposób dorozumiany w momencie, w którym składnik aktywów udostępnia się do użytkowania (np. protokół zdawczo-odbiorczy). Aktywo musi być fizycznie odrębne lub reprezentować zasadniczo całą zdolność użytkową danego składnika aktywów przez co zapewnia klientowi zasadniczo wszystkie korzyści ekonomiczne z użytkowania składnika aktywów. Jeżeli dostawca ma znaczące prawo do zastąpienia składnika aktywów przez cały okres użytkowania, to aktywo nie jest identyfikowalne.
- Prawo do uzyskiwania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania składnika aktywów przez okres leasingu
- Prawo do kierowania użytkowaniem aktywa - Grupa ma takie prawo, kiedy ma prawo do podejmowania decyzji w jaki sposób i w jakim celu wykorzystuje się składnik aktywów przez cały okres użytkowania. W rzadkich wypadkach kiedy podjęto wcześniej decyzje w jaki sposób i w jakim celu wykorzystuje się składnik aktywów, Grupa ma prawo do kierowania użytkowaniem kiedy:
 - ma prawo do posługiwania się składnikiem aktywów (lub do pokierowania innymi, aby posługiwali się składnikiem aktywów w ustalony przez nią sposób) przez cały okres użytkowania, a dostawca nie ma prawa zmieniać jej poleceń dotyczących posługiwania się składnikiem aktywów, lub
 - zaprojektowała składnik aktywów (lub określone aspekty składnika aktywów) w sposób, który z góry określa, w jaki sposób i w jakim celu składnik aktywów będzie wykorzystywany przez cały okres użytkowania.

Okres leasingu

Grupa ustala okres leasingu jako nieodwołany okres leasingu wraz z:

- a) okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- b) okresami, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Oceniając, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z opcji przedłużenia leasingu, lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu, Grupa uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią dla leasingobiorcy zachętę ekonomiczną do tego, aby skorzystał z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzystał z opcji wypowiedzenia leasingu, w tym wszelkie przewidywane zmiany w faktach i okolicznościach od daty rozpoczęcia do daty skorzystania z danej opcji.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Czynniki, jakie uwzględnia Grupa obejmują m.in.:

- a) postanowienia i warunki umowne dotyczące okresów opcjonalnych w porównaniu ze stawkami rynkowymi,
- b) istotne inwestycje w przedmiocie leasingu podejmowane (lub które zgodnie z przewidywaniami mają zostać podjęte) w okresie obowiązywania umowy,
- c) koszty związane z wypowiedzeniem leasingu,
- d) znaczenie tego bazowego składnika aktywów dla działalności leasingobiorcy, oraz
- e) uwarunkowania związane ze skorzystaniem z opcji i prawdopodobieństwo, że te warunki zaistnieją.

Im krótszy nieodwołalny okres leasingu, tym bardziej prawdopodobne, że Grupa skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu.

Dotychczasowa praktyka Grupy odnosząca się do okresu, przez który zazwyczaj były użytkowane określone rodzaje aktywów (niezależnie od tego, czy otrzymała je w leasing, czy była ich właścicielem) oraz gospodarcze przyczyny jej działań mogą dostarczać informacji, które będą pomocne w ocenie tego, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta lub nie skorzysta z opcji.

Jednostka aktualizuje okres leasingu, gdy zaszła zmiana dotycząca nieodwołalnego okresu leasingu. Na przykład nieodwołalny okres leasingu ulegnie zmianie, jeżeli:

- a) leasingobiorca skorzysta z opcji nieuwzględnionej wcześniej w ustaleniach jednostki dotyczących okresu leasingu,
- b) leasingobiorca nie skorzysta z opcji uwzględnionej wcześniej w ustaleniach jednostki dotyczących okresu leasingu,
- c) wystąpi zdarzenie, wskutek którego na mocy umowy leasingobiorca będzie zobowiązany skorzystać z opcji nieuwzględnionej wcześniej w ustaleniach jednostki dotyczących okresu leasingu, lub
- d) wystąpi zdarzenie, wskutek którego na mocy umowy leasingobiorcy nie będzie wolno skorzystać z opcji uwzględnionej wcześniej w ustaleniach jednostki dotyczących okresu leasingu.

Wyodrębnianie elementów umowy

W przypadku umowy, która jest leasingiem lub zawiera leasing, Grupa ujmuje każdy element leasingowy w ramach umowy jako leasing odrębnie od elementów nie leasingowych wg poniższych wytycznych dotyczących wyodrębniania elementów umowy.

Prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów jest odrębnym elementem leasingowym, jeżeli łącznie spełniono oba z następujących warunków:

- a) leasingobiorca może odnosić korzyści z użytkowania bazowego składnika aktywów samodzielnie lub wraz z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne oraz

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

- b) bazowy składnik aktywów nie jest w dużym stopniu zależny od pozostałych bazowych składników aktywów w umowie ani nie jest z nimi w dużym stopniu powiązany.

Jeżeli w umowie można wskazać kwotę płaconą przez leasingobiorcę za działania i koszty, które nie powodują przeniesienia towaru lub usługi na leasingobiorcę, wówczas takie należne kwoty nie powodują powstania odrębnego elementu umowy, ale uznaje się, że stanowią one część łącznego wynagrodzenia przyporządkowanego odrębnie zidentyfikowanym elementom umowy.

Grupa jako Leasingobiorca

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa ujmuje prawa do użytkowania aktywa (PDU) oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Prawo do użytkowania aktywa (PDU)

Początkowe ujęcie

Prawa do użytkowania zidentyfikowanego aktywa (PDU) wycenia się początkowo według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje:

- a) kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- b) wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- c) wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę oraz
- d) szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu.

Późniejsza wycena

Prawo do użytkowania składnika aktywów (PDU) wycenione według kosztu jest następnie pomniejszane o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) metodą liniową. Składnik aktywa z tytułu prawa do użytkowania amortyzowany jest od daty rozpoczęcia leasingu aż do końca okresu użytkowania tego składnika lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza. Szacowany okres użytkowania PDU jest określany na takich samych zasadach jak szacunki okresu użytkowania środków trwałych. Dodatkowo, prawo do użytkowania składnika aktywów jest testowane na utratę wartości i korygowane o łączne straty z tytułu utraty wartości, w przypadku wystąpienia oraz korygowane z tytułu aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Zobowiązanie z tytułu leasingu**Początkowa wycena**

W dacie rozpoczęcia Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Grupa stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Stopa ta definiowana jest jako stopa procentowa, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić, aby na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym.

W dacie rozpoczęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów podczas okresu leasingu, które pozostają do zapłaty w tej dacie:

- a) stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- b) zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- c) kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- d) cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- e) kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Późniejsza wycena

Po dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- a) zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- b) zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz
- c) zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu, o której mowa poniżej, lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Ponowna ocena zobowiązania

Grupa aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu poprzez dyskontowanie zaktualizowanych opłat leasingowych, stosując zaktualizowaną stopę dyskontową, jeżeli:

- a) zaistnieje zmiana w odniesieniu do okresu leasingu. Leasingobiorca określa zaktualizowane opłaty leasingowe na podstawie zaktualizowanego okresu leasingu lub
- b) zaistnieje zmiana dotycząca oceny opcji kupna bazowego składnika aktywów, ocenionego z uwzględnieniem zdarzeń i okoliczności, w kontekście opcji kupna. Leasingobiorca określa zaktualizowane opłaty leasingowe w celu uwzględnienia zmiany w kwotach, które należy zapłacić w ramach opcji kupna.

Grupa ponownie ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu w przypadku wystąpienia znaczącego zdarzenia albo znaczącej zmiany w okolicznościach:

- a) które leasingobiorca kontroluje oraz
- b) które wpływają na to, że można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z opcji, która nie została wcześniej uwzględniona w ustaleniach dotyczących okresu leasingu, lub że nie skorzysta z opcji, która została wcześniej uwzględniona w tych ustaleniach.

Grupa dokonuje aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu poprzez dyskontowanie zaktualizowanych opłat leasingowych, przy niezmienionej stopie dyskontowej gdy:

- a) zaistnieje zmiana w kwocie, której zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej. Leasingobiorca ustala zaktualizowane opłaty leasingowe w celu uwzględnienia zmiany w kwotach, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- b) zaistnieje zmiana w przyszłych opłatach leasingowych wynikająca ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalania tych opłat, wliczając w to na przykład zmianę w celu uwzględnienia zmian w stawkach czynszów na wolnym rynku w następstwie przeglądu tych czynszów. Leasingobiorca dokonuje aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu w celu uwzględnienia tych zaktualizowanych opłat leasingowych tylko wtedy, gdy nastąpi zmiana przepływów pieniężnych (tj. kiedy korekta opłat leasingowych wchodzi w życie). Leasingobiorca ustala zaktualizowane opłaty leasingowe na pozostały do końca okres leasingu w oparciu o zaktualizowane opłaty umowne.

Kwota aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu ujmowana jest jako korekta składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Jeżeli jednak wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania została zmniejszona do zera i ma miejsce dalsze zmniejszenie wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, leasingobiorca ujmuje pozostałą kwotę aktualizacji wyceny w wyniku.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Prezentacja

Zobowiązanie z tytułu leasingu jest prezentowane w oddzielnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

Leasingi krótkoterminowe i leasingi o niskiej wartości składnika bazowego

Grupa zdecydowała o nieujmowaniu praw do użytkowania aktywów i zobowiązań finansowych dla krótkoterminowych umów leasingu budynków i budowli, których nieodwołalny okres leasingu wynosi 12 miesięcy lub mniej oraz leasingów w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tj. wartość poniżej 20 tys. zł. Grupa ujmuje opłaty leasingowe dla takich leasingów jako koszty mierzone metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Znaczące prawo zastąpienia

W sytuacji, w której dany składnik aktywów jest zidentyfikowany, a leasingobiorca ma prawo go używać, umowa może nie stanowić leasingu, gdy leasingodawca ma istotne prawo do zastąpienia składnika aktywów innym składnikiem aktywów przez cały okres użytkowania, gdy spełnione są oba następujące warunki:

- leasingodawca dysponuje praktyczną możliwością zastępowania składnika aktywów alternatywnym aktywem przez cały okres umowy (bez konieczności wystąpienia określonego zdarzenia)
- korzystanie z tych praw przez leasingodawcę jest dla niego korzystne ekonomicznie.

Grupa nie zidentyfikowała zapisów w umowach leasingowych świadczących o znaczącym prawie zastąpienia przez dostawcę składnika aktywów innym składnikiem aktywów.

6.4 Wartości niematerialne oraz rzeczowe aktywa trwałe

Wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres użytkowania wg liniowej metody amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania jest weryfikowany przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Stawka amortyzacji dla wartości niematerialnych przedstawia się następująco:

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Oprogramowanie i licencje

20%-50%

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Amortyzację nalicza się przy zastosowaniu metody liniowej lub degresywnej z uwzględnieniem przewidywanego okresu użytkowania poszczególnych składników majątku trwałego. Bazowe stawki amortyzacyjne przedstawiają się następująco:

Grunty	nieumarzane
Budynki, budowle, lokale	1,5%-10 %
Urządzenia techniczne i maszyny	4,5%-25%
Środki transportu	7%-20%
Sprzęt komputerowy	20%-33%
Pozostałe	10%-25%

Środki trwałe w leasingu operacyjnym amortyzuje się metodą liniową. Amortyzacja tych środków rozpoczyna się w miesiącu, w którym środek jest przekazany leasingobiorcy. Wartość środka trwałego pomniejszona o wartość rezydualną jest amortyzowana przez szacowany okres umowy leasingu.

6.5 Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy:

- przekazanej zapłaty,
- kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej

nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy, powinien:

- odpowiadać najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- być nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

6.6 Zapasy

Zapasy składają się głównie ze środków odzyskanych przez Grupę w wyniku procesu windykacji lub w wyniku zakończenia umowy leasingu bez wykupu leasingowanego aktywa, które Grupa zamierza sprzedać lub oddać ponownie w leasing, a także ze środków zakupionych w celu przekazania w leasing finansowy, ale które na dzień bilansowy nie zostały jeszcze w leasing oddane. Ponadto w skład zapasów wchodzi także nieruchomości odzyskane w procesie windykacji. Na dzień bilansowy zapasy ujmowane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Cena nabycia aktywów przejętych w wyniku procesu windykacji lub po zakończeniu umowy leasingowej ustalana jest jako wartość godziwa na moment odzyskania środka na podstawie wyceny dokonanej przez niezależnego rzeczoznawcę dla aktywów oddanych wcześniej w leasing finansowy oraz jako wartość netto środka trwałego oddanego wcześniej w leasing operacyjny. Na dzień bilansowy Grupa dokonuje ponownej oceny wartości zapasów i dokonuje odpisu do wysokości ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania.

6.7 Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat, chyba że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości przeszacowanej, w którym to przypadku odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości traktuje się jako zwiększenie kapitału z aktualizacji i wyceny. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

6.8 Instrumenty finansowe

Grupa zastosowała wymogi dla klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9 Instrumenty Finansowe.

6.8.1 Klasyfikacja instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty zabezpieczające.

Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia aktywów i zobowiązań finansowych.

Klasyfikacja aktywów finansowych zależy od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansowa dotycząca przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów lub zobowiązań długoterminowych. Do aktywów lub zobowiązań krótkoterminowych zaliczana jest wartość bilansowa dotycząca przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności przypadającym w okresie do 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Przyjęto następujące zasady klasyfikacji instrumentów finansowych do poszczególnych kategorii aktywów i zobowiązań finansowych:

6.9 Modele biznesowe zarządzania aktywami finansowymi

Model biznesowy oznacza sposób, w jaki Grupa zarządza grupami aktywów finansowych w celu generowania przepływów pieniężnych. Model biznesowy stanowi odzwierciedlenie, jak poszczególne grupy aktywów finansowych są zarządzane w celu osiągnięcia strategicznych celów wyznaczonych przez kierownictwo Grupy.

Grupa wyróżnia następujące modele biznesowe:

Model 1: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych (przy założeniu pozytywnego wyniku testu umownych przepływów pieniężnych)

W ramach Modelu 1 nadrzędnym celem biznesowym jest otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych z danej grupy aktywów finansowych do daty ich zapadalności. Kategoria nie wyklucza sprzedaży aktywów, jednak powinna ona mieć charakter incydentalny a nie stanowić element strategii zarządzania portfelem. W ramach Modelu 1 dopuszcza się określone typy sprzedaży np. sprzedaż wynikająca ze wzrostu ryzyka kredytowego.

Model 2: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych oraz sprzedaż aktywów finansowych.

W ramach Modelu 2 zarówno otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych jak i sprzedaż aktywów stanowią integralne elementy realizacji celu biznesowego portfela. W porównaniu do Modelu 1, Model 2 zakłada częstsze i na większą skalę sprzedaże, które nie mają incydentalnego charakteru, a przeciwnie wynikają z zaplanowanej strategii. Przykładami celi

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

biznesowych dla Modelu 2 mogą być bieżące zarządzanie potrzebami płynnościowymi czy dopasowywanie terminów zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

Model 3: Pozostałe aktywa niezaklasyfikowane do modelu 1 ani modelu 2, np. tylko sprzedaż aktywów finansowych

W sytuacji, kiedy określone grupy aktywów finansowych nie zostały nabyte w ramach Modelu 1 oraz Modelu 2, powinny zostać zaklasyfikowane do Modelu 3. Najczęściej Model 3 będzie odnosił się do strategii, która zakłada realizację przepływów pieniężnych ze sprzedaży aktywów finansowych bądź do portfeli, które są zarządzane w oparciu o ich wartość godziwą.

6.10 Test umownych przepływów pieniężnych

Na potrzeby dokonania klasyfikacji i późniejszej wyceny aktywów finansowych Grupa dokonuje weryfikacji, czy przepływy pieniężne z określonego instrumentu stanowią wyłącznie kapitał i odsetki naliczone od tego kapitału.

Poprzez kapitał rozumie się wartość godziwą składnika aktywów finansowych na moment początkowego ujęcia. Poprzez odsetki rozumie się wynagrodzenie za zmianę wartości pieniądza w czasie, ryzyko kredytowe oraz inne typowe dla umowy ryzyka i koszty, a także marżę zysku.

Grupa dokonuje oceny charakterystyk umownych przepływów pieniężnych dla każdego homogenicznego portfela aktywów finansowych albo na poziomie pojedynczego składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są obydwa następujące warunki:

- składnik aktywów jest utrzymywany przez Grupę zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymanie aktywów dla uzyskania umownych przepływów pieniężnych,
- warunki umowne składnika aktywów finansowych reprezentują umowne przepływy pieniężne, które stanowią wyłącznie spłatę kapitału i odsetek.

6.10.1.1 Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się do kategorii aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli nie jest on wyceniany według zamortyzowanego kosztu ani w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, w tym w odniesieniu do instrumentów dłużnych, jeśli są zaklasyfikowanego do modelu 3 albo nie zdają testu umownych przepływów pieniężnych.

W odniesieniu do instrumentów dłużnych, można na datę początkowego ujęcia podjąć nieodwracalną decyzję o wycenie składnika aktywów finansowych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli dzięki takiej klasyfikacji wyeliminuje się lub znacząco zmniejszy „niedopasowanie księgowe”, które by istniało, gdyby składnik aktywów finansowych był wyceniany w inny sposób.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

6.10.1.2 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się do kategorii aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba niżej wymienione warunki:

- Składnik aktywów finansowych jest utrzymywany w modelu biznesowym, którego celem jest zarówno uzyskanie umownych przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych aktywów finansowych, jak i z tytułu sprzedaży aktywów finansowych (Model 2),
- Warunki umowne dają prawo do otrzymania w określonych datach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie kapitał i odsetki od kapitału.

W odniesieniu do instrumentów kapitałowych, Grupa może na datę początkowego ujęcia dokonać nieodwracalnego wyboru klasyfikacji instrumentu do kategorii instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (opcja wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody). Wyboru tego dokonuje się w odniesieniu do pojedynczego składnika aktywów finansowych. Opcja wyboru wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody nie jest dostępna dla instrumentów kapitałowych przeznaczonych do obrotu.

6.10.1.3 Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się do kategorii aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są oba wymienione poniżej warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany w modelu biznesowym, którego celem jest uzyskanie umownych przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych aktywów finansowych,
- warunki umowne dają prawo do otrzymania w określonych datach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie kapitał i odsetki od kapitału.

6.10.1.4 Zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Po początkowym ujęciu, jednostka dokonuje wyceny wszystkich zobowiązań finansowych, poza zaklasyfikowanymi do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, w wysokości zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

6.10.1.5 Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

6.10.1.6 Instrumenty zabezpieczające

Klasyfikacja instrumentów pochodnych zależy od ich przeznaczenia oraz spełnienia wymogów stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń określonych w MSSF 9. Instrumenty pochodne są kwalifikowane jako instrumenty zabezpieczające lub jako instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Instrumenty pochodne wyznaczone i spełniające wymogi

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń są zaliczane do odrębnej kategorii o nazwie „Instrumenty zabezpieczające”. Grupa prezentuje jako „Instrument zabezpieczający” całą wartość godziwą transakcji wyznaczonej do tej kategorii i spełniającej kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

6.10.2 Początkowe ujęcie oraz wyłączenie instrumentów finansowych z ksiąg rachunkowych

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji, w tym standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych, ujmuje się na dzień przeprowadzenia (zawarcia) transakcji. Instrumenty finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, które początkowo ujmowane są w wartości godziwej.

Inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i dokonano przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności. W przypadku braku przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu posiadania aktywa, inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych z chwilą utraty kontroli przez Grupę nad danym aktywem.

6.10.3 Wycena instrumentów finansowych

6.10.3.1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w części inne całkowite dochody, jako pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty w okresie, w którym powstały.

Zmianę wartości godziwej instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (z wyłączeniem przychodów i kosztów rozpoznanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w przypadku instrumentów dłużnych) odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych w bilansie, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny prezentowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w części inne całkowite dochody.

Różnice kursowe z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Zmianę wartości aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody spowodowaną zmianą wyceny ryzyka kredytowego odnosi się do sprawozdania z całkowitych dochodów.

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody są wykazywane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w przychodach operacyjnych i finansowych w dniu uchwalenia ich wypłaty przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy emitenta.

W przypadku zaprzestania ujmowania w bilansie dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, zakumulowany zysk lub strata dotychczas ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach jest przenoszony do sprawozdania z całkowitych dochodów. Grupa nie posiada aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

6.10.3.2 Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumenty zabezpieczające.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumenty zabezpieczające, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej.

Grupa może na moment początkowego ujęcia podjąć nieodwracalną decyzję o wycenie składnika aktywów finansowych i zobowiązania finansowego w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli dzięki temu eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowe”), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków lub strat.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym powstały.

Zyski/ straty netto dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy stanowią przychody lub koszty z tytułu wyceny do wartości godziwej i nie zawierają odsetek ani przychodów z tytułu dywidendy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji.

Zmiana wartości godziwej zobowiązania finansowego wyznaczonego do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy jest ujmowana w następujący sposób:

- Zmiana wartości godziwej zobowiązania finansowego odpowiadająca zmianom ryzyka kredytowego zobowiązania jest prezentowana w pozostałych całkowitych dochodach
- Pozostała zmiana wartości godziwej jest prezentowana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

chyba, że ujęcie efektu zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania zgodnie z punktem (a) powyżej powodowałoby powstanie lub zwiększenie niedopasowania księgowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. W takiej sytuacji zmiana wartości godziwej wynikająca ze zmiany ryzyka kredytowego jest ujmowana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnoszące się do wartości bilansowych wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Instrumenty zabezpieczające Grupa wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy.

6.10.3.3 Aktywa finansowe oraz inne zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

6.10.3.3.1 Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wyceniane w wysokości zamortyzowanego kosztu wycenia się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Przychód odsetkowy kalkulowany jest z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej brutto aktywa, za wyjątkiem:

- a) zakupionych lub udzielonych pożyczek z utratą wartości (credit impaired financial assets). Dla wyceny takich aktywów Grupa stosuje skorygowaną efektywną stopę procentową z uwzględniającą straty kredytowe przewidywane na moment początkowego ujęcia,
- b) aktywów finansowych, które nie były zakupione lub udzielone z utratą wartości, ale po początkowym ujęciu Grupa rozpoznała na nich utratę wartości (Faza III). Do wyceny po początkowym ujęciu takich instrumentów finansowych Grupa wykorzystuje efektywną stopę procentową. Przychód odsetkowy kalkulowany jest od ekspozycji netto (ekspozycja brutto pomniejszona o odpis aktualizacyjny).

Jeżeli w okresie sprawozdawczym Grupa dokonuje kalkulacji przychodu odsetkowego zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu to przychód odsetkowy liczony jest od wartości bilansowej brutto należności od momentu kiedy instrument finansowy nie ma już statusu instrumentu finansowego w utracie wartości (nie jest credit-impaired), zaś poprawa jakości kredytowej może być jednoznacznie powiązana ze zdarzeniem mającym miejsce po zdarzeniu opisanym w punkcie (b) powyżej.

W wycenie według zamortyzowanego kosztu uwzględniane są bezpośrednio związane z udzieleniem pożyczki opłaty i prowizje płacone i otrzymywane przez Grupę, jak również koszty transakcji oraz premia i dyskonto.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Grupa dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (np. przedpłaty, opcje kupna lub podobne). Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta. Poprzez opłaty i prowizje rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej rozumie się takie opłaty i prowizje, które stanowią integralny element efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego i są w efekcie traktowane jako korekta efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe takie jak należności leasingowe, wierzytelności, należności z tytułu pożyczek Grupa wycenia w zamortyzowanym koszcie.

6.10.3.3.2 Pozostałe zobowiązania finansowe

Po początkowym ujęciu, jednostka dokonuje wyceny wszystkich zobowiązań finansowych, poza zaklasyfikowanymi do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, w wysokości zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

6.10.3.3.3 Zmiana klasyfikacji instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

Grupa dokonuje zmiany klasyfikacji aktywów finansowych wyłącznie w sytuacji zmiany modelu biznesowego zarządzania określonym portfelem aktywów.

Jeżeli Grupa dokonuje reklasyfikacji aktywów finansowych, to skutki reklasyfikacji odnoszone są prospektywnie od daty dokonania reklasyfikacji. Oznacza to, że Grupa nie dokonuje przeklasyfikowania wcześniej ujętych zysków, strat (włączając odpis z tytułu utraty wartości), czy odsetek.

Jeżeli Grupa dokonuje reklasyfikacji składnika aktywów finansowych z kategorii wycenianych zamortyzowanym kosztem do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez sprawozdanie z całkowitych dochodów, to wartość godziwa takiego instrumentu jest określana na dzień reklasyfikacji. Jakikolwiek zysk lub strata wynikający z różnicy między zamortyzowanym kosztem a wartością godziwą aktywa finansowego jest ujmowany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Jeżeli Grupa dokonuje reklasyfikacji składnika aktywów finansowych z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy do kategorii wycenianych zamortyzowanym kosztem, to wartość godziwa takiego instrumentu na dzień reklasyfikacji staje się wartością bilansową brutto.

Jeżeli Grupa dokonuje reklasyfikacji składnika aktywów finansowych z kategorii wycenianych według zamortyzowanego kosztu do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, to wartość godziwa takiego instrumentu jest wyceniana na dzień reklasyfikacji. Jakikolwiek zysk lub strata wynikający z różnicy między zamortyzowanym kosztem a wartością godziwą składnika aktywów finansowych jest ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach. Efektywna stopa procentowa i wycena oczekiwanych strat kredytowych nie jest korygowana na skutek dokonanej reklasyfikacji.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Jeżeli Grupa dokonuje reklasyfikacji składnika aktywów finansowych z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody do kategorii wycenianych według amortyzowanego kosztu, to składnik aktywów finansowych jest przeklasyfikowany według wartości godziwej na dzień reklasyfikacji. Zakumulowany zysk lub strata rozpoznany w pozostałych całkowitych dochodach jest usuwany z kapitałów i koryguje wartość godziwą składnika aktywów finansowych na dzień reklasyfikacji. Na skutek powyższego, składnik aktywów finansowych na moment reklasyfikacji jest wyceniany w takiej wysokości, jak gdyby zawsze był wyceniany według amortyzowanego kosztu. Korekta ta wpływa na pozostałe całkowite dochody, ale nie wpływa na sprawozdanie z całkowitych dochodów, a co za tym idzie nie jest korektą z tytułu reklasyfikacji. Efektywna stopa procentowa oraz wycena oczekiwanych strat z tytułu pożyczek nie są korygowane na skutek reklasyfikacji.

Jeżeli Grupa dokonuje reklasyfikacji aktywa finansowego z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, składnik aktywów finansowych jest w dalszym ciągu wyceniany w wartości godziwej.

Jeżeli Grupa dokonuje reklasyfikacji aktywów finansowych z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy to składnik aktywów finansowych jest w dalszym ciągu wyceniany w wartości godziwej, zaś zakumulowane zyski lub straty ujmowane dotychczas w pozostałych całkowitych dochodach są przenoszone z kapitałów do sprawozdania z całkowitych dochodów na dzień reklasyfikacji.

6.11 Wartość godziwa

O ile nie istnieją przesłanki wskazujące na fakt, że instrument finansowy nie został nabyty po cenie stanowiącej jego wartość godziwą uznaje się, że wartość godziwą na dzień początkowego ujęcia stanowi cena nabycia danego instrumentu lub - w przypadku zobowiązań finansowych - ceny sprzedaży danego instrumentu.

Jeżeli rynek na dany składnik aktywów lub zobowiązań finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nie notowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie cen z ostatnio przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modeli wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej specyfiki i parametrów wycenianego instrumentu finansowego oraz sytuacji wystawcy (emitenta).

Metody wyceny i założenia przyjęte przy dokonywaniu szacunku wartości godziwej poszczególnych klas instrumentów finansowych zostały przedstawione w nocie 48.3.

6.12 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na polskie złote przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na polskie złote przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej, (czyli odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

6.13 *Utrata wartości aktywów finansowych, z wyłączeniem należności z tytułu leasingu*

Zgodnie z MSSF 9 Grupa stosuje podejście trzyetapowe do wyceny oczekiwanych strat kredytowych z tytułu instrumentów dłużnych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. W następstwie zmian jakości kredytowej zaobserwowanych od momentu początkowego ujęcia aktywa finansowe przechodzą pomiędzy następującymi trzema etapami

Etap 1: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie 12-miesięcy

W przypadku, gdy ryzyko kredytowe nie wzrosło w znaczącym stopniu od momentu ujęcia początkowego, oraz nie została zaobserwowana utrata wartości pożyczki od momentu udzielenia, Grupa rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej powiązany z prawdopodobieństwem niespłacenia zobowiązania w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Klasyfikacja ekspozycji do etapu pierwszego wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości odbywa się zgodnie z zasadą, że w etapie tym klasyfikowane są ekspozycje, które nie spełniają kryteriów klasyfikacji do etapu 2 ani do etapu 3 wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości.

Etap 2: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres udzielonego finansowania

Brak zaobserwowanej utraty wartości składnika aktywów finansowych. W przypadku ekspozycji, dla której w znaczącym stopniu wzrosło ryzyko kredytowe, ale nie została zaobserwowana utrata wartości składnika aktywów finansowych, jest tworzony odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na cały okres udzielonego finansowania. Ekspozycje są klasyfikowane do etapu drugiego, w przypadku gdy spełnione zostało przynajmniej jedno kryterium klasyfikacji do etapu drugiego oraz nie są spełnione kryteria nadania statusu default (innymi słowy, klasyfikacja do etapu 3 jest nadrzędna względem klasyfikacji do etapu 2).

Etap 3: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres składnika aktywów finansowych – utrata wartości składnika aktywów finansowych

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako instrumenty z utratą wartości, kiedy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („przesłanki do rozpoznania utraty wartości”).

Na każdy dzień bilansowy ocenia się, czy od momentu początkowego ujęcia wystąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego dla aktywów finansowych, poprzez porównanie ryzyka nieuregulowania należności z tytułu aktywa finansowego w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia.

Na każdy dzień bilansowy ocenia się, czy od momentu początkowego ujęcia wystąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego dla aktywów finansowych, poprzez porównanie ryzyka nieuregulowania należności z tytułu aktywa finansowego w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia.

Grupa bierze pod uwagę historyczne dane dotyczące strat kredytowych i dostosowuje je do bieżących obserwowalnych danych. Ponadto, Grupa, zgodnie z MSSF9, stosuje racjonalne i uzasadnione prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej, w tym własny osąd oparty na doświadczeniu, mając na celu oszacowanie oczekiwanych strat kredytowych. MSSF 9 wprowadza zastosowanie do kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych czynników makroekonomicznych, do których należą m.in. bezrobocie, stopy procentowe, produkt krajowy brutto, inflacja, ceny nieruchomości komercyjnych, kursy walutowe, indeksy giełdowe, wskaźniki płac. MSSF 9 wymaga także dokonania oceny zarówno obecnego, jak i prognozowanego kierunku cykli ekonomicznych. Włączenie informacji prognozowanych do kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zwiększa poziom osądu, w jakim stopniu powyższe czynniki makroekonomiczne wpływają na oczekiwane straty kredytowe. Metodologia i założenia, przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie przeglądane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

W celu określenia, na podstawie oceny indywidualnej, czy ryzyko kredytowe wzrosło w znaczącym stopniu od momentu początkowego ujęcia Grupa wykorzystuje informacje o przeterminowaniu ekspozycji, wewnętrznym ratingu klienta, a także statusie klienta zgodnie z Procedurą Wczesnego Ostrzegania zalicza się przede wszystkim: poważne problemy finansowe u dłużnika, wystąpienie na drogę sądową przeciwko dłużnikowi, zanik aktywnego rynku dla danego instrumentu finansowego, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym wystawcy instrumentu finansowego, utrzymywanie się spadku wartości godziwej instrumentu finansowego poniżej poziomu zamortyzowanego kosztu.

Udzielone pożyczki sklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, poddawane są na każdy dzień bilansowy indywidualnym testom pod kątem wystąpienia istotnego wzrostu ryzyka kredytowego. Jeśli w kolejnych okresach jakość kredytowa aktywów finansowych ulega poprawie i ulegają odwróceniu wcześniejsze wnioski dotyczące istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, to odpisy z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych są przeliczane z oczekiwanej straty kredytowej w okresie trwania kredytu na oczekiwane straty kredytowe w kolejnych 12 miesiącach (przejście z etapu II do etapu I). Odwrócenie odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość. Do istotnych obiektywnych przesłanek (dowodów) zalicza się przede wszystkim: poważne problemy finansowe u dłużnika, wystąpienie na drogę sądową przeciwko dłużnikowi, zanik aktywnego rynku dla danego instrumentu finansowego, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym wystawcy instrumentu finansowego.

Jeżeli występują przesłanki do rozpoznania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, innych niż należności z tytułu leasingu, kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową dla tych aktywów. Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest ujmowana w rachunku zysków lub strat w pozycji odpisów z tytułu utraty wartości. Wartość bilansowa aktywów finansowych jest ustalana poprzez wykorzystanie odrębnego konta dla odpisów aktualizujących (strat kredytowych) wartość tych aktywów.

Dla instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wycena oczekiwanej straty kredytowej jest oparta na trzyetapowym podejściu, tak jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Grupa ujmuje kwoty odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wraz z odpowiadającą wartością ujętą w innych całkowitych dochodach, bez obniżenia wartości bilansowej aktywów (tj. wartości godziwej) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

6.14 Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, spełniające definicję instrumentu zabezpieczającego zgodnie z MSSF 9, stanowią zabezpieczenie ryzyka zmian wartości godziwej, dla określonych aktywów i pasywów generujących zabezpieczane ryzyko.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego oraz czy transakcja spełnia poniższe kryteria kwalifikujące do rachunkowości zabezpieczeń:

- Czy transakcja jest zgodna z celem zarządzania ryzykiem w Grupie,
- Czy istnieje ekonomiczne powiązanie pomiędzy pozycją zabezpieczaną a instrumentem zabezpieczającym,
- Czy wpływ ryzyka kredytowego nie dominuje zmiany wartości godziwej, które wynikają z ekonomicznego powiązania.

Odpowiedzi twierdzące na wszystkie powyższe kryteria powodują, że transakcja może zostać ujęta w rachunkowości zabezpieczeń. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy transakcja spełnia kryteria kwalifikujące oraz czy jest zachowany współczynnik zabezpieczenia. Ocena transakcji pod względem spełniania powyższych kryteriów

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

jest dokonywana na bieżąco w celu określenia czy transakcja nadal może być ujmowana w rachunkowości zabezpieczeń.

Efektywność zabezpieczenia jest oceniana, na bieżąco w celu sprawdzenia, czy transakcja spełnia kryteria kwalifikujące oraz czy jest zachowany współczynnik zabezpieczenia.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ani zabezpieczeń udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych. Instrumenty zabezpieczające wyznacza się jako zabezpieczające zmianę wartości godziwej. Grupa zawiera transakcje na instrumenty pochodne w celu zabezpieczania się przed ryzykiem stopy procentowej oraz walutowym zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe”.

6.14.1 Instrumenty pochodne zabezpieczające zmianę wartości godziwej

Dla ustanowionych efektywnych powiązań zabezpieczających, zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego są bezzwłocznie ujmowane w wyniku finansowym. Zysk lub strata na zabezpieczanej pozycji, które przypisać można ryzyku, przed którym Grupa się zabezpiecza, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji oraz są ujmowane na bieżąco w wyniku finansowym.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie specjalnych zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym bieżącego roku.

6.14.2 Zaprzestanie stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany, jego wykorzystanie dobiega końca lub następuje jego realizacja, lub jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać warunki kwalifikujące.

Poniższa tabela zawiera opis przypadków, które powodują zaprzestanie stosowania rachunkowości zabezpieczeń dla danego powiązania, oraz sposób rozwiązania (pełne lub częściowe).

Scenariusz – powód rozwiązania powiązania zabezpieczającego	Rozwiązanie pełne / częściowe
Zmiana celu zarządzania ryzykiem dla danego powiązania	Pełne lub częściowe
Brak powiązania ekonomicznego pomiędzy instrumentem a pozycją	Pełne
Efekt ryzyka kredytowego dominuje w zmianie wartości powiązania zabezpieczającego	Pełne
W wyniku modyfikacji (rebalancing) ilość instrumentu lub pozycji	Częściowe

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Scenariusz – powód rozwiązania powiązania zabezpieczającego	Rozwiązanie pełne / częściowe
została pomniejszona	
Wygaśnięcie instrumentu zabezpieczającego	Pełne
Instrument zabezpieczający został (w pełni lub w części) sprzedany, zakończony lub wykonany	Pełne lub częściowe
Pozycja zabezpieczana (w pełni lub w części) nie istnieje bądź przestaje być wysoce prawdopodobną	Pełne lub częściowe

Możliwe jest częściowe wyłączenie transakcji zabezpieczającej w przypadku niedopasowania współczynnika zabezpieczenia. Metoda oraz częstotliwość oceny efektywności powiązań zabezpieczających określona jest w dokumentacji poszczególnych powiązań zabezpieczających.

W przypadku zaprzestania lub częściowego wyłączenia stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, korekta wartości bilansowej zabezpieczanego aktywa lub pasywa jest odpisywana do rachunku zysków i strat.

6.15 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują salda gotówkowe oraz inne instrumenty finansowe o wysokim stopniu płynności, których termin spłaty w dniu nabycia nie przekracza trzech miesięcy. Grupa lokuje swoje depozyty w bankach polskich. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych są ujmowane w wartości nominalnej. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ma taką samą strukturę jak saldo środków pieniężnych wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Środki pieniężne klasyfikowane są do kategorii aktywów finansowych wycenianych amortyzowanym kosztem.

6.16 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Pozostałe zobowiązania obejmują głównie zobowiązania finansowe oraz pozostałe zobowiązania niefinansowe.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty. Klasyfikacja zobowiązań finansowych została przedstawiona w notce 48.5.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

6.17 Rezerwy

Ujmowanie

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Wycena

Rezerwy wykazuje się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.

Jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które, jak się oczekuje, będą niezbędne do wypełnienia obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, w celu odzwierciedlenia bieżącej oceny rynkowej dotyczącej wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka właściwego dla zobowiązania. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych.

Zdarzenia przyszłe, które mogą wpłynąć na wysokość kwoty niezbędnej do wypełnienia przez Grupę obowiązku, odzwierciedla się w kwocie tworzonej rezerwy, jeżeli istnieją wystarczające i obiektywne dowody na to, że zdarzenia te nastąpią.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, albo ujmuje drugostronnie jako składnik rzeczowych aktywów trwałych zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Wykorzystanie rezerwy

Utworzonych rezerw na zobowiązania nie rozwiązuje się na dzień bilansowy, są one wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do czasu, gdy okażą się zbędne lub powstanie zobowiązanie, na które utworzono rezerwę.

Rezerwy wykorzystuje się wyłącznie na koszty, na które zostały zawiązane.

Rozwiązanie rezerwy, która została utworzona w bieżącym roku obrotowym w ciężar innych kosztów operacyjnych, prezentowane jest jako zmniejszenie tych kosztów. Rozwiązanie rezerwy, która została utworzona we wcześniejszych latach w ciężar innych kosztów operacyjnych ujmowane i prezentowane jest jako zwiększenie innych przychodów operacyjnych danego roku obrotowego.

Rozwiązanie rezerwy, która w okresie bieżącym lub w latach wcześniejszych została utworzona w ciężar kosztów działalności operacyjnej, ujmowane jest jako zmniejszenie kosztów operacyjnych danego roku obrotowego.

Szczegółowe informacje dotyczące tworzonych rezerw w Grupie są opisane w nocie 35.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

6.18 *Odprawy emerytalne*

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Grupa ponosi koszty związane z funkcjonowaniem Pracowniczych Planów Kapitałowych („PPK”) poprzez dokonywanie wpłat do zakładu ubezpieczeń. Stanowią one świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programu określonych składek. Grupa rozpoznaje koszty wpłat na PPK w tej samej pozycji kosztów, w której ujmuje koszty wynagrodzeń, od których są naliczane. Zobowiązania z tytułu PPK są prezentowane w ramach pozostałych zobowiązań niefinansowych.

6.19 *Przychody przyszłych okresów*

Do przychodów przyszłych okresów Grupa zalicza głównie przychody z tytułu otrzymanych od producentów/ dealerów subwencji za finansowanie ich produktów oraz przychody z tytułu opłat ryczałtowych.

6.20 *Bierne rozliczenie międzyokresowe kosztów*

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów Grupa zalicza głównie rozliczenie międzyokresowe kosztów umów serwisowych (MRT) oraz rozliczenie międzyokresowe kosztów wynagrodzeń, urlopów oraz pozostałych kosztów administracyjnych i finansowych. Szczegółowe informacje dotyczące pozycji ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zostało przedstawione w notce 36.3.

6.21 *Podatki*

6.21.1 *Podatek bieżący*

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

6.21.2 Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami / rezerwami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

6.22 Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem, gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych, wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług. Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

6.23 Przychody

Przez przychody rozumie się uprawdopodobnione powstanie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zwiększenia wartości aktywów albo zmniejszenia wartości zobowiązań, które doprowadzą do wzrostu kapitału własnego lub zmniejszenia jego niedoboru w inny sposób niż wniesienie środków przez akcjonariuszy. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują także kryteria przedstawione poniżej:

6.23.1 Przychody z leasingu finansowego

Przychody z leasingu finansowego zostały zaprezentowane w nocie 6.2.1 niniejszego sprawozdania.

6.23.2 Przychody z leasingu operacyjnego

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego są rozkładane w czasie liniowo przez długość trwania kontraktu i wykazywane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w nocie 7 przychody ze sprzedaży produktów leasingowych.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

6.23.3 Pozostałe przychody ze sprzedaży produktów leasingowych

W pozostałych przychodach ze sprzedaży produktów leasingowych Grupa ujmuje między innymi marżę z tytułu kart paliwowych, przychody z tytułu opłat za rejestrację pojazdów, przychody z tytułu subwencji oraz pozostałe opłaty klienta związane z leasingiem.

6.23.4 Przychody z tytułu prowizji i opłat

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów głównie przychody z tytułu prowizji i opłat od zakładów ubezpieczeń, uzyskiwanych w ramach działalności agencyjnej i pomocniczej związanej z ubezpieczeniami.

Prowadzenie działalności agencyjnej opiera się na:

- inkasowaniu składek za polisy ubezpieczeniowe od klientów zawierających umowy leasingowe. Zainkasowana składka jest przekazywana następnie do Zakładów Ubezpieczeń i za wykonywane czynności agencyjne Grupa otrzymuje należną prowizję,
- monitorowaniu sieci sprzedaży w zakresie realizacji planów sprzedaży,
- wykonywaniu i przekazywaniu raportów i analiz dotyczących wysokości poziomu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Ponadto Grupa ujmuje w przychodach z tytułu prowizji i opłat przychody z tytułu prowizji od sprzedaży usług faktoringowych.

Przychody z tytułu świadczenia usług faktoringu:

Do przychodów z tytułu świadczenia usług faktoringu zalicza się: prowizja faktoringowa, prowizja od udzielonego limitu finansowania, prowizja od przejęcia ryzyka, opłaty administracyjne, usługi windykacji. Dla przychodu z tytułu prowizji od udzielonego limitu finansowania, która jest naliczana za rok „z góry”, Grupa stosuje rozliczanie przychodów w czasie.

Przychody z tytułu świadczenia usług faktoringowych są ujmowane w okresie ich uzyskania. Do przychodów tych zaliczane są m. in. prowizje od obrotu, prowizje od przejęcia ryzyka oraz inne prowizje i opłaty. Dla przychodu z tytułu prowizji od udzielonego limitu finansowania, która jest naliczana za rok „z góry”, Grupa stosuje rozliczanie przychodów w czasie. Przychody faktoringowe z tytułu odsetek od udzielonego finansowania są ujmowane w okresie ich uzyskania.

6.23.5 Pozostałe przychody operacyjne

Przez pozostałe przychody operacyjne rozumie się przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostek Grupy, a w szczególności przychody związane:

- z działalnością socjalną,

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

- ze zbyciem środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych,
- z rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi,
- z rozwiązaniem odpisów aktualizujących wartość aktywów i ich korektami, z wyjątkiem odpisów zwiększających przychody finansowe, jeżeli nie dotyczą bezpośrednio przychodów z działalności podstawowej,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami,
- z otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny, aktywów, w tym także środków pieniężnych na inne cele niż nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych.

Ponadto pozostałe przychody operacyjne zawierają przychody związane z leasingiem, przeniesieniem środków z leasingowanych na własne, odzyskami windykacyjnymi oraz pozostałe przychody, które nie są związane z zasadniczą działalnością Grupy.

Odzyski z windykacji z tytułu odsetek wpłacone przez klientów traktowane są kasowo i rejestrowane na kontach przychodowych – podatkowych.

6.23.6 Pozostałe przychody ze sprzedaży

Na pozostałe przychody ze sprzedaży składają się przychody z tytułu wynajmu powierzchni biurowych oraz przychody z tytułu zarządzania flotą pojazdów.

Przez przychody z tytułu zarządzania flotą pojazdów rozumie się przychody związane z:

- obsługą techniczną (naprawy, przeglądy okresowe),
- obsługą opon (nabycie, składowanie, wymiana, naprawa opon),
- obsługą kart paliwowych,
- usługami dodatkowymi (obsługa w wydziałach komunikacji, auta zastępcze itp.)

6.23.7 Przychody finansowe

Do przychodów finansowych zalicza się:

- otrzymane odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bieżącym, odsetki od lokat terminowych,
- naliczone odsetki od posiadanych obligacji obcych,
- naliczone dyskonto weksli obcych,
- zrealizowane przychody finansowe podlegające rozliczeniu w czasie, naliczone dyskonto dłużnych papierów wartościowych,

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych, zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych będących częścią transakcji zabezpieczających zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

6.23.8 Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek od sprzedaży pożyczki

Poprzez udzielanie pożyczek na finansowanie zakupu środków trwałych oraz finansowanie dostawców (STOCK) Grupa uzyskuje przychody z otrzymanych odsetek i opłat z tytułu udzielanych pożyczek oraz wypłaconych prowizje z tytułu pośrednictwa za zawarte umowy pożyczki.

Przychody z tytułu odsetek z działalności faktoringowej

Przychody faktoringowe z tytułu odsetek od udzielonego finansowania są ujmowane w okresie ich uzyskania.

6.24 Koszty:

6.24.1 Koszty związane z leasingiem

Do kosztów związanych z leasingiem zalicza się głównie:

- koszty amortyzacji środków trwałych w leasingu operacyjnym,
- koszty ubezpieczeń,
- koszty opłat rejestracyjnych oraz wyceny pojazdów,
- koszty kontraktów serwisowych oraz pozostałe koszty związane z leasingiem.

6.24.2 Koszty pozostałej sprzedaży

Do kosztów pozostałej sprzedaży zalicza się głównie:

- koszty z umów zarządzania pojazdami,
- wynik na prowizjach od pożyczek,
- koszty związane z zarządzaniem nieruchomościami,
- koszty windykacji (koszty sądowe, komornicze).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

6.24.3 Koszty z tytułu prowizji i opłat

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów koszty z tytułu prowizji i opłat z tytułu faktoringu (prowizje opłaty, ubezpieczenia wierzytelności objętych umowami faktoringowymi).

6.24.4 Pozostałe koszty operacyjne

Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się głównie:

- rezerwy utworzone na sprawy sądowe oraz pozostałe,
- straty ze zbycia towarów powindykacyjnych oraz towarów po zakończonych umowach,
- stratę na towarach,
- odpis aktualizacyjny wartość towarów powindykacyjnych,
- koszty związane z likwidacją szkód,
- oraz pozostałe koszty związane z działalnością operacyjną.

6.24.5 Koszty finansowe

Do kosztów finansowych zalicza się głównie:

- koszty odsetek z tytułu leasingu, Grupa jako leasingobiorca,
- koszty prowizji zapłaconych z tytułu otrzymanych gwarancji,
- oraz pozostałe koszty finansowe

6.24.6 Koszty z tytułu odsetek

Do kosztów z tytułu odsetek zalicza się głównie:

- koszty z tytułu odsetek od otrzymanych kredytów
- koszty z tytułu odsetek od emisji obligacji

6.25 Wynik na odpisach netto z tytułu oczekiwanej starty kredytowej

Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe powstaje w wyniku zaewidencjonowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe, związane przede wszystkim z należnościami z tytułu leasingu, pożyczek oraz faktoringu, należnościami z tytułu dostaw i usług a także wierzytelnościami (nota 15 skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

7. Przychody ze sprzedaży produktów leasingowych

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Przychody odsetkowe z leasingu finansowego	850.430	359.457
Przychody z leasingu operacyjnego	430.126	326.071
Marża z tytułu karty paliwowej	1.448	1.418
Przychody z tytułu opłat rejestracyjnych	9.090	11.516
Przychody z tytułu opłat za wycenę środków leasingowych	3.944	4.806
Przychody z tytułu opłat windykacyjnych	45.849	39.981
Pozostałe przychody z tytułu opłat klienta związane z leasingiem	48.977	45.820
Przychody z tytułu subwencji	4.249	6.091
Przychody z tytułu odsetek od nieterminowych płatności	16.814	4.557
Pozostałe przychody związane pośrednio z leasingiem	14.266	21.048
Przychody ze sprzedaży produktów leasingowych	1.425.193	820.765

8. Przychody z tytułu odsetek

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Przychody tytułu odsetek		
Z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek	60.510	23.644
Z tytułu odsetek z działalności faktoringowej	43.155	11.330
Wynik na prowizjach z tytułu pożyczki	7.955	-
Razem	111.620	34.974

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

9. Przychody z tytułu prowizji i opłat

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Przychody z tytułu udostępniania sieci sprzedaży	23	9
Wynagrodzenie z tytułu umów współpracy z dostawcami	8.480	6.909
Przychody z tytułu prowizji od sprzedaży produktów podmiotów zewnętrznych	1.177	1.760
Przychody z tytułu prowizji od sprzedaży usług faktoringowych	12.284	11.095
Przychody z tytułu prowizji od ubezpieczycieli	86.472	93.886
Pozostałe	85	44
Przychody z tytułu prowizji i opłat	108.521	113.703

10. Pozostałe przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Przychody z tytułu wynajmu powierzchni biurowych	-	707
Przychody z tytułu zarządzania flotą pojazdów	75.288	64.581
Pozostałe przychody	2.348	2.179
Pozostałe przychody ze sprzedaży	77.636	67.467

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

11. Koszty prowizji i opłat związanych z leasingiem

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Amortyzacja środków trwałych w leasingu	225.735	173.245
Wynik na rozliczeniu ubezpieczeń	47.927	45.479
Opłaty rejestracyjne	6.643	8.300
Wycena pojazdów i sprzętu	4.833	5.538
Koszty najmu pojazdów	9.826	3.426
Koszty remontów, konserwacji, napraw i przeglądów pojazdów	-	21.289
Koszty z tytułu prowizji za doprowadzenie do zawarcia umowy	2.248	6.059
Koszty umów serwisowych	36.519	10.383
Pozostałe koszty pośrednio związane z leasingiem	14.982	24.212
Koszty związane z leasingiem	348.713	297.931

12. Koszty z tytułu odsetek

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Koszty z tytułu odsetek		
Z tytułu otrzymanych kredytów	566.717	102.482
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	178.062	30.761
Z tytułu pozostałych odsetek	292	266
Razem	745.071	133.509

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

13. Koszty z tytułu prowizji i opłat

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Koszty z tytułu faktoringu (prowizje opłaty, ubezpieczenia wierzytelności objętych umowami faktoringowymi)	3.391	3.062
Pozostałe prowizje	693	-
Razem	4.084	3.062

14. Koszty pozostałej sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Koszty z umów zarządzania flotą pojazdów	66.035	57.492
Wynik na prowizjach z tytułu pożyczki	-	193
Pozostałe koszty	121	5.366
Koszty pozostałej sprzedaży	66.156	63.051

15. Odpisy netto z tytułu oczekiwanej straty kredytowej

Wynik na odpisach netto na oczekiwane straty kredytowe, związane przede wszystkim z należnościami z tytułu leasingu finansowego, należnościami z tytułu pożyczek, należnościami z tytułu dostaw i usług oraz faktoringu, a także z wierzytelnościami przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
- Odpisy netto z tytułu oczekiwanej straty kredytowej	(58.287)	(60.011)
	(58.287)	(60.011)

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na 31 grudnia 2022 roku	Wartość odpisów na 01.01.2022	Zwiększenia w związku z utworzeniem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Wykorzystanie odpisu	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31.12.2022
Należności z tytułu leasingu finansowego	89.582	73.633	(65.151)	-	8.482	-	98.064
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności	25.033	2.138	(3.919)	-	(1.781)	(8.119)	15.133
Należności z tytułu pożyczek	10.070	12.193	(4.051)	-	8.142	(6)	18.206
Należności faktoringowe	494	212	(340)	-	(128)	-	365
Należności razem Etap 1	125.179	88.176	(73.461)	-	14.715	(8.125)	131.769
Należności z tytułu leasingu finansowego	76.426	66.214	(53.867)	-	12.347	(6.768)	82.005
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności	160	1.573	(4.791)	-	(3.218)	8.100	5.042
Należności z tytułu pożyczek	1.101	13.752	(10.590)	-	3.162	(31)	4.232
Należności faktoringowe	2.147	2.308	(194)	-	2.114	-	4.261
Należności razem Etap 2	79.834	83.847	(69.442)	-	14.405	1.301	95.540
Należności z tytułu leasingu finansowego	126.601	163.109	(76.722)	(62.387)	24.000	(7.077)	143.524
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności	40.658	9.560	(7.427)	-	2.133	-	42.791
Należności z tytułu pożyczek	19.890	10.955	(7.554)	-	3.401	(482)	22.809
Należności faktoringowe	2.499	1.379	(1.468)	-	(89)	-	2.410
Wierzytelności	1.698	187	(465)	-	(278)	(404)	1.016
Należności razem Etap 3	191.346	185.190	(93.636)	(62.387)	29.167	(7.963)	212.550
Razem	396.359	357.213	(236.539)	(62.387)	58.287	(14.787)	439.859

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na 31 grudnia 2021 roku	Wartość odpisów na 01.01.2021	Zwiększenia w związku z utworzeniem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Wykorzystanie odpisu	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Inne zmiany	Bilans zamknięcia 31.12.2021
Należności z tytułu leasingu finansowego	30 871	166 788	(108 077)	-	58 711	-	89 582
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności	15 036	18 287	(8 290)	-	9 997	-	25 033
Należności z tytułu pożyczek	3 053	8 730	(1 709)	-	7 021	(4)	10 070
Należności faktoringowe	249	245	-	-	245	-	494
Należności razem Etap 1	49 209	194 050	(118 076)	-	75 974	(4)	125 179
Należności z tytułu leasingu finansowego	146 787	62 339	(135 787)	-	(73 448)	3 086	76 425
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności	132	29	-	-	29	-	161
Należności z tytułu pożyczek	4 791	507	(4 116)	-	(3 609)	(81)	1 101
Należności faktoringowe	848	1 299	-	-	1 299	-	2 147
Należności razem Etap 2	152 558	64 174	(139 903)	-	(75 729)	3 005	79 834
Należności z tytułu leasingu finansowego	85 819	201 968	(69 503)	(82 892)	49 573	(8 791)	126 601
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności	33 250	7 408	-	-	7 408	-	40 658
Należności z tytułu pożyczek	18 149	4 184	(1 516)	-	2 668	(927)	19 890
Należności faktoringowe	2 623	165	(289)	-	(124)	-	2 499
Wierzytelności	2 316	588	(347)	-	241	(859)	1 698
Należności razem Etap 3	142 157	214 312	(71 655)	(82 892)	59 766	(10 577)	191 346
Razem	343 924	472 537	(329 634)	(82 892)	60 011	(7 576)	396 359

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2022 roku**

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

16. Wynik z pozycji wymiany

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Różnice kursowe z wyceny aktywów i pasywów	(18.057)	2.416

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

17. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Rozwiązane rezerwy:		
- rozwiązanie rezerwy z tytułu zobowiązań	452	1.237
- rozwiązanie rezerwy z tytułu spraw sądowych	-	3.046
- rozwiązanie rezerwy na zapasy	3.240	-
- rozwiązanie rezerwy z tytułu pozostałych rezerw	-	86
Pozostałe, w tym:		
- przychody z tytułu karnego rozwiązania umów leasingowych oraz umów pożyczek	7.186	10.211
- zysk ze zbycia towarów powindykacyjnych i po zakończonych umowach leasingowych	539	5.191
- zysk na wycenie zwindykowanych środków leasingowych na moment początkowego ujęcia	938	-
- przychody ze zbycia windykowanego sprzętu z umów pożyczki	1.093	2.676
- zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	46.192	11.663
- przychody z tytułu przedawnionych i odpisanych zobowiązań	1.239	1.329
- wynik z tytułu rozliczenia umów po szkodzie	8.221	10.349
- przychody z tytułu bonusów otrzymanych od dostawców	-	4.461
- przychody z tytułu podnajmu powierzchni	1.506	330
- przychody ze sprzedaży do CA Leasing Germany z tytułu spisanej inwestycji / projekt FMO Stream	-	12.727
- rozwiązanie odpisu aktualizacyjnego wartość towarów powindykacyjnych	-	2.791
- przychody ze sprzedaży stanowisk pracy	371	51
- pozostałe przychody z tytułu refaktur za projekty	7.409	-
- przychody z tytułu rozliczenia składek	-	4.136
- refaktury usług serwisowych, opłaty administracyjne (za monity, obsługę wykroczeń)	10.219	-
- pozostałe (między innymi przychody z tytułu opłat windykacyjnych, opłat za dodatkowe wyposażenie, zwroty od klienta, korekty not obciążających i inne)	7.361	13.235
	95.966	83.519

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

18. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Utworzone rezerwy:		
- utworzenie rezerw na pozostałe rezerwy	2.474	2.643
- utworzenie rezerw na sprawy sądowe	562	-
Pozostałe koszty, w tym:		
- koszty związane z likwidacją szkód	1.556	1.611
- strata ze zbycia niefinansowych aktywów	866	477
- utworzenie odpisu aktualizującego wartość towarów po windykacyjnych	2.208	3.219
- wartość sprzedanych zapasów (pożyczka)	976	3.163
- koszty z tytułu kary, grzywien i odsetek budżetowych	847	421
- spisanie inwestycji (*)	-	17.819
- koszty z tytułu darowizn	1.473	46
- pozostałe koszty (w tym rezerwa na opłaty produktowe, VAT fraudy, oraz pozostałe rezerwy)		9.819
- odpis na wierzytelności umorzone	8.221	-
- strata na wycenie zwindykowanych środkach leasingowych na moment początkowego ujęcia	-	14.126
- koszty procesowe i windykacyjne	1.857	1.834
- pozostałe koszty operacyjne wg miejsca powstania (*)	1.626	8.655
- pozostałe koszty	2.044	5.275
	24.710	69.108

(*) pozostałe koszty operacyjne bezpośrednio związane z departamentami Grupy

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

19. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Przychody finansowe		
Z tytułu odsetek i prowizji bankowych od lokat	16.357	5.709
Z tytułu rozwiązania rezerw finansowych (*)	1.782	5.977
Z tytułu instrumentów finansowych w ramach rachunkowości zabezpieczeń	-	78
Przychody finansowe- pozostałe	152	189
Przychody finansowe	18.291	11.954

(*) rezerwy z tytułu liquidity stress test, New Deal (testy warunków ryzyka płynności)

20. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Z tytułu odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu	3.831	8.128
Z tytułu instrumentów finansowych w ramach rachunkowości zabezpieczeń	1.298	2.026
Z tytułu wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych	216	702
Z tytułu programu sekurytyzacji syntetycznej	10.627	13.824
Z tytułu pozostałych prowizji	934	750
Z tytułu otrzymanych gwarancji	4.916	6.485
Koszty finansowe- pozostałe	442	551
Koszty finansowe	22.264	32.466

21. Koszty ogólnego zarządu

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Amortyzacja	29.337	22.045
Zużycie materiałów i energii	3.675	2.217
Usługi obce	110.064	93.666
Koszty świadczeń pracowniczych	159.404	138.312
Pozostałe koszty rodzajowe	14.173	10.912
Koszty ogólnego zarządu	316.653	267.152

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

22. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy w okresach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Podatek bieżący	(35.186)	(29.106)
Zmiana stanu podatku odroczonego	(15.075)	(13.975)
korekta podatku za lata ubiegłe	1.420	591
Podatek wykazany w wyniku finansowym bieżącego roku	(48.841)	(42.490)
	31 grudnia 2022r.	31 grudnia 2021 r.
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	3.179	3.215
Razem	3.179	3.215
	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	16.638	6.576
Razem	16.638	6.576

Poniżej przedstawione jest uzgodnienie pomiędzy oczekiwanym obciążeniem podatkowym przy użyciu ustawowej stawki podatku dochodowego a rzeczywistym obciążeniem w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku:

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Zysk brutto	233.233	208.508
Stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy według stawki podatkowej	44.314	39.617
Amortyzacja oraz ubezpieczenie samochodów o wartości powyżej 150 tys. zł	2.993	2.890
Pozostałe trwałe różnice pomiędzy zyskiem brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym	1.534	(17)
Podatek wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	48.841	42.490
Efektywna stawka podatkowa	21%	20%

23. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Struktura rodzajowa środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2022 roku i na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawia się następująco:

ŚRODKI PIENIĘŻNE (STRUKTURA RODZAJOWA)	31 grudnia 2022 r.		31 grudnia 2021 r.	
	na początek roku	na koniec roku	na początek roku	na koniec roku
- bieżące rachunki bankowe	242.794	370.692	193.951	242.794
- środki pieniężne w drodze	-	2.946	-	-
- lokacyjne rachunki bankowe	333.393	234.126	44.497	333.393
- środki pieniężne na rachunkach bankowych VAT	16.730	17.083	109.519	16.730
Środki pieniężne, razem	592.917	624.847	347.967	592.917

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

24. Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku analiza pochodnych instrumentów finansowych przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Dodatnia wycena z tytułu transakcji SWAP	14.418	36.843
Razem	14.418	36.843

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Ujemna wycena z tytułu transakcji SWAP	12.266	11.341
Razem	12.266	11.341

24.1 Kontrakty na zamianę stóp procentowych (interest rate swap) oraz zamianę finansowania z EUR na bazie EURIBOR 3M na PLN na bazie WIBOR 1M (cross currency interest rate swap)

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Grupa była stroną zawartych:

15 transakcji IRS na łączną kwotę w wysokości 577,7 mln zł (wg stanu na 31 grudnia 2022, w tym 6 transakcji w wysokości 135,2 mln zł rozpoczynających się po 31 grudnia 2022 roku)

Celem tych transakcji jest ograniczenie ryzyka zmiany stóp procentowych. Transakcje zawarte zostały na okres maksymalnie do 24 maja 2027 roku.

We wszystkich transakcjach w polskich złotych Grupa jest płatnikiem stopy stałej, natomiast otrzymuje stopę zmienną WIBOR 1M.

Zmienna stopa WIBOR 1M jest określana na podstawie stawek rynkowych.

Istnieje możliwość wcześniejszego rozliczenia instrumentu.

16 transakcji CCIRS na łączną kwotę w wysokości 41,1 mln EUR (wg stanu na 31 grudnia 2022, wszystkie transakcje trwające w dniu 31 grudnia 2022 roku).

Celem tych transakcji jest zamiana finansowania otrzymywanego w EUR na finansowanie w złotych polskich. Razem z zamianą finansowania dochodzi również do zamiany

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

stosowanych stóp procentowych z EURIBOR 3M na WIBOR 1M. Transakcje zawarte zostały na okres maksymalnie do 30 września 2024 roku.

Transakcje IRS oraz CCIRS zostały zawarte z bankami o niezagrożonej sytuacji finansowej, co eliminuje niewypłacalność drugiej strony transakcyjnej.

Wszystkie kontrakty typu IRS i CCIRS służą zabezpieczeniu wartości godziwej kredytów w PLN na bazie WIBOR 3M oraz kredytów w EUR na bazie EURIBOR 3M i są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku nie wystąpiły transakcje, które utraciły efektywność powiązań.

Instrumenty Pochodne na dzień 31 grudnia 2022 r.

	Wartość godziwa na dzień bilansowy	Z tego przepływy pieniężne o terminie przypadającym w terminie od daty bilansowej:			
		do 1 roku	1-2 lat	2-5 lat	> 5 lat
Stopa stała w transakcji IRS					
Instrumenty zabezpieczające IRS:					
Stopa stała	(409,2)	2 399,1	(994,2)	(1 814,1)	-
CIRS	8 888,3	4 338,9	4 549,4	-	-
Ogółem zabezpieczające, w tym:					
- aktywa	11 340,6	6 922,7	5 013,7	-	-
- zobowiązania	(2 861,5)	(184,7)	(1 458,5)	(1 814,1)	-

Ze względu na sposób prezentacji i szczegółowość podziałów wycen wartości podane w takim rozbiciu nie uzgadniają się wprost z podziałem w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W zestawieniu są uwzględnione różnice kursowe dla transakcji CIRS

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa była stroną zawartych:

7 transakcji IRS, w tym:

7 transakcji w polskich złotych na łączną kwotę 1,68 mld zł (wszystkie trwające w dniu 31 grudnia 2021 roku)

Celem tych transakcji jest ograniczenie ryzyka zmiany stóp procentowych. Transakcje zawarte zostały na okres maksymalnie do 27 stycznia 2022 roku.

We wszystkich transakcjach w polskich złotych EFL jest płatnikiem stopy zmiennej WIBOR 1M, otrzymuje natomiast stopę stałą. Zmienna stopa WIBOR 1M jest określana na podstawie stawek rynkowych.

Istnieje możliwość wcześniejszego rozliczenia instrumentu.

16 transakcji CCIRS na łączną kwotę (wg stanu na 31 grudnia 2021) 94,1 mln EUR.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Celem tych transakcji jest zamiana finansowania otrzymywanego w EUR na finansowanie w złotych polskich. Razem z zamianą finansowania dochodzi również do zamiany stosowanych stóp procentowych z EURIBOR 3M na WIBOR 1M. Transakcje zawarte zostały na okres maksymalnie do 30 września 2024 roku.

Transakcje IRS oraz CCIRS zostały zawarte z bankami o niezagrożonej sytuacji finansowej, co eliminuje niewypłacalność drugiej strony transakcyjnej.

Wszystkie kontrakty typu IRS i CCIRS służą zabezpieczeniu wartości godziwej kredytów w PLN na bazie WIBOR 3M oraz kredytów w EUR na bazie EURIBOR 3M i są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku nie wystąpiły transakcje, które utraciły efektywność powiązań

Instrumenty Pochodne na dzień 31 grudnia 2021 r.

	Wartość godziwa na dzień bilansowy	Z tego przepływy pieniężne o terminie przypadającym w terminie od daty bilansowej:			
		do 1 roku	1-2 lat	2-5 lat	> 5 lat
Stopa stała w transakcji IRS					
Instrumenty zabezpieczające					
IRS:					
WIBOR 1M	(1 418,0)	(1 418,0)			
CIRS	11 536,6	728,9	6 463,2	4 344,5	
Ogółem zabezpieczające, w					
tym:					
- aktywa	21 459,4	10 651,7	6 463,2	4 344,5	-
- zobowiązania	(11 340,8)	(11 340,8)	-	-	-

Ze względu na sposób prezentacji i szczegółowość podziałów wycen wartości podane w takim rozbięciu nie uzgadniają się wprost z podziałem w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

24.2 Transakcje typu FX SWAP na zmianę waluty

Na dzień 31 grudnia 2022 roku ani na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa nie miała zawartych transakcji typu FX SWAP.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

25. Należności z tytułu leasingu finansowego wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Saldo należności z tytułu leasingu finansowego wyceniane wg zamortyzowanego kosztu składa się z następujących pozycji:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Minimalne opłaty leasingowe	12.958.148	11.675.652
Korekta z tytułu różnic kursowych	43.893.	50.381
Niezrealizowane przychody z tytułu należnych płatności leasingowych	(1.134.126)	(733.017)
Korekta wartości godziwej z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	1.835	-
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	11.869.750	10.993.016
Odpisy aktualizujące wartość należności leasingowych	(323.593)	(292.607)
Należności netto z tytułu leasingu finansowego wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	11.546.157	10.700.409

Szacowane straty mogące powstać z tytułu powyższych kwot oraz inne przewidywane straty zostały objęte odpisem z tytułu utraty wartości należności leasingowych.

Przychody odsetkowe z tytułu leasingu finansowego wyniosły w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku odpowiednio 430.126 tys. zł i 359.457 tys. zł.

Efekt wynikowy opłat warunkowych związanych z leasingiem finansowym w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wyniósł odpowiednio 40.624 tys. zł i 33.235 tys. zł i prezentowany jest w wyniku z pozycji wymiany sprawozdania z całkowitych dochodów.

Odpisy z tytułu utraty wartości należności leasingowych

Odpisy z tytułu utraty wartości odzwierciedlają oczekiwaną stratę kredytową obliczoną z wykorzystaniem trzyetapowego podejścia wymaganego przez MSSF 9, co opisano w nocie 6.2.5 niniejszego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Tabela poniżej przedstawia zmianę stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności leasingowych:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Wartość odpisu na początek roku	292.607	263.476
Odpis aktualizujący ujęty w roku sprawozdawczym	302.956	431.095
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	(195.740)	(313.367)
Wykorzystanie odpisu	(62.386)	(82.892)
Pozostałe kwoty rozliczone	(7.077)	(8.872)
Inne pozycje netto	(6.767)	3.167
Wartość odpisu na koniec roku	323.593	292.607

Grupa dokonuje odpisów aktualizujących należności leasingowe w oparciu o przyjęty system szacowania ryzyka utraty wartości tych należności. System opiera się o historię płatności i strat na portfolio umów leasingowych, odzyski z windykacji, sprzedaż po windykacyjną, ubezpieczenia, warunki ekonomiczne oraz inne czynniki.

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności leasingowych w podziale na trzy etapowe podejście kształtowało się następująco:

	31 grudnia 2022 roku			
	ETAP1	ETAP2	ETAP3	Razem
Wartość odpisu na dzień 1 stycznia	89.582	76.425	126.600	292.607
Odpis aktualizujący ujęty w okresie sprawozdawczym	73.633	66.214	163.109	302.956
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	(65.151)	(53.867)	(76.722)	(195.740)
Wykorzystanie odpisu	-	-	(62.386)	(62.386)
Inne pozycje netto	-	(6.767)	(7.077)	(13.844)
Wartość odpisu na koniec roku	98.064	82.005	143.524	323.593

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

31 grudnia 2021 roku

	ETAP1	ETAP2	ETAP3	Razem
Wartość odpisu na dzień 1 stycznia	30 871	146 786	85 819	263 476
Odpis aktualizujący ujęty w okresie sprawozdawczym	166 788	62 339	201 968	431 095
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	(108 077)	(135 786)	(69 504)	(313 367)
Wykorzystanie odpisu	-	-	(82 892)	(82 892)
Pozostałe kwoty rozliczone	-	-	-	-
Inne pozycje netto	-	3 086	(8 791)	(5 705)
Wartość odpisu na koniec roku	89 582	76 425	126 600	292 607

Poniższa tabela przedstawia należności z tytułu leasingu finansowego według struktury podmiotowej:

	na 31 grudnia 2022 r.			na 31 grudnia 2021 r.		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Klienci detaliczni (RETAIL)	10.939.357	(312.518)	10.626.839	10.264.519	(283.646)	9.980.873
Klienci korporacyjni (CORPO)	930.393	(11.075)	919.318	728.497	(8.961)	719.536
Należności z tytułu leasingu razem	11.869.750	(323.593)	11.546.157	10.993.016	(292.607)	10.700.409

Wiekowanie należności z tytułu leasingu wg terminów zapadalności przedstawia się następująco:

należności leasingowe brutto

na dzień 31 grudnia 2022 r.

	do 1 roku	od 1r- 2l	2l-5l	powyżej 5 lat	razem
ETAP1	1.083.475	2.193.283	7.000.181	112.251	10.389.190
ETAP2	51.971	132.597	805.102	18.152	1.007.822
ETAP3	466.127	1.315	5.296	-	472.738
status niewykonania					
razem	1.601.573	2.327.195	7.810.579	130.403	11.869.750

Odpisy na należności leasingowe na 31 grudnia 2022 r.

	do 1 roku	od 1r- 2l	2l-5l	powyżej 5 lat	razem
ETAP1	(78.320)	(2.835)	(16.493)	(416)	(98.064)
ETAP2	(58.556)	(2.481)	(20.370)	(599)	(82.005)
ETAP3	(139.518)	(797)	(3.209)	-	(143.524)
status niewykonania					
razem	(276.393)	(6.113)	(40.072)	(1.015)	(323.593)

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Należności leasingowe netto na 31 grudnia 2022 r.

	do 1 roku	od 1r- 2l	2l-5l	powyżej 5 lat	razem
ETAP1	1.005.156	2.190.448	6.983.688	111.835	10.291.126
ETAP2	(6.585)	130.116	784.732	17.553	925.817
ETAP3					
status niewykonania	326.609	518	2.087	-	329.214
razem	1.325.180	2.321.082	7.770.507	129.388	11.546.157

Należności leasingowe brutto na dzień 31 grudnia 2021 r.

	do 1 roku	od 1r- 2l	2l-5l	powyżej 5 lat	razem
ETAP1	1 050 611	1 969 239	6 596 005	140 968	9 756 823
ETAP2	39 013	115 621	644 440	11 169	810 243
ETAP3					
status niewykonania	420 559	1 953	3 438	-	425 950
razem	1 510 183	2 086 813	7 243 883	152 137	10 993 016

Odpisy na należności leasingowe

	do 1 roku	od 1r- 2l	2l-5l	powyżej 5 lat	razem
ETAP1	(67 301)	(2 896)	(18 765)	(620)	(89 582)
ETAP2	(58 490)	(2 145)	(15 421)	(369)	(76 425)
ETAP3					
status niewykonania	(121 841)	(1 537)	(3 222)	-	(126 600)
razem	(247 632)	(6 578)	(37 408)	(989)	(292 607)

Należności leasingowe netto na 31 grudnia 2021 r.

	do 1 roku	od 1r- 2l	2l-5l	powyżej 5 lat	razem
ETAP1	983 310	1 966 344	6 577 240	140 348	9 667 242
ETAP2	(19 478)	113 475	629 018	10 800	733 815
ETAP3					
status niewykonania	298 719	416	216	-	299 351
razem	1 262 551	2 080 235	7 206 475	151 148	10 700 409

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wiekowanie należności leasingowych wg opóźnień na 31 grudnia 2022 r.

	Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (etap 1)			Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (etap 2)				Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (etap 3)				
	brak opóźnień	do 30 dni	Razem	brak opóźnień	do 30 dni	od 30 dni do 90 dni	Razem	brak opóźnień	do 30 dni	od 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem
należności leasingowe brutto	9.493.590	895.600	10.389.190	575.602	266.034	166.186	1.007.822	88.762	63.630	49.410	270.937	472.739
odpisy na należności leasingowe	(95.340)	(2.724)	(98.064)	(68.289)	(6.620)	(7.096)	(82.005)	(35.530)	(5.038)	(7.005)	(95.950)	(143.524)
należności leasingowe netto	9.398.250	892.876	10.291.126	507.313	259.414	159.090	925.817	53.230	58.592	42.405	174.987	329.214

Wiekowanie należności leasingowych wg opóźnień na 31 grudnia 2021 r.

	Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (etap 1)			Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (etap 2)				Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe				
	brak opóźnień	do 30 dni	Razem	brak opóźnień	do 30 dni	od 30 dni do 90 dni	Razem	brak opóźnień	do 30 dni	od 30 dni do 90 dni	powyżej 90 dni	Razem
należności leasingowe brutto	9 068 037	688 786	9 756 823	488 113	200 709	121 421	810 243	57 984	49 510	32 185	286 271	425 950
odpisy na należności leasingowe	(87 164)	(2 418)	(89 582)	(67 130)	(4 879)	(4 416)	(76 425)	(16 801)	(4 340)	(3 207)	(102 252)	(126 600)
należności leasingowe netto	8 980 873	686 368	9 667 241	420 983	195 830	117 005	733 818	41 183	45 170	28 978	184 019	299 350

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

26. Należności z tytułu pożyczek wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Należności z tytułu pożyczek wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	896.986	652.291
Należności z tytułu pożyczek wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (brutto)	896.986	652.291
Odpis z tytułu utraty wartości należności pożyczkowych	(45.247)	(31.061)
Należności z tytułu pożyczek wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (netto)	851.739	621.230

Grupa zawiera umowy współpracy w zakresie sprzedaży pożyczek. Przez umowę pożyczki Pożyczkodawca zobowiązuje się do udzielania na rzecz Pożyczkobiorcy kwoty pożyczki w wysokości określonej w umowie po spełnieniu przez Pożyczkobiorcę warunków określonych w umowie, a Pożyczkobiorca zobowiązuje się do zwrotu kwoty pożyczki w ratach określonych harmonogramem finansowym, stanowiących równowartość kwoty pożyczki powiększonej o oprocentowanie na stopie stałej lub zmiennej.

Umowy pożyczki zawierane na stałej lub zmiennej stopie procentowej.

Wysokość raty ustalana jest w momencie fakturowania, a stawka WIBOR 1M użyta do wyliczenia jest średnią z notowań dziennych z miesiąca poprzedzającego wystawienie danej faktury.

Docelową grupą klientów, dla których skierowany jest produkt są lekarze i rolnicy.

Podział ekspozycji należności pożyczkowych oraz odpisów na trzy etapy przedstawia się następująco:

31 grudnia 2022 r.				31 grudnia 2021 r.		
	wartość brutto	Odpis	wartość netto	wartość brutto	odpis	wartość netto
ETAP1	832.840	(18.206)	814.634	615.269	(10.070)	605.199
ETAP2	24.418	(4.232)	20.186	5.593	(1.101)	4.492
ETAP3	39.728	(22.809)	16.919	31.429	(19.890)	11.539
Razem	896.986	(45.247)	851.739	652.291	(31.061)	621.230

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Odpisy z tytułu należności pożyczkowych

Grupa dokonuje odpisów z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek w oparciu o metodologię tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości pożyczek.

Tabela poniżej przedstawia zmianę stanu odpisów aktualizujących wartość należności pożyczkowych:

	rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Wartość odpisu na dzień 1 stycznia	31.061	25.993
Zawiązanie odpisu aktualizującego	36.900	13.420
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	(22.195)	(7.340)
Wykorzystanie odpisu aktualizującego	(519)	(1.012)
Wartość odpisu na dzień 31 grudnia	45.247	31.061

Grupa dokonuje odpisów aktualizujących należności pożyczkowe w oparciu o przyjęty system szacowania ryzyka utraty wartości tych należności. System opiera się o historię płatności i strat na portfelu umów, odzyski z windykacji, sprzedaż powindykacyjną, ubezpieczenia, warunki ekonomiczne oraz inne czynniki.

Poniżej przedstawiono wartości odpisów z tytułu utraty wartości należności pożyczkowych, wyliczonych zgodnie z modelem oczekiwanej straty kredytowej:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
ETAP1	18.206	10.070
ETAP2	4.232	1.101
ETAP3	22.809	19 890
Razem wartości odpisów z tytułu utraty wartości należności pożyczkowych	45.247	31.061

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności pożyczkowych w podziale na trzyetapowe podejście kształtowało się następująco:

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

31 grudnia 2022 roku				
	ETAP1	ETAP2	ETAP3	Razem
Wartość odpisu na dzień 1 stycznia	10.070	1.101	19.890	31.061
Zawiązanie odpisu aktualizującego	12.193	13.752	10.955	36.900
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	(4.051)	(10.590)	(7.554)	(22.195)
Wykorzystanie odpisu aktualizującego	(6)	(31)	(482)	(519)
Wartość odpisu na koniec okresu	18.206	4.232	22.809	45.247

31 grudnia 2021 roku				
	ETAP1	ETAP2	ETAP3	Razem
Wartość odpisu na dzień 1 stycznia	3 053	4 791	18 149	25 993
Zawiązanie odpisu aktualizującego	8 729	507	4 184	13 420
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	(1 708)	(4 116)	(1 516)	(7 340)
Wykorzystanie odpisu aktualizującego	(4)	(81)	(927)	(1 012)
Wartość odpisu na koniec roku	10 070	1 101	19 890	31 061

Wiekowanie należności pożyczkowych brutto wg opóźnień przedstawia się następująco:

31 grudnia 2022 roku								
	do 1 m	1m - 3m	3 m - 1 r.	1 r. - 2 l.	2 l. - 5 l.	powyżej 5 lat	nieokreślone	razem
ETAP 1	14.560	33.296	104.093	120.070	415.902	144.919	-	832.840
ETAP 2	85	79	574	4.505	12.876	6.299	-	24.418
ETAP 3	12.780	1.095	3.343	15.441	-	1.539	5.530	39.728
razem	27.425	34.470	108.010	140.016	428.778	152.757	5.530	896.986

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wiekowanie odpisów na należności pożyczkowe wg opóźnień przedstawia się następująco:

31 grudnia 2022 roku

	do 1 m	1m - 3m	3 m - 1 r.	1 r. - 2 l.	2 l. - 5 l.	powyżej 5 lat	nieokreślone	razem
ETAP 1	(361)	(441)	(12.896)	(625)	(2.807)	(1.076)	-	(18.206)
ETAP 2	(3)	(1)	(2.085)	(239)	(1.300)	(604)	-	(4.232)
ETAP 3	(4.706)	(92)	(2.886)	(10.244)	-	(1.500)	(3.381)	(22.809)
razem	(5.070)	(534)	(17.867)	(11.108)	(4.107)	(3.180)	(3.381)	(45.247)

Wiekowanie należności pożyczkowych netto wg opóźnień przedstawia się następująco:

31 grudnia 2022
roku

	do 1 m	1m - 3m	3 m - 1 r.	1 r. - 2 l.	2 l. - 5 l.	powyżej 5 lat	nieokreślone	razem
ETAP 1	14.199	32.855	91.197	119.445	413.095	143.843	-	814.634
ETAP 2	82	78	(1.511)	4.266	11.576	5.695	-	20.186
ETAP 3	8.074	1.003	457	5.197	-	39	2.149	16.919
razem	22.355	33.396	90.143	128.908	424.671	149.577	2.149	851.739

Wiekowanie należności pożyczkowych brutto wg opóźnień przedstawia się następująco:

31 grudnia 2021 roku

	do 1 m	1m - 3m	3 m - 1 r.	1 r. - 2 l.	2 l. - 5 l.	powyżej 5 lat	nieokreślone	razem
ETAP 1	615 269	-	-	-	-	-	-	615 269
ETAP 2	1 603	3 990	-	-	-	-	-	5 593
ETAP 3	2 927	1 126	16 638	226	656	3 498	6 358	31 429
razem	619 799	5 116	16 638	226	656	3 498	6 358	652 291

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wiekowanie odpisów na należności pożyczkowe wg opóźnień przedstawia się następująco:

31 grudnia 2021 roku

	do 1 m	1m - 3m	3 m - 1 r.	1 r. - 2 l.	2 l. - 5 l.	powyżej 5 lat	nieokreślone	razem
ETAP 1	4 310	-	-	-	-	-	5 760	10 070
ETAP 2	18	520	-	-	-	-	563	1 101
ETAP 3	106	138	9 953	226	656	3 457	5 354	19 890
razem	4 419	673	9 953	226	656	1 957	11 677	31 061

Wiekowanie należności pożyczkowych netto wg opóźnień przedstawia się następująco:

31 grudnia 2021
roku

	do 1 m	1m - 3m	3 m - 1 r.	1 r. - 2 l.	2 l. - 5 l.	powyżej 5 lat	nieokreślone	razem
ETAP 1	610 959	-	-	-	-	-	(5 760)	605 199
ETAP 2	1 585	3 470	-	-	-	-	(563)	4 492
ETAP 3	2 820	988	6 686	-	-	41	1 004	11 539
razem	615 364	4 458	6 686	-	-	41	(5 319)	621 230

Podział ekspozycji pożyczkowej wg struktury podmiotowej przedstawia się następująco:

na 31 grudnia 2022 r.

na 31 grudnia 2021 r.

	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Klienci detaliczni (RETAIL)	751.428	(38.908)	712.520	561 408	27 399	534 009
Klienci korporacyjni (CORPO)	145.558	(6.339)	139.219	90 883	3 662	87 221
Należności z tytułu pożyczki razem	896.986	45.247	851.739	652 291	31 061	621 230

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

27. Należności z tytułu dostaw i usług, należności z tytułu faktoringu oraz pozostałe należności finansowe

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku saldo należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności finansowych składa się z następujących pozycji:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Należności z tytułu dostaw i usług	127.642	131.369
Należności z tytułu serwisowania umów (refundacja kosztów odsetek)	740	1.064
Należności z tytułu ubezpieczeń	17.166	23.272
Należności z tytułu faktoringu	1.473.914	1.187.105
Należności od banków	3.582	-
Należności z tyt. sprzedaży produktów podmiotów zewnętrznych	155	316
Pozostałe należności od osób trzecich	10.101	25.032
Należności ogółem brutto	1.633.300	1.368.158
Odpis z tytułu utraty wartości należności	(79.619)	(72.005)
Należności netto	1.553.681	1.296.153

Zmiany odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dotyczące należności były następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Odpisy z tytułu oczekiwanych start kredytowych na początek roku	72.005	53.176
Zmiana odpisu na oczekiwane starty kredytowe	7.634	18.739
Pozostałe pozycje	(20)	90
Odpisy z tytułu oczekiwanych start kredytowych na koniec roku	79.619	72.005

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem Zarządu jednostki dominującej, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem z tytułu oczekiwanych strat kredytowych właściwym dla należności handlowych Grupy.

Wartość naliczonych odsetek związanych z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami, które uległy utracie wartości nie jest znacząca.

27.1 Należności faktoringowe

Poniżej przedstawiono podział należności faktoringowych oraz odpisów aktualizujących należności faktoringowe z wykorzystaniem trzyetapowego podejścia wymaganego przez MSSF 9:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Należności faktoringowe wg Wartości Bilansowej Brutto	1 473 914	1 187 105
Etap 1	1 420 619	1 088 845
Etap 2	49 700	89 633
Etap 3	3 595	8 627
Odpis aktualizujący należności	7 036	5 139
Etap 1	365	494
Etap 2	4 260	2 146
Etap 3	2 411	2 499
Należności faktoringowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	1 466 878	1 181 966
Etap 1	1 420 254	1 088 351
Etap 2	45 440	87 487
Etap 3	1 184	6 128

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wiekowanie należności faktoringowych

na 31 grudnia 2022 r.

Etap	Należności faktoringowe Brutto	Nie wymagane	do 30 dni	31 - 60	61-90	91-120	pow. 120
Etap 1	1 420 619	1 106 714	214 409	63 469	15 454	7 001	13 572
Etap 2	49 700	41 029	6 215	1 636	38	17	765
Etap 3	3 595	-	-	-	-	-	3 595
Razem	1 473 914	1 147 743	220 624	65 105	15 492	7 019	17 932

na 31 grudnia 2021 r.

Etap	Należności faktoringowe Brutto	Nie wymagane	do 30 dni	31 - 60	61-90	91-120	pow. 120
Etap 1	1 088 845	921 837	101 946	42 663	8 578	2 203	11 618
Etap 2	89 633	63 052	14 110	3 466	3 046	2 893	3 066
Etap 3	8 627	1 090	935	340	96	25	6 140
Razem	1 187 105	985 980	116 991	46 469	11 721	5 121	20 824

Odpisy aktualizujące należności faktoringowe na 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku.

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Stan na początek roku	5.139	3.719
Utworzenie odpisu	3.899	1.708
Rozwiązanie odpisu	(2.002)	(289)
Stan na koniec roku	7.036	5.139

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

na 31 grudnia 2022 r.

Etap	Wartość odpisów na 01.01.2022	Zwiększenia w związku z utworzeniem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia 31.12.2022
Etap 1	494	212	340	(129)	365
Etap 2	2 146	2 308	194	2 114	4 260
Etap 3	2 499	1 379	1 468	(89)	2 410
Razem	5 139	3 899	2 003	1 897	7 036

na 31 grudnia 2021 r.

Etap	Wartość odpisów na 01.01.2021	Zwiększenia w związku z utworzeniem	Zmniejszenia w związku z zaprzestaniem ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia 31.12.2021
Etap 1	249	245	-	245	494
Etap 2	848	1 299	-	1 299	2 146
Etap 3	2 623	164	289	-124	2 499
Razem	3 719	1 708	289	1 420	5 139

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

28. Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Skutki podatkowe różnic przejściowych dające podstawę do wystąpienia na 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku istotnej części aktywa z tytułu podatku dochodowego netto przedstawiają się następująco

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.	wpływ na wynik za rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	wpływ na wynik za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Różnica pomiędzy wartością podatkową i księgową należności leasingowych oraz wartości środków trwałych w leasingu	402.424	362.151	40.273	8.528
Rezerwy	98.609	81.413	17.196	3.200
Naliczone odsetki od zobowiązań	15.811	1.389	14.422	73
Czynne rozliczenie międzyokresowe kosztów	6.338	6.396	(58)	(100)
Bierne rozliczenie międzyokresowe kosztów	3.320	3.498	(178)	(243)
Inne rozliczenie międzyokresowe kosztów	19.238	26.408	(7.170)	(6.263)
Różnice kursowe	(1.032)	1.246	(2.278)	958
Strata podatkowa	30.783	88.545	(57.762)	(18.199)
Pozostałe pozycje, netto	1.956	1.506	450	(752)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego brutto	577.447	572.552	4.895	(12.798)
Różnice kursowe	(1.822)	-	(1.822)	(4.787)
Sekurytyzacja	(38.881)	(39.135)	254	1.823
Rezerwa z tytułu różnicy w rozliczaniu kosztów bezpośrednich leasingu	(40.829)	(35.484)	(5.345)	(3.199)
Różnica na wartości środków trwałych w leasingu operacyjnym	(24.305)	(12.072)	(12.233)	3.075
Pozostałe pozycje, netto	(3.162)	(3.173)	11	2.074

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(108.999)	(89.864)	(19.135)	(1.014)
Nieaktywowanie podatku odroczonego/ Odpis aktualizujący z tytułu podatku odroczonego	(176.800)	(176.800)	-	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego netto	291.648	305.889	14.241	(13.812)

(*) różnica pomiędzy wynikiem księgowym i podatkowym na sekurytyzacji, wynik podatkowy- dyskonto od sprzedaży kontraktów leasingowych z EFL do SPV oraz otrzymana refundacja części odsetek od EBI, wynik księgowy- przychód memoriałowy refundacji części odsetek od EBI, koszty odsetek, które EFL ponosi na rzecz SPV oraz koszty funkcjonowania SPV i koszty początkowe transakcji poniesione przez EFL i SPV

Na dzień 31 grudnia 2022 roku wartość netto (po uwzględnieniu odpisów) aktywa z tytułu podatku odroczonego wynosi 291.648 tys. zł.

Grupa ocenia corocznie odzyskiwalność aktywa z tytułu podatku odroczonego na podstawie bieżącej działalności rynkowej i sprzedaży prognozowanej na następne 5 lat. Wykazanie możliwości odliczenia dokonywanego corocznie opiera się na danych budżetowych i polega na oszacowaniu kwoty dochodu do opodatkowania, który jednostka gospodarcza przewiduje osiągnąć w latach następnych. Następnie na tej podstawie Grupa ocenia potencjalne kwoty odwrócenia różnic przejściowych, na których opiera się saldo netto aktywa z tytułu podatku odroczonego przyjmując następujące zasady:

- na podstawie MSR 12 i ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych możliwość odzyskania wartości składnika aktywów z tytułu podatku dochodowego w odniesieniu do strat podatkowych występuje w okresie kolejnych 5 lat,
- maksymalnie 5 lat dla ustalenia odzyskiwalności łącznej kwoty aktywa zgodnie z zasadami stosowanymi przez Crédit Agricole SA.

W latach 2012-2018 dokonano trzech odpisów w celu uwzględnienia możliwości odzyskania aktywów z tytułu podatku w okresie do 5 lat:

- 2012-13: 118,4 mln zł,
- 2018: 58,4 mln zł.

W celu ustalenia prawidłowej wysokości aktywów z tytułu podatku odroczonego i odpowiedności odpisu na te aktywa, Grupa dokonała aktualizacji prognoz realizacji tych aktywów w oparciu o prognozowane przychody i koszty podatkowe. Prognozy te są spójne z planami finansowymi sporządzanymi przez Spółkę dla celów budżetowania i planowania strategicznego oraz zatwierdzone przez Właściciela. Aktualne prognozy sporządzone na dzień 31 grudnia 2022 roku uwzględniają wpływ Covid-19 oraz konfliktu zbrojnego w Ukrainie na całą gospodarkę i branżę leasingową.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Obecnie przygotowywane plany finansowe Spółki (Budżet EFL i nowy Plan Średnioterminowy 2022-25) uwzględniają wzmocnienie przewag konkurencyjnych EFL jakie zostały wypracowane w okresie pandemii (jak np. rozwój kanałów zdalnych czy nowa segmentacja klientów pozwalająca na uzyskiwanie wyższych rentowności i zwiększanie obecności w bardziej pożądanym segmentach rynku).

Jednym z najważniejszych czynników wpływających na ocenę możliwości realizacji aktywów z tytułu podatku odroczonego jest przyszły poziom przychodów ze sprzedaży, silnie skorelowanych z prognozami makroekonomicznymi, między innymi w zakresie PKB i poziomu bezrobocia. W związku z sytuacją rynkową realizacja przyjętych planów przychodów ze sprzedaży w kolejnych okresach obarczona jest niepewnością, niemniej jednak Zarząd spółki dominującej oparł te plany na wszelkich dostępnych faktach i okolicznościach i według jego osądu jest to najlepsza możliwa prognoza na ten moment.

	2022	2023	2024	2025	2026
Rynek leasingu	84 080	92 712	99 580	115 816	129 031
Udziały EFL	8,2%	8,7%	8,5%	8,6%	8,7%
Nowa Sprzedaż EFL	6 887	8 039	8 431	9 978	11 222
zmiana r/r	-3,5%	16,7%	4,9%	18,3%	12,5%

Realizacja nowej sprzedaży w 2022 roku była niższa od zakładanej i wyniosła -534 mln zł. W kolejnych latach 2023-25 planowana sprzedaż, w porównaniu do założeń przyjętych w poprzednim okresie budżetowania, została zmniejszona łącznie o -767 mln zł.

Plan nowej sprzedaży [w mln zł]

	2022	2023	2024	2025	2026
Założenia do planów biznesowych - przyjęte na koniec 2021					
Nowa Sprzedaż EFL	7 421	8 217	9 049	9 948	10 445
zmiana r/r	4,0%	10,7%	10,1%	9,9%	5,0%
Założenia do planów biznesowych - bieżące na 12.2022					
Nowa Sprzedaż EFL	6 887	8 039	8 431	9 978	11 222
zmiana r/r	-3,5%	16,7%	4,9%	18,3%	12,5%
Różnica	-534	-178	-618	30	777

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Budżet EFL i nowy Plan Średnioterminowy 2023-25 sporządzone według nowych założeń zostały zaprezentowane Właścicielowi i stanowią podstawę do badania możliwości odzyskania składnika aktywów z tytułu podatku dochodowego. W oparciu o te założenia EFL zakłada, że odzyskiwalność aktywa może być zrealizowana w okresie mniejszym niż 5 lat:

	2022	2023	2024	2025	2026
Maksymalny możliwy poziom do wykorzystania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego prognozowany w kolejnych okresach w oparciu o zatwierdzony budżet Spółki.	457 046	514 322	622 885	668 263	593 284
Aktywo brutto z tytułu podatku dochodowego w części dotyczącej podstawowej działalności biznesowej (leasingu)	401 956	460 755	441 715	475 458	617 997
Dotychczasowy odpis na aktywo z tytułu podatku dochodowego	176 800	176 800	176 800	176 800	176 800
Aktywo netto z tytułu podatku dochodowego w części dotyczącej podstawowej działalności biznesowej (leasingu)	225 156	283 955	264 915	298 658	441 197
Aktywo z tytułu podatku dochodowego w części dotyczącej straty podatkowej	29 059	-	-	-	-
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	254 215	283 955	264 915	298 658	441 197

Poniżej tabela prezentująca możliwość rozliczenia aktywa z tytułu straty podatkowej w kolejnych latach:

Strata z roku	2022	2023
2019	50%	0%
2020	50%	44%

Biorąc pod uwagę obecny test odzyskiwalności składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparty na danych budżetowych, jesteśmy przekonani, że odzwierciedlają one rozsądne i ostrożne podejście, dlatego też w opinii spółki dominującej nie

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

ma potrzeby dokonywania dodatkowego odpisu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jednocześnie, Zarząd spółki dominującej analizuje obecną i rozwijającą się sytuację rynkową oraz czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na ocenę możliwości odzyskania aktywów z tytułu odroczonego podatku w kolejnych okresach sprawozdawczych.

W związku z sytuacją rynkową realizacja przyjętych szacunków przychodów ze sprzedaży w kolejnych okresach obarczona jest niepewnością. Dlatego Grupa nie zakłada częściowego lub całkowitego odwrócenia dotychczas dokonanego odpisu na aktywo z tytułu podatku odroczonego. Decyzja taka opiera się również na wyniku symulacji wykonanej w modelu odzyskiwalności aktywa z tytułu podatku odroczonego. W symulacji założono stały poziom nowej sprzedaży umów leasingowych w kolejnych latach planu.

Założenia do planów biznesowych

- symulacja [w mln zł]	2022	2023	2024	2025	2026
Sprzedaż EFL (wartość ofertowa)	6 887	6 887	6 887	6 887	6 887
zmiana r/r	-3,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

W wyniku takiego założenia saldo aktywa z tytułu podatku odroczonego na koniec 2022 roku przekracza o 48.6 mln zł poziom pięcioletnich przychodów podatkowych.

	2022	2023	2024	2025	2026
Maksymalny możliwy poziom do wykorzystania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego prognozowany w kolejnych okresach w oparciu o zatwierdzony budżet Spółki.	205 602	232 854	311 039	360 210	296 651
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	254 215	244 822	198 625	162 716	229 253

Stąd też decyzja o braku odwrócenia dotychczas dokonanego odpisu jest wynikiem ostrożnościowego podejścia Grupy do bieżącego poziomu aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych

W ocenie Grupy jest prawdopodobne, że podejście do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Grupa określa dochód do opodatkowania, podstawę opodatkowania i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

29. Rzeczowe aktywa trwałe

29.1 Rzeczowy majątek trwały

31 grudnia 2022 roku	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Inwestycje rozpoczęte	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2022 roku	5.051	12.247	4.150	20.812	2.962	132.285	177.507
Zwiększenia stanu	-	848	2.697	12.140	267	480.847	496.799
Zmniejszenia stanu z tytułu sprzedaży i likwidacji oraz zakończenia inwestycji	-	-	(360)	(1.261)	(1)	(517.756)	(519.378)
Odpis amortyzacyjny	-	(1.733)	(2.643)	(3.005)	(502)	-	(7.883)
Przeniesienie z inwestycji i środków leasingowanych na własne oraz pozostałe przesunięcia	28	(928)	969	383	365	26	843
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2022 roku	5.079	10.434	4.813	29.069	3.091	95.402	147.888
Na dzień 1 stycznia 2022 r.							
Wartość brutto	5.051	24.222	20.577	39.849	4.457	132.285	226.441
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(11.975)	(16.427)	(19.037)	(1.495)	-	(48.934)
Wartość netto	5.051	12.247	4.150	20.812	2.962	132.285	177.507
Na dzień 31 grudnia 2022 r.							
Wartość brutto	5.079	23.856	22.224	49.119	5.806	95.402	201.486
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(13.422)	(17.411)	(20.050)	(2.715)	-	(53.598)
Wartość netto	5.079	10.434	4.813	29.069	3.091	95.402	147.888

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

31 grudnia 2021 roku	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Inwestycje rozpoczęte	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2021 roku	5.051	11.893	2.951	19.257	4.948	31.060	75.160
Zwiększenia stanu	-	525	702	4.694	268	108.607	114.796
Zmniejszenia stanu z tytułu sprzedaży i likwidacji oraz zakończenia inwestycji	-	(203)	(459)	(980)	(95)	(7.579)	(9.316)
Odpis amortyzacyjny	-	(1.684)	(2.419)	(2.938)	(787)	-	(7.828)
Przeniesienie z inwestycji i środków leasingowanych na własne oraz pozostałe przesunięcia	-	1.716	3.375	779	(1.372)	197	4.695
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2021 roku	5.051	12.247	4.150	20.812	2.962	132.285	177.507
Na dzień 1 stycznia 2021 r.							
Wartość brutto	5.051	20.571	16.626	36.436	6.848	31.060	116.592
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(8.678)	(13.675)	(17.179)	(1.900)	-	(41.432)
Wartość netto	5.051	11.893	2.951	19.257	4.948	31.060	75.160
Na dzień 31 grudnia 2021 r.							
Wartość brutto	5.051	24.222	20.577	39.849	4.457	132.285	226.441
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(11.975)	(16.427)	(19.037)	(1.495)	-	(48.934)
Wartość netto	5.051	12.247	4.150	20.812	2.962	132.285	177.507

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

29.2 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania.

Grupa użytkuje na podstawie umów leasingu środki transportu oraz budynki i budowle, powierzchnie biurowe oraz magazynowe.

Składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania

31 grudnia 2022 r.

	Budynki i budowle	Środki transportu	Ogółem
Wartość bilansowa na dzień 1 stycznia 2022 roku	32.674	92.261	124.935
Zwiększenia stanu	5.685	-	5.685
Zmniejszenia stanu	(4.245)	(64.737)	(68.982)
Amortyzacja	(6.690)	(12.288)	(18.978)
Wartość bilansowa na 31 grudnia 2022 r.	27.422	15.236	42.658

Na 1 stycznia 2022 r.

Wartość brutto	49.256	97.238	146.494
Umorzenie	(16.582)	(4.977)	(21.559)
Wartość netto	32.674	92.261	124.935

Na 31 grudnia 2022 r.

Wartość brutto	50.627	92.980	143.607
Umorzenie	(23.205)	(77.744)	(100.949)
Wartość netto	27.422	15.236	42.658

31 grudnia 2021 r.

	Budynki i budowle	Środki transportu	Ogółem
Wartość bilansowa na dzień 1 stycznia 2021 roku	41.698	193.054	234.752
Zwiększenia stanu	5.161	-	5.161
Zmniejszenia stanu	(5.283)	(98.764)	(104.047)
Przesunięcia	(1.350)	-	(1.350)
Amortyzacja	(7.552)	(2.029)	(9.581)
Wartość bilansowa na 31 grudnia 2021 r.	32.674	92.261	124.935

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na początek roku 2021

Wartość brutto	54.640	196.002	250.642
Umorzenie	(12.942)	(2.948)	(15.890)
Wartość netto	41.698	193.054	234.752

Na koniec roku 2021

Wartość brutto	49.256	97.238	146.494
Umorzenie	(16.582)	(4.977)	(21.559)
Wartość netto	32.674	92.261	124.935

Kwoty rozpoznane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Amortyzacja składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania	18.978	9.581
Koszty odsetkowe od zobowiązań leasingowych	3.831	8.128

29.3 Środki trwałe oddane w leasing operacyjny

Umowy leasingu dotyczą środków transportowych.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wartości środków przekazanych w leasing przedstawiają się następująco:

	Na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Wartość netto na początek roku	1.120.281	794.285
Zwiększenia stanu	956.255	688.441
Zmniejszenia stanu	(213.299)	(193.281)
Przesunięcia	(77)	4.081
Odpis amortyzacyjny	(225.735)	(173.245)
Wartość netto na koniec roku	1.637.425	1.120.281
Na początek roku		
Wartość brutto	2.096.628	1.765.825
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(976.347)	(971.540)
Wartość netto	1.120.281	794.285

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na koniec roku		
Wartość brutto	2.801.065	2.096.628
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(1.163.640)	(976.347)
Wartość netto	1.637.425	1.120.281

Odpis amortyzacyjny wartości środków przekazanych w leasing operacyjny został ujęty w pozycji „Koszty prowizji i opłat związanych z leasingiem” sprawozdania z całkowitych dochodów.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu operacyjnego (nieuwzględniające wartości rezydualnej), które mają być otrzymane przez Grupę przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
do roku	1.005.983	587.871
od roku do pięciu lat	77.187	89.759
powyżej 5 lat	-	-
Razem	1.083.170	677.630

Przychody z leasingu operacyjnego w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wyniosły odpowiednio 430.126 tys. zł i 326.071 tys. zł i zostały włączone do sprawozdania z całkowitych dochodów, jako część przychodów z działalności leasingowej.

W latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku przychody z tytułu opłat warunkowych związanych z leasingiem operacyjnym nie wystąpiły.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

30. Wartości niematerialne, w tym wartość firmy

31 grudnia 2022 r.

	Oprogramowanie komputerowe	Relacje z klientami	Znak towarowy	Nakłady na wartości niematerialne	Wartość firmy	Razem
Wartość netto na 1 stycznia 2022 r.	22.228	12.399	1.050	32.602	96.171	164.450
Zwiększenia stanu	4.186	-	-	35.043	-	39.229
Zmniejszenia z tytułu likwidacji inwestycji	(1.442)	-	-	(1.702)	-	(3.144)
Przeniesienie z inwestycji i leasingowanych na własne	5.371	-	128	(5.481)	-	18
Odpis amortyzacyjny za okres	(7.939)	(6.329)	(86)	(365)	-	(14.719)
Wartość netto na 31 grudnia 2022 r.	22.404	6.070	1.092	60.097	96.171	185.834
Na 1 stycznia 2022 r.						
Wartość brutto	54.969	16.100	1.147	32.602	96.171	200.989
Umorzenie	(32.741)	(3.701)	(97)	-	-	(36.539)
Wartość netto	22.228	12.399	1.050	32.602	96.171	164.450
Na 31 grudnia 2022 r.						
Wartość brutto	83.972	16.100	1.147	60.097	96.171	257.487
Umorzenie	(61.568)	(10.030)	(55)	-	-	(71.653)
Wartość netto	22.404	6.070	1.092	60.097	96.171	185.834

31 grudnia 2021 r.

	Oprogramowanie komputerowe	Relacje z klientami	Znak towarowy	Nakłady na wartości niematerialne	Wartość firmy	Razem
Wartość netto na 1 stycznia 2021 r.	15.748	12.399	1.103	19.509	96.171	144.930
Zwiększenia stanu	3.768	-	12	40.352	-	44.132
Zmniejszenia z tytułu likwidacji inwestycji	(701)	-	-	(17.838)	-	(18.539)
Przeniesienie z inwestycji i leasingowanych na własne	9.396	-	-	(9.396)	-	-
Odpis amortyzacyjny za rok	(5.983)	-	(65)	(25)	-	(6.073)
Wartość netto na 31 grudnia 2021 r.	22.228	12.399	1.050	32.602	96.171	164.450

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na 1 stycznia 2021 r.

Wartość brutto	57.905	16.100	1.135	19.509	96.171	190.820
Umorzenie	(42.157)	(3.701)	(32)	-	-	(45.890)
Wartość netto	15.748	12.399	1.103	19.509	96.171	144.930

Na 31 grudnia 2021 r.

Wartość brutto	54.969	16.100	1.147	32.602	96.171	200.989
Umorzenie	(32.741)	(3.701)	(97)	-	-	(36.539)
Wartość netto	22.228	12.399	1.050	32.602	96.171	164.450

W listopadzie 2021 roku uchwałą Zarządu EFL jednostka dominująca dokonała likwidacji inwestycji związanej z realizacją projektu Cassiopae w kwocie 4.286 tys oraz w grudniu 2021 roku inwestycji związanej z realizacją części projektu „Leasing Germany FO/MO Stream” prowadzonego w latach 2020-2021 w kwocie 12.797 tys. zł. Warunki dotyczące tej transakcji zostały szerzej opisane w notce 16 niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na potrzeby jednostkowego sprawozdania finansowego jednostka dominująca przeprowadziła test na utratę wartości OŚWP, do których została przypisana wartość firmy, nie zidentyfikowano trwałej utraty wartości inwestycji w Truck Care na dzień 31 grudnia 2021 roku, ani na dzień 31 grudnia 2022 roku. Oczekiwane przyszłe przepływy finansowe z jednostek zależnych zapewniają pokrycie inwestycji w te jednostki.

Wartość bilansowa inwestycji w Truck Care na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wyniosła 140.843 tys. zł.

Podstawa wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne została określona wg. wartości użytkowej.

Wycena spółki Truck Care dokonywana jest wg metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy założeniu wypłat dywidend dokonywanych zgodnie z zakładanym współczynnikiem adekwatności kapitałowej (zgodnym ze standardami Grupy CASA).

Przyszłe przepływy szacowane są na podstawie aktualnych na datę sporządzania wyceny projekcji finansowych spółki, przyjmowane dla całego horyzontu prognozy.

Wycena sporządzana jest w oparciu o aktualne na datę wyceny stawki rynkowe, co znajduje swoje odzwierciedlenie m.in. w stosowanym w modelu czynniku dyskontowym (skalkulowany dla Polski, również w oparciu o metodologię Grupy CASA). Całość modelu stosowanego dla Truck Care jest zgodna z modelem i metodologią Grupy CASA zaimplementowaną dla rynku polskiego. Okres czasu na jaki zostały opracowane prognozy przepływów pieniężnych na podstawie zatwierdzonych planów budżetowych i prognoz finansowych zawiera się w latach 2023-2026.

Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza okres objęty przez najbardziej aktualne budżety / prognozy została ustalona na poziomie

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

5,5% (4% wzrost w 2030 roku prognozowany dla Polski przez Bank Światowy wspierany przez wyższy wzrost sektora mobilności +1,5pp).

Stopa dyskontowa wykorzystana w prognozach przepływów pieniężnych wnosi 9.26% i składa się z parametru beta 1,3, stopy wolnej 3,28% oraz premii za ryzyko 4,6%.

Na wartości niematerialne składają się następujące pozycje:

- licencje: ms office, windows, programu płacowo kadrowego, lex, people soft, do serwera, lan Desk, antywirusowe, sql,
- oprogramowanie: system operacyjny mały as, duży as, systemowe, przetargi, python, crm, system kooperacji, automatycznej migracji użytkowników, e-archiwum, ppk, hr, Systemy wspierające BIG, MES, BPM, V-desk

Nakłady na wartości niematerialne to głównie następujące pozycje:

- licencje: Prophix
- oprogramowanie: hurtownia danych, Pożyczka w EUR, Marketplace Poland, Casiopea DE, Marketplace DE, Automatyzacja Procesów Obsługi Szkół

Odpis amortyzacyjny wartości niematerialnych został ujęty w pozycji „Koszty ogólnego zarządu” sprawozdania z całkowitych dochodów.

Grupa nie poniosła nakładów na badania i rozwój ujętych, jako koszt w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku.

31. Zapasy

Podział zapasów na 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawia się następująco:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Sprzęt poleasingowy odzyskany w procesie windykacji i po zakończonych umowach leasingowych	56.324	51.331
Sprzęt nabyty w celu oddania w leasing finansowy	156.757	147.151
Pozostałe	2.149	1.275
Zapasy ogółem (brutto)	215.230	199.757
Odpis wartości zapasów	(1.441)	(5.021)
Zapasy netto	213.789	194.736

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Tabela poniżej przedstawia zmianę stanu odpisów wartości zapasów:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Saldo na początek roku	5.021	10.769
Zmiana odpisu wartości zapasów	(1.152)	342
Zwiększenia	39.721	71.775
Zmniejszenia	(42.149)	(77.865)
Saldo na koniec roku	1.441	5.021

32. Pozostałe aktywa

	31 grudnia 2022	31 grudnia 2021
Aktywa finansowe brutto, w tym:		
Wierzytelności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1.071	2.995
Pozostałe wierzytelności poza modelem	633	633
Pozostałe należności z tytułu programu sekurytyzacji syntetycznej	662	1.188
Aktywa finansowe brutto razem	2.366	4.816
Odpisy aktualizujące	(1.016)	(1.698)
Aktywa finansowe netto razem	1.350	3.118
Aktywa niefinansowe brutto, w tym:		
Czynne rozliczenia międzyokresowe	244.085	228.731
Rozrachunki publicznoprawne	26.612	91.608
Należności z tytułu bieżącego podatku	3.179	3.215
Aktywa niefinansowe razem	273.876	323.555
Odpisy aktualizujące	-	-
Aktywa niefinansowe netto razem	273.876	323.555
Razem	275.226	326.673

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

32.1 Wierzytelności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku zostały ujęte wierzytelności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu.

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
- Wierzytelności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1.071	2.995
- Pozostałe wierzytelności poza modelem	633	633
Wierzytelności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu brutto	1.704	3.628
- Odpis wierzytelności	(1.016)	(1.698)
Wierzytelności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu netto	688	1.930

Tabela poniżej przedstawia zmianę stanu odpisów aktualizujących wartość wierzytelności.

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Na dzień 1 stycznia	1.698	2.316
Utworzone	187	588
Rozwiązane	(465)	(347)
Wykorzystane	(404)	(859)
Na dzień 31 grudnia	1.016	1.698

Odpisy z tytułu utraty wartości odzwierciedlają oczekiwaną stratę kredytową obliczoną z wykorzystaniem trzyetapowego podejścia wymaganego przez MSSF 9.

Wierzytelności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu zostały w całości zaklasyfikowane do etapu 3 (status niewykonania).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

32.2 Czynne rozliczenia międzyokresowe

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
- rozliczenia międzyokresowe kosztów ubezpieczeń przedmiotów leasingu	238.420	223.777
- rozliczenie międzyokresowe kosztów umów serwisowych (MRT)	2.691	1.923
- pozostałe	2.974	3.031
Razem	244.085	228.731

32.3 Rozrachunki publicznoprawne

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Należności z tytułu podatku drogowego	466	365
Rozliczenia z tytułu podatku VAT	26.146	90.719
Pozostałe	-	524
Razem	26.612	91.608

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

33. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Grupa finansuje operacje leasingowe głównie poprzez linie kredytowe i papiery dłużne wystawione na rzecz banków. Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Grupa korzystała z następujących instrumentów dłużnych:

Na dzień 31 grudnia 2022 roku

Waluta Kredytu	Stopa Referencyjna	Wartość kredytu (w wartościach nominalnych) na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:				
		w walucie	w złotych	do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat
EUR	Zmienna	340.787	2.433.863	1.074.573	739.343	420.625	152.422	46.899
	Stała	321.466	1.256.112	626.883	383.009	219.839	26.381	-
Razem EUR		662.253	3.689.974	1.701.456	1.122.352	640.464	178.802	46.899
USD		634	2.790	2.790	-	-	-	-
	Stała	33.000	145.259	145.259	-	-	-	-
Razem USD		33.634	148.049	148.049	-	-	-	-
CHF	Zmienna	82	393	393	-	-	-	-
	Stała	-	-	-	-	-	-	-
Razem CHF		82	393	393	-	-	-	-
PLN	Zmienna	7.672.755	7.672.756	3.551.595	2.762.285	1.284.414	74.461	-
	Stała	755.241	755.241	448.609	225.743	80.889	-	-
Razem PLN		8.427.997	8.427.997	4.000.205	2.988.028	1.365.303	74.461	-
Odsetki naliczone od kredytów			34.343	34.343	-	-	-	-
Prowizje od kredytów			(343)	(150)	(118)	(75)	-	-
pozyccje zabezpieczane			3.975	256	4.399	(680)	-	-
Razem Kredyty i Pożyczki			12.304.388	5.884.552	4.114.661	2.005.012	253.264	46.899

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień 31 grudnia 2021 roku

Waluta Kredytu	Stopa Referencyjna	Wartość kredytu (w wartościach nominalnych) na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:				
		w walucie	w złotych	do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat
EUR	Zmienna	435 542	2 003 230	957 825	515 324	370 539	90 551	68 991
	Stała	156 875	721 531	356 454	126 484	126 484	112 110	-
Razem EUR		592 417	2 724 761	1 314 279	641 808	497 023	202 661	68 991
USD	Zmienna	-	-	-	-	-	-	-
	Stała	40 000	162 400	162 400	-	-	-	-
Razem USD		40 000	162 400	162 400	-	-	-	-
GBP	Zmienna	3	18	18	-	-	-	-
	Stała	-	-	-	-	-	-	-
Razem GBP		3	18	18	-	-	-	-
CHF	Zmienna	39	173	173	-	-	-	-
	Stała	-	-	-	-	-	-	-
Razem CHF		39	173	173	-	-	-	-
PLN	Zmienna	6 889 961	6 889 961	3 275 094	2 011 770	1 223 023	380 074	-
	Stała	456 250	456 250	456 250	-	-	-	-
Razem PLN		7 346 211	7 346 211	3 731 344	2 011 770	1 223 023	380 074	-
odsetki naliczone			6 754	6 754	-	-	-	-
prowinzje od kredytów			(229)	(92)	(81)	(56)	-	-
pozycje zabezpieczone			(410)	(11 422)	6 631	4 381	-	-
Razem Kredyty i Pożyczki			10 239 678	5 203 453	2 660 128	1 724 370	582 735	68 991

Oprocentowanie zmienne kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Grupę oparte jest na stopie referencyjnej WIBOR 1M oraz WIBOR 3M (dla kredytów w PLN) oraz EURIBOR 1M i EURIBOR 3M (dla kredytów w EUR). Oprocentowanie to powiększone jest o marżę kredytową banku. Część kredytów została zaciągnięta na stopie stałej obowiązującej przez cały okres trwania umowy kredytowej.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Niektóre z powyższych umów kredytowych zawierają wymogi dotyczące utrzymania określonych wskaźników finansowych. Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz w trakcie roku zakończonego tą datą, na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz w trakcie roku obrotowego zakończonego tą datą Grupa spełnia i spełniała wymogi zawarte w tych umowach.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz w trakcie roku zakończonego tą datą, na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz w trakcie roku zakończonego tą datą Grupa wywiązywała się terminowo z wszelkich swoich zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Grupa w okresach kwartalnych kontroluje poziomy kowenantów zapisanych w umowach kredytowych. Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku wszystkie wymagane kowenanty zostały spełnione.

34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Na dzień 31 grudnia 2022 r.

Waluta obligacji	Stopa Referencyjna	Wartość nominalna obligacji	Z tego o terminie wykupu przypadającym w okresie (w wartościach nominalnych)				
			do 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	Powyżej 5 lat
PLN	Zmienna	2.462.502	575.502	316.727	1.145.515	427.758	-
	Stała	-	-	-	-	-	-
	Brak - obligacje zerokuponowe	180.000	180.000	-	-	-	-
	odsetki od obligacji	3.052	3.052	-	-	-	-
	provizje od obligacji	(302)	(277)	(25)	-	-	-
	Koszty transakcyjne	(13.251)	(10.015)	(3.236)	-	-	-
Razem		2.632.001	748.262	313.466	1.145.515	427.758	-

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień 31 grudnia 2021 r.

Waluta obligacji	Stopa Referencyjna	Wartość nominalna obligacji	Z tego o terminie wykupu przypadającym w okresie (w wartościach nominalnych)				
			do 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-5 lat	Powyżej 5 lat
PLN	Zmienna	3.111.769	838.892	582.877	116.727	1.573.273	-
	Stała	-	-	-	-	-	-
	Brak - obligacje zerokuponowe	-	-	-	-	-	-
odsetki od obligacji		955	955	-	-	-	-
provizje od obligacji		(464)	(317)	(147)	-	-	-
Koszty transakcyjne		(4.968)	-	(4.968)	-	-	-
Razem		3.107.292	839.530	577.762	116.727	1.573.273	-

W przypadku obligacji zerokuponowych, obligacje emitowane są poniżej ich wartości nominalnej (zdyskontowane wg stopy procentowej określonej dla danej emisji). Wykup obligacji następuje w wartości nominalnej w terminach określonych w powyższych tabelach.

W przypadku obligacji o oprocentowaniu zmiennym (kuponowych), obligacje emitowane są wg wartości nominalnej a odsetki płacone są w okresach miesięcznych w oparciu o WIBOR 1M powiększony o marżę. Wykup obligacji następuje wg wartości nominalnej w terminach określonych w powyższych tabelach.

W 2019 roku Grupa EBI przyznała Grupie EFL gwarancję w ramach portfela MŚP obejmującego transze senior oraz mezzanine o łącznej wartości 2,1 mld zł (około 490 mln euro). Plan Junckera zapewnia wsparcie transzy mezzanine o wartości 314 mln zł (73 mln euro) w ramach mandatu udzielonego EBI przez Komisję europejską. Ryzyko związane z transzą senior o wartości 1,76 mld zł (410 mln euro) pokrywane jest w ramach środków własnych EFI. Transakcja otrzymała gwarancję Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), który jest filarem finansowym planu Junckera. Uwolnienie kapitału regulacyjnego w drodze sekurytyzacji umów leasingowych zwiększy zdolność EFL do finansowania MŚP na lepszych warunkach

Dzięki dodatkowej zdolności kredytowej, uzyskanej w wyniku uczestnictwa Grupy EBI w operacji, Grupa EFL podejmie zobowiązanie umowne do wygenerowania portfela w ramach nowego wsparcia finansowego dla nowych, realizowanych przez polskie przedsiębiorstwa projektów kwalifikujących się do finansowania z EFIS.

Transakcja ta jest pierwszą o charakterze syntetycznym przeprowadzoną przez Grupę EFL.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

35. Rezerwy

31 grudnia 2022 r.

	Rezerwa na świadczenia emerytalne	Rezerwa na sprawy sądowe	Inne rezerwy	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2022 roku	1.810	2.052	16.586	20.447
Utworzone w ciągu roku	158	691	27.878	28.769
Wykorzystane	(45)	-	(21.635)	(21.900)
Wycena świadczeń	(357)	-	-	(179)
Przesunięcia	-	-	(1.409)	(1.409)
Rozwiązane	(2)	(182)	(1.497)	(1.681)
Na dzień 31 grudnia 2022 roku	1.564	2.561	19.923	24.047

31 grudnia 2021 r.

	Rezerwa na świadczenia emerytalne	Rezerwa na sprawy sądowe	Inne rezerwy	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	2.074	5.097	10.184	17.355
Utworzone w ciągu okresu	149	732	6.402	7.283
Wykorzystane	(14)	-	-	(14)
Wycena świadczeń	(348)	-	-	(348)
Rozwiązane	(51)	(3.778)	-	(3.829)
Na dzień 31 grudnia 2021 roku	1.810	2.052	16.586	20.447

Inne rezerwy dotyczą głównie rezerw na naprawy serwisowe pojazdów.

Rezerwy na sprawy sądowe tworzone są na potencjalne zobowiązania wynikające z toczących się spraw sądowych, w których Grupa jest stroną pozwaną. Moment realizacji zobowiązania jest trudny do określenia.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

36. Pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Zobowiązania finansowe, w tym:		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	945.784	771.631
Zobowiązania z tytułu leasingu	59.375	161.271
Zobowiązania finansowe razem	1.005.159	932.902
Zobowiązania niefinansowe, w tym:		
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	102.470	95.570
Rozrachunki publiczno-prawne	6.111	6.714
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	16.638	6.576
Przychody przyszłych okresów	13.370	15.471
Zobowiązania niefinansowe razem	138.589	124.331
Razem	1.143.748	1.057.233

36.1 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Zobowiązania handlowe	849.191	684.918
Zobowiązania do ubezpieczycieli	34.550	44.321
Zobowiązania z tytułu nabycia akcji Truck CARE (*)	-	10.963
Zobowiązania transakcyjne z tyt. sekurytyzacji	(1.512)	-
Zobowiązania z tytułu dywidendy	-	-
Inne zobowiązania (kaucje otrzymane)	18.519	16.079
Inne zobowiązania	45.036	15.350
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	945.784	771.631

(*) zobowiązania z tytułu zakupu akcji spółki Truck Care płatne w ciągu 1 roku, na dzień 31 grudnia 2022 roku płatność została zrealizowana

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

36.2 Zobowiązania z tytułu leasingu

Grupa zawiera umowy leasingu, gdzie przedmiotem leasingu jest wynajem powierzchni biurowych, magazynowych, pojazdów oraz wynajem parkingów.

Umowy te zostały zawarte na okres od 3 do 5 lat oraz na czas nieokreślony.

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu przedstawia się następująco:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Do roku	20.946	103.079
Od 1 roku do 2 lat	6.436	7.778
Od 2 lat do 5 lat	21.874	35.178
Powyżej 5 lat	10.119	15.236
Zobowiązania z tytułu leasingu	59.375	161.271

36.3 Rozliczenia międzyokresowe bierne

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
- rozliczenie międzyokresowe kosztów umów serwisowych (MRT)	30.614	24.620
- wynagrodzenia (nagrody, premie kwartalne)	15.791	12.548
- ekwiwalenty urlopowe	2.909	2.762
- prowizje za doprowadzenie	13.461	15.146
- koszty administracyjne	15.648	21.964
- koszty finansowe (wymogi kapitałowe Bazylea, seminarium finansowe i inne)	11.141	12.396
- rezerwy na koszty paliwa	2.240	1.530
- koszty bieżące serwisu	1.872	1.793
- pozostałe	8.794	2.811
Bierne rozliczenia międzyokresowe razem	102.470	95.570

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

36.4 Przychody przyszłych okresów

Na saldo przychodów przyszłych okresów składają się następujące pozycje:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
- dofinansowanie do ceny nabycia środków trwałych z ZFRON	578	616
- pozostałe (bonusy od dostawców)	-	326
- przychody z tytułu otrzymanych od producentów/ dealerów subwencji za finansowanie ich produktów	2.852	5.898
- odroczone w czasie przychody z umów zarządzania flotą pojazdów	-	462
- pozostałe (opłaty ryczałtowe)	9.940	8.169
Przychody przyszłych okresów razem	13.370	15.471

36.5 Rozrachunki publicznoprawne

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
- podatek dochodowy od osób fizycznych i prawnych	1.801	1.546
- rozliczenia z tytułu podatku VAT	1.283	2.441
- rozliczenia z tytułu podatku drogowego	1	-
- rozliczenia z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych	2.808	2.532
- pozostałe	218	195
Pozostałe zobowiązania niefinansowe razem	6.111	6.714

37. Kapitał własny

37.1 Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku przedstawia się następująco:

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Seria	Liczba akcji (w tys.)	Wartość nominalna 1 akcji	Wartość bilansowa
Akcje zwykłe serii A	2.430	15,67	38.802
Akcje zwykłe serii B	1.944	15,67	30.463
Akcje zwykłe serii C	9	15,67	141
Akcje zwykłe serii D	1.756	15,67	27.517
Akcje zwykłe serii E	36.834	15,67	577.189
	42.973		674.112

Liczba akcji na koniec okresu sprawozdawczego nie zmieniła się w stosunku do początku roku.

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 15,67 złotych i zostały w pełni opłacone. Dodatkowo, wskutek umorzenia części akcji z czystego zysku w roku 1999, wartość akcji serii A jest wyższa od ich wartości nominalnej.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku w posiadaniu Credit Agricole S.A. było 42.973.119 sztuk akcji EFL.

37.2 Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy na dzień 31 grudnia 2022 roku Grupy składa się z odpisów z zysków z lat ubiegłych w kwocie 402.416 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2021 roku w kwocie 376.394 tys. zł).

37.3 Kapitał rezerwowy

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Grupa rozpoznała w kapitale rezerwowym kwotę 659 tys. zł z tytułu programu bezpłatnych akcji dla pracowników.

Ponadto na kapitał rezerwowy składa się wartość wyceny dotycząca programów określonych świadczeń, która na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosła 342 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosła (15) tys. zł).

37.4 Zyski zatrzymane

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Grupa rozpoznała w zyskach zatrzymanych wartość korekty z tytułu zastosowania MSSF9 w kwocie (7.786) tys. zł.

37.5 Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymywanie jego optymalnego poziomu zapewniającego bezpieczeństwo ekonomiczne Grupy w tym adekwatność względem posiadanych aktywów leasingowych zabezpieczającą przed ryzykami, które są nierozzerwalne z prowadzeniem działalności leasingowej) oraz oczekiwaną rentowność dla akcjonariuszy. Grupy nie obowiązują wymogi nadzorcze w obszarze adekwatności kapitałowej.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wskaźniki obrazujące skuteczność zarządzania kapitałem są wraz z uzupełniającymi je informacjami raportowane Zarządowi spółki dominującej w okresach miesięcznych oraz przedstawiane podczas posiedzeń ALCO (Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami).

Ocena wskaźników i ich zgodności z polityką ryzyka Grupy dokonywana jest przez ALCO w oparciu o przedstawione dane oraz dodatkowe informacje i wyjaśnienia. Na dzień bilansowy w ocenie Grupy cele zarządzania kapitałem są spełnione.

Podstawowe wskaźniki obrazujące skuteczność zarządzania kapitałami prezentują się następująco:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
ROE*	14,7%	14,2%
Współczynnik Dług / kapitały	10,8	10,4

* dla okresów 12-miesięcznych

Współczynnik rentowności kapitałów własnych (ROE) jest wyliczany jako zysk netto do kapitałów własnych. Współczynnik dług/kapitały jest wyliczany jako: dług ogółem (bez długu podporządkowanego) do kapitałów własnych (powiększonych o dług podporządkowany).

38 Świadczenia pracownicze

38.1 Świadczenia wynikające z rozwiązania stosunku pracy

W latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Grupa poniosła koszt z tytułu odpraw wypłaconych pracownikom, z którymi rozwiązano stosunek pracy w wysokości odpowiednio 879 tys. zł i 516 tys. zł.

38.2 Świadczenia po okresie zatrudnienia - Program określonych składek

Grupa jest zobowiązana do regularnego odprowadzania składek do funduszu emerytalnego oraz rentowego prowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w kwocie wynikającej z przepisów w związku ze świadczeniem pracy w bieżącym roku. Fundusz ten został zaklasyfikowany jako program określonych składek, gdyż po zapłacie składek na Grupie nie będzie ciążył w przyszłości obowiązek wypłaty świadczeń. Koszt poniesiony na składki do funduszu w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wyniósł:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Fundusz emerytalny i rentowy	24.243	20.352

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

38.3 Świadczenia po okresie zatrudnienia – Program określonych świadczeń

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym, Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku przedstawiono w poniższej tabeli:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Na 1 stycznia	1.810	2.074
Koszty bieżącego zatrudnienia	128	245
Korekty założeń aktuarialnych	(357)	(448)
Koszty odsetek	30	-
Koszty wypłaconych świadczeń	(45)	(14)
Rezerwy rozwiązane	(2)	(47)
Na 31 grudnia	1.564	1.810

Grupa ujmuje koszty bieżącego zatrudnienia oraz koszty odsetek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów natomiast korektę założeń aktuarialnych w innych całkowitych dochodach.

Główne założenia przyjęte przez jednostkę dominującą na dzień bilansowy i zakładane w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Stopa dyskontowa (%)	6,3%	1,9%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,5%	2,5%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	9%	1,5%

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

39 Zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy

Grupa ustanowiła następujące zabezpieczania kredytów:

- cesję wierzytelności z umów leasingowych,
- gwarancje udzielone przez Credit Agricole,
- weksle własne in blanco wystawione przez Grupę,
- pełnomocnictwo do rachunku bankowego,
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji świadczeń pieniężnych,
- wierzytelności z umów leasingowych przekazanych w programie sekurytyzacji.

Zabezpieczenie umów kredytowych bazuje głównie na należnościach leasingowych oraz sprzęcie finansowanym środkami z konkretnej umowy kredytowej (umowa z warunkiem zawieszającym) a w przypadku banków międzynarodowych na gwarancji Credit Agricole.

Poniższa tabela prezentuje zabezpieczenia wartość scedowanych na banki wierzytelności leasingowych, wartość ofertową przewłaszczonych (z warunkiem zawieszającym) środków leasingu oraz sumę zadłużenia z tytułu kredytów zabezpieczonych wystawionymi weksłami in blanco:

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia	
	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
wartość brutto scedowanych na banki wierzytelności leasingowych (*)	2.912.902	2.224.746
suma zadłużenia z tytułu kredytów zabezpieczonych wystawionymi weksłami in blanco	505.243	375.859

(*) Z uwzględnieniem zabezpieczenia związanego z programem sekurytyzacji w wysokości 2.880.511 tys. zł (na 31 grudnia 2021 r. 3.405.576 tys. zł).

Średni koszt finansowania w 2022 roku wyniósł 4,9% W 2021 roku wyniósł 1,2%.

40 Zabezpieczenia ustanowione na aktywach klientów

Grupa nie ustanowiła zabezpieczeń na aktywach klientów, które może sprzedać lub zastawić.

41 Zobowiązania warunkowe

Gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Grupa nie udzieliła gwarancji i poręczeń.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

42 Dywidendy wypłacone

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2021 roku
Dywidendy wypłacone:	138.563	58.127
Akcjonariuszom jednostki Dominującej	133.861	55.578
Udziałom niekontrolującym	4.702	2.549

43 Transakcje ze stronami powiązanymi

43.1 Transakcje z jednostkami powiązanymi

W 2022 roku Grupa zawarła z jednostkami powiązanymi następujące znaczące transakcje:

Credit Agricole S.A. – jednostka dominująca nad Grupą EFL

W 2022 roku EFL zawarł następujące umowy kredytowe z Credit Agricole:

Poniższe zestawienie zawiera umowy z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy.

Kwota kredytu	Waluta	Data uruchomienia	Data spłaty
20 000	EUR	2022-07-18	2025-07-18
220 000	PLN	2022-07-28	2025-07-28
20 000	EUR	2022-08-01	2025-08-01
30 000	EUR	2022-08-22	2026-08-22
25 000	EUR	2022-08-29	2025-08-29
20 000	EUR	2022-09-22	2026-09-22
250 000	PLN	2022-09-22	2025-09-22
250 000	PLN	2022-09-29	2025-09-29
30 000	EUR	2022-10-10	2025-10-10
30 000	EUR	2022-10-24	2026-10-24
20 000	EUR	2022-11-22	2025-11-22
25 000	EUR	2022-11-29	2026-11-30
100 000	PLN	2022-11-29	2025-11-28
200 000	PLN	2022-12-09	2025-12-09
80 000	PLN	2022-12-12	2025-12-12
120 000	PLN	2022-12-12	2025-12-12
50 000	EUR	2022-12-12	2025-12-12

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Dnia 22 grudnia 2017 roku Spółka podpisała umowę pożyczki podporządkowanej na kwotę 15 mln EUR z terminem spłaty do 28 grudnia 2027 roku. Na dzień 31 grudnia 2022 roku saldo z tytułu pożyczki podporządkowanej wyniosło 70.349 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2021 roku 68.991 tys. zł).

Dnia 28 czerwca 2022 roku Spółka podpisała kolejną umowę pożyczki podporządkowanej na kwotę 10 mln EUR z terminem spłaty do 28 czerwca 2032 roku. Na dzień 31 grudnia 2022 roku saldo z tytułu pożyczki podporządkowanej wyniosło 46.899 tys. zł.

Spółka w 2022 roku skorzystała ponadto, ze środków w ramach dostępnego limitu ST (z terminem spłaty poniżej roku), w następujących kwotach:

Kwota kredytu	Waluta	Data uruchomienia	Data spłaty
15 000	EUR	2022-07-29	2022-11-29
150 000	PLN	2022-08-24	2022-11-24
150 000	PLN	2022-08-29	2022-10-28
25 000	EUR	2022-09-26	2022-12-27
150 000	PLN	2022-10-25	2022-10-31
150 000	PLN	2022-10-28	2022-12-16
150 000	PLN	2022-11-24	2022-12-27
15 000	EUR	2022-11-29	2023-02-28
25 000	EUR	2022-12-27	2023-03-27

Wszystkie podane daty są datami uruchomienia linii kredytowych.

Koszty finansowe z tytułu odsetek od otrzymanych kredytów w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wyniosły 213.931 tys. zł i 41.158 tys. zł.

Credit Agricole S.A. / Eurofactor

W grudniu 2016 roku spółka Eurofactor rozpoczęła korzystanie z finansowania w formie pożyczek krótkoterminowych zaciąganych od Credit Agricole SA z siedzibą we Francji. Na dzień 31 grudnia 2022 roku saldo pożyczek wyniosło 609.134 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2021 roku 842.370 tys. zł). Koszty finansowe z tytułu odsetek w okresie zakończonym 31 grudnia 2022 roku wyniosły 34.416 tys. zł.

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z jednostką dominującą w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku (na koniec roku sprawozdawczego nie występowały zaległe zobowiązania, ani należności wobec jednostek powiązanych).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

		Przychody od podmiotów powiązanych	Koszty wobec podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązani a wobec podmiotów powiązanych
Jednostka dominująca:					
Credit Agricole					
	31 grudnia 2021 r.	373	48.278	-	5.945.942
	31 grudnia 2022 r.	397	252.956	-	7.223.380

Warunki transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

43.2 Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia wypłacane lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej

W latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wynagrodzenia wypłacone członkom Zarządu spółek wchodzących w skład Grupy przedstawiały się następująco:

	<u>Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.</u>	<u>Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.</u>
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i premie)	7.849	7.527
Świadczenia po okresie zatrudnienia – fundusz określonych składek (fundusz emerytalny i rentowy)	144	162
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	88
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej	7.993	7.777

Grupa nie wypłacała wynagrodzeń ani innych świadczeń członkom rady nadzorczej spółki dominującej oraz członkom rady nadzorczej spółek Grupy.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

43.3 Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku transakcji typu pożyczka, gwarancja, poręczenie dla osób zarządzających i nadzorujących oraz ich krewnym i powinowatym do drugiego stopnia nie było.

44 Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Zarząd	11	12
Pozostali pracownicy	999	993
Razem	1.010	1.004

45 Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, spółki Mazars Audyt sp. z o.o., wypłacone lub należne w latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku:

	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Rodzaj usługi:		
- Przegląd śródrocznego sprawozdania finansowego	176	175
- Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	731	674
Razem	907	849

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

46 Uzgodnienie pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych do pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(1.116.912)	(1.420.099)
Należności z tytułu pożyczek wykazane w pozycji udzielone pożyczki	(23.919)	-
Pozostałe zmiany	(2.482)	-
Zmiana stanu należności inwestycyjnych	35.882	41.472
Zmiana stanu wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(1.107.431)	(1.378.357)
	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Zmiana stanu zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	141.967	209.599
Pozostałe zmiany	2.721	-
Płatności z tytułu leasingu	8.579	101.765
Zmiana stanu wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	153.267	311.346

47 Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, emisje obligacji, środki pieniężne i lokaty bankowe krótkoterminowe, udzielone pożyczki, krótkoterminowe inwestycje oraz natychmiastowe transakcje walutowe, a także instrumenty finansowe pochodzące z programu sekurytyzacji. Głównym celem korzystania z tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy oraz bieżące zarządzanie środkami finansowymi. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe) oraz walutowe kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikającym z używanych przez nią źródeł finansowania. W okresie zakończonym 31 grudnia 2022 roku i w roku zakończonym 31 grudnia 2021 roku a także w latach poprzednich Grupa nie zawierała transakcji o charakterze opcyjnym.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty niniejszym sprawozdaniem finansowym jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości Grupy dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w punkcie 6.8.5 informacji dodatkowej.

47.1 Ryzyko stopy procentowej

Umowy leasingowe zawarte przez Grupę wymagają, by leasingobiorca uiszczał raty leasingowe według załączonego do umowy harmonogramu płatności. Harmonogramy umów leasingowych bazują na stopie stałej oraz stopie zmiennej w oparciu o WIBOR dla 1 miesiąca i 3 miesięcy dla PLN oraz EURIBOR dla 1 miesiąca i 3 miesięcy dla EUR. Stopa zmienna jest zmieniana okresowo w cyklach miesięcznych dla umów bazujących na stawce 1 miesiąca i w okresach trzymiesięcznych dla umów bazujących na stawce 3 miesięcy. Oprocentowanie ustalone przez Grupę jest zazwyczaj uzależnione od oprocentowania rynkowego obowiązującego w momencie podpisywania umowy leasingowej. Z uwagi na fakt, że Grupa finansuje przedmioty leasingu ze środków pochodzących z kredytów bankowych w większości o zmiennym oprocentowaniu (bazującym na stawkach WIBOR dla 1 miesiąca i 3 miesięcy oraz EURIBOR dla 1 miesiąca i 3 miesięcy), narażona jest na ryzyko innej od prognozowanej rentowności, z tytułu wahań oprocentowania, które mogą mieć miejsce w okresie leasingu, w szczególności dla umów leasingowych zawartych na stopie stałej. W celu zminimalizowania możliwych negatywnych skutków Grupa podpisuje kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe), w ramach których zgadza się na wymianę, w określonych odstępach czasu, różnicy między kwotą odsetek naliczonych według stałego i zmiennego oprocentowania od uzgodnionej kwoty głównej. Transakcje te mają na celu zabezpieczenie należności leasingowych.

Grupa zawiera także transakcje IRS, w których jest płatnikiem stopy zmiennej WIBOR 1M lub EURIBOR 1M, otrzymuje natomiast stopę stałą. Są to krótkie transakcje na okres trzech miesięcy, związane z finansowaniem z instytucji międzynarodowych (BRRE, EBI, EBOR), których stopy bazowe są oparte na stawkach WIBOR 3M lub EURIBOR 3M i zamieniane transakcją swap przez Grupę na indeks 1M.

W ostatnim roku Grupa zawarła także transakcje CCIRS, w których dochodzi do zamiany finansowania w EUR na bazie indeksu EURIBOR 3M na finansowanie w PLN na bazie indeksu WIBOR 1M. Kurs EUR / PLN jest ustalany w dniu zawarcia transakcji i obowiązuje w całym jej okresie trwania.

Grupa może także podwyższać stopę procentową leasingu, łagodząc w ten sposób ryzyko stóp procentowych. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Grupa nie skorzystała z tej możliwości.

47.2 Ryzyko walutowe

Grupa prowadzi swoje księgi rachunkowe w polskich złotych. Większość kontraktów leasingowych zawieranych przez Grupę stanowią umowy w PLN. W 2020 roku Grupa posiadała także umowy leasingu indeksowane do EUR, w których leasingobiorca spłaca zadłużenie w PLN

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

wg kursu określonego przez Grupę. Grupa zawierała także umowy leasingu walutowego w EUR, w przypadku, których leasingobiorcy spłacają zadłużenie bezpośrednio w walucie.

W ramach prowadzonej polityki zarządzania ryzykiem walutowym, Grupa nadzoruje występujące niedopasowanie walutowe. Grupa stara się stosować hedging naturalny poprzez zaciąganie kredytów w odpowiedniej walucie dopasowując do istniejącego portfela umów leasingowych nominowanych w walucie.

Grupa stara się zachowywać współmierność wartości tych umów z zadłużeniem w walutach obcych.

47.3 Analiza wrażliwości instrumentów finansowych na zmiany rynkowych stóp procentowych i kursów walut

Pomiar ryzyka stopy procentowej i walutowego w spółce dominującej odbywa się poprzez analizę luki: dla ryzyka stopy procentowej jest to luka pomiędzy aktywami i pasywami opartymi o stopę stałą, dla ryzyka walutowego jest to luka pomiędzy aktywami i pasywami w danej walucie.

Pomiar luki odbywa się zgodnie z wymogami grupy Credit Agricole S.A. przy jednoczesnym wymogu zachowania dopuszczalnych poziomów luk określonych dla spółki dominującej.

Średnioroczna luka stopy procentowej oraz ryzyko związane ze zmianą stopy procentowej będzie wynosić w kolejnych latach:

Na dzień 31 grudnia 2022 r.

	do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	3-4 lata	4-5 lat	5-6 lat	6-7 lat	7-8 lat	8-9 lat	9-10 lat
Luka dla instrumentów finansowych w PLN	327.289	71.997	(110.119)	(83.315)	(29.203)	(234)	(26)	-	-	-
Wpływ zmiany (wzrostu) stóp procentowych w PLN o 100 pb na wynik finansowy danego okresu	3.273	720	(1.101)	(833)	(292)	(2)	-	-	-	-
Luka dla instrumentów finansowych w EUR	690.360	265.447	7.842	(32.353)	(9.293)	(104)	(17)	-	-	-
Wpływ zmiany (wzrostu) stóp procentowych w EUR o 100 pb na wynik finansowy danego okresu	6.904	2.654	78	(324)	(93)	(1)	-	-	-	-

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień 31 grudnia 2021 r.

	do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	3-4 lata	4-5 lat	5-6 lat	6-7 lat	7-8 lat	8-9 lat	9-10 lat
Luka dla instrumentów finansowych w PLN	(274.419)	(38.816)	(95.629)	(70.720)	(24.772)	(6)	(2)	-	-	-
Wpływ zmiany (wzrostu) stóp procentowych w PLN o 100 pb na wynik finansowy danego okresu	(2.744)	(388)	(956)	(707)	(248)	-	-	-	-	-
Luka dla instrumentów finansowych w EUR	150 602	65 104	129 430	54 678	(320)	-	-	-	-	-
Wpływ zmiany (wzrostu) stóp procentowych w EUR o 100 pb na wynik finansowy danego okresu	1 506	651	1 294	547	(3)	-	-	-	-	-

Przy uznawanej za racjonalnie możliwą zmianie stóp procentowych nominowanych w odpowiedniej walucie o 100 pb (wzrost/spadek stóp procentowych o 1 punkt procentowy) wartość niezabezpieczonej pozycji (luka) będzie generować zyski/stratę w wysokościach podanych w tabeli powyżej dla poszczególnych lat. Dla ujemnej wartości luki, w przypadku wzrostu stóp procentowych, Grupa narażona jest na stratę. Analogicznie dla dodatniej wartości luki, w przypadku spadku stóp procentowych, Grupa również narażona jest na stratę.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość bieżącej niezabezpieczonej pozycji (luki) walutowej na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku na racjonalnie możliwe wahania kursów walut przy założeniu niezmienności innych czynników. Luka walutowa liczona jest jako różnica pomiędzy pasywami a aktywami nominowanymi w odpowiedniej walucie.

Para walut	31 grudnia 2022 r.			31 grudnia 2021 r.		
	Wysokość luki	Zmiana kursu waluty	Potencjalny zysk (strata)	Wysokość luki	Zmiana kursu waluty	Potencjalny zysk (strata)
EUR/PLN	23.666	10%	2.367	3.711	10%	371

47.4 Ryzyko związane z płynnością

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe czy obligacje.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Zasadniczą kwestią dla Grupy jest zapewnienie ciągłości jej finansowania, zarówno w ramach potrzeb bieżących jak i długoterminowych. W tym celu Grupa wykorzystuje pięć podstawowych źródeł finansowania:

- środki pochodzące z Credit Agricole
- środki pochodzące z lokalnych banków
- środki pochodzące z międzynarodowych instytucji finansowych
- środki pochodzące z emisji obligacji w ramach niepublicznego Programu Emisji Obligacji
- środki pochodzące z transakcji sekurytyzacji

Grupa współpracuje z następującymi lokalnymi bankami i instytucjami finansowymi oraz zagranicznymi bankami:

- Credit Agricole S.A.
- Bank Rozwoju Rady Europy
- Europejski Bank Inwestycyjny
- PEKAO S.A.
- PKO BP S.A.
- ING BANK S.A.
- mBank S.A.
- Credit Agricole Bank Polska S.A.
- BNP Paribas Bank Polska S.A.
- Banco Santander S.A.
- Bank Gospodarstwa Krajowego
- Industrial and Commercial Bank of China (EUROPE) S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce
- Alior Bank S.A.

W ramach rocznego limitu kredytowego przyznanego przez bank Grupa dokonujeciągnięć kredytów i pożyczek na okresy od 3 do 5 lat. Dodatkowo posiada otwarte linie kredytowe w ramach rachunków bieżących dla zapewnienia bieżącej płynności oraz dokonujeciągnięć krótkoterminowych kredytów.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

47.4.1 Zapadalność zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku przyszłe minimalne spłaty kapitału zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji wraz z naliczonymi odsetkami oraz wartością nierozliczonych prowizji przedstawiały się następująco:

	31 grudnia 2022 r.	31 grudnia 2021 r.
Do 1 miesiąca	787.364	880.277
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1.779.113	1.502.773
Powyżej 3 miesięcy do roku	4.063.338	3.659.931
Powyżej roku do 2 lat	4.431.362	3.238.616
Powyżej 2 lat do 5 lat	3.828.313	3.996.380
Powyżej 5 lat	46.899	68.991
Razem	14.936.389	13.346.968

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku harmonogram spłaty kapitału z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek przez Grupę w poszczególnych bankach przedstawia się następująco:

Na dzień 31 grudnia 2022 r.

Nazwa Banku	Zapadalność zobowiązań z tytułu kredytów wg warunków umownych			
	do roku	od roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
ALIOR BANK SA	111.579	80.265	-	191.844
BGK	127.660	255.319	-	382.979
BNP PARIBAS SA	294.310	223.597	-	517.907
BANK ROZWOJU RADY EUROPY	208.134	315.177	-	523.311
CREDIT AGRICOLE SA FRANCE	3.453.838	3.703.634	46.899	7.204.371
CREDIT AGRICOLE BANK POLSKA	52.320	37.468	-	89.788
ICBC POLSKA	-	220.000	-	220.000
ING Bank Śląski S.A.	612.398	629.401	-	1.241.799
PEKAO SA	313.000	208.333	-	521.333
PKO BP SA	411.905	397.633	-	809.538
SANTANDER BANK POLSKA SA	264.959	298.584	-	563.543
Ogółem (kapitał)	5.850.103	6.369.409	46.899	12.266.411
- odsetki naliczone od kredytów	34.343	-	-	34.343
- nierozliczone prowizje od kredytów	(150)	(193)	-	(343)
- wycena pozycji zabezpieczanych dla kredytów	256	3.719	-	3.975
Razem zobowiązania z tytułu kredytów	5.884.552	6.372.937	46.899	12.304.388

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień 31 grudnia 2021 roku

Nazwa Banku	Zapadalność zobowiązań z tytułu kredytów wg warunków umownych			
	do roku	od roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Bank Rozwoju Rady Europy	327 703	523 311	-	851 014
BNP Paribas Bank Polska SA	233 517	258 185	-	491 702
CREDIT AGRICOLE SA	3 175 884	2 698 407	68 991	5 943 282
ISBC Polska	-	220 000	-	220 000
CREDIT AGRICOLE Banl Polska SA	69 641	27 211	-	96 852
ING BSK SA	447 817	375 001	-	822 818
PEKAO SA	290 245	221 333	-	511 579
PKO BP SA	369 021	274 681	-	643 701
Alior	95 000	105 000	-	200 001
BGK	63 830	138 298	-	202 128
SANTANDER BANK	135 555	114 931	-	250 486
Ogółem kapitał	5 208 213	4 956 358	68 991	10 233 563
- odsetki naliczone od kredytów	6 754	-	-	6 754
- nierozliczone prowizje od kredytów	(93)	(136)	-	(229)
- wycena pozycji zabezpieczanych dla kredytów	(11 422)	11 012	-	(410)
Razem zobowiązania z tytułu kredytów	5 203 452	4 967 234	68 991	10 239 678

Na dzień 31 grudnia 2021 r. saldo zadłużenia wobec Credit Agricole powiększone o kredyty z EIB udzielany za pośrednictwem Credit Agricole w wysokości 344.038 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. kredyty zabezpieczone depozytem zostały spłacone i wartość depozytu wynosi zero.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku harmonogram spłaty kapitału z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych przedstawia się następująco:

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

na dzień 31 grudnia 2022 roku

Nazwa Banku	Zapadalność zobowiązań z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg warunków umownych (w wartościach nominalnych)			Razem
	do roku	od roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
PEKAO S.A.	280.000	-	-	280.000
Konsorcjum Banków	425.000	200.000	-	625.000
Ogółem w wartościach nominalnych	705.000	200.000	-	905.000
- odsetki	3.052	-	-	3.052
- prowizje	(277)	(25)	-	(302)
Ogółem zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych	707.775	199.975	-	907.750

na dzień 31 grudnia 2021 roku

Nazwa Banku	Zapadalność zobowiązań z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg warunków umownych (w wartościach nominalnych)			Razem
	do roku	od roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
PEKAO S.A.	170.000	100.000	-	270.000
Konsorcjum Banków	-	425.000	-	425.000
Ogółem w wartościach nominalnych	170.000	525.000	-	695.000
- odsetki	954	-	-	954
- prowizje	(317)	(147)	-	(464)
Ogółem zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych	170.637	524.853	-	695.490

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Obligacje wyemitowane w ramach programu sekurytyzacji zostały objęte przez następujące banki:

Nazwa Banku	Zapadalność zobowiązań z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg warunków umownych (w wartościach nominalnych)			
	do roku	od roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
ING BSK SA	9,8	800,0	-	809,8
KfW	9,8	-	-	9,8
EIB	27,9	890,0	-	917,9
	47,5	1 690,0	-	1 737,5

na dzień 31 grudnia 2021 r. (dane w mln zł)

Nazwa Banku	Zapadalność zobowiązań z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg warunków umownych (w wartościach nominalnych)			
	do roku	od roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
ING BSK SA	137,8	812,1	-	949,9
KfW	137,8	12,1	-	149,9
EIB	393,2	924,5	-	1 317,7
	668,9	1 748,6	-	2 417,5

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku wartości nominalne zawartych przez Grupę transakcji IRS przedstawiają się następująco:

Na dzień 31 grudnia 2022 r.

Saldo na dzień (mln)	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	31.12.2026
Wartość zawartych transakcji IRS					
PLN	442 505	282 113	201 371	54 310	7 530
Wartość zawartych transakcji CCIRS					
EUR	41 083	11 250	-	-	-

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień 31 grudnia 2021 r.

	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Wartość zawartych transakcji IRS			
PLN	1 680 000	-	-
Wartość zawartych transakcji CCIRS			
EUR	94 083	41 083	11 250

47.4.2 Zapadalność wszystkich przyszłych niezdykontowanych przepływów umownych

31 grudnia 2022 r.	Do roku	Od roku do 2 lat	Od 2 lat do 3 lat	Od 3 lat do 4 lat	Od 4 lat do 5 lat	Powyżej 5 lat	Ogółem
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i zobowiązania z tytułu sekurytyzacji	6.536.521	4.625.776	3.289.027	628.746	75.657	59.036	15.214.763
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych	798.254	321.981	1.145.515	427.758	-	-	2.693.508
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	1.005.159	-	-	-	-	-	1.005.159
Instrumenty pochodne	9.001	3.265	-	-	-	-	12.266
Ogółem	8.348.935	4.951.022	4.434.542	1.056.504	75.657	59.036	18.925.696

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

31 grudnia 2021 r.	Do roku	Od roku do 2 lat	Od 2 lat do 3 lat	Od 3 lat do 4 lat	Od 4 lat do 5 lat	Powyżej 5 lat	Ogółem
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i zobowiązania z tytułu sekurytyzacji	6.102.226	2.850.653	1.930.281	1.746.389	453.666	69.666	13.152.881
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych	858.461	594.203	116.727	1.573.273	-	-	3.142.664
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	771.631	-	-	-	-	-	771.631
Instrumenty pochodne	11.341	-	-	-	-	-	11.341
Ogółem	7.743.659	3.444.856	2.047.008	3.319.662	453.666	69.666	17.078.517

47.5 Zapadalność transakcji IRS CCIRS dokonana na bazie przyszłych, oczekiwanych wartości płatności w dacie zapadalności (wycena do wartości godziwej z uwzględnieniem różnic kursowych)

Na dzień 31 grudnia 2022 r.

	Do roku	Od roku do 2 lat	Od 2 lat do 5 lat	Powyżej 5 lat
IRS:				
Stopa stała	2 488,0	(1 121,4)	(2 144,3)	-
CCIRS	1 032,9	472,2	-	-
Razem	3 520,9	(649,2)	(2 144,3)	-

Na dzień 31 grudnia 2021 r.

	Do roku	Od roku do 2 lat	Od 2 lat do 5 lat	Powyżej 5 lat
WIBOR stopa zmienna	(1 420,3)	-	-	-
CCIRS	(4 822,0)	(1 757,4)	(708,8)	-
Razem	(6 242,3)	(1 757,4)	(708,8)	-

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

47.6 Ryzyko kredytowe

Do instrumentów finansowych narażonych na ryzyko kredytowe należą: środki pieniężne w bankach, należności z tytułu leasingu, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe, akcje i udziały oraz udzielone pożyczki.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów. W przypadku środków pieniężnych koncentracja ryzyka jest ograniczona ze względu na dużą liczbę banków i instytucji finansowych, w których Grupa posiada swoje rachunki.

W przypadku inwestycji leasingowych oraz należności z tytułu składek ubezpieczeniowych ryzyko kredytowe jest ograniczane ze względu na dużą ilość klientów korzystających z usług Grupy oraz ich rozproszenie na obszarze całej Polski oraz w różnych sektorach gospodarki: przemyśle, handlu oraz usługach.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku luka płynności przedstawia się następująco:

mIn PLN	do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Wpływy						
środki pieniężne	394					394
należności ze spółek zależnych	699	317	297	-		1.312
należności z tytułu leasingu	4.549	3.443	2.188	1.456	25	11.663
Razem wpływy	5.642	3.760	2.485	1.456	25	13.369
Wyplywy						
spłata finansowania	5.304	3.966	2.969	681	47	12.967
Razem wypływy	5.304	3.966	2.969	681	47	12.967
Luka płynności	338	(206)	(484)	775	(21)	402
Skumulowana luka płynności	338	132	(352)	423	402	

powyższe dane dotyczą jednostki dominującej

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień 31 grudnia 2021 roku luka płynności przedstawia się następująco:

mIn PLN	do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat	Razem
wpływy						
środki pieniężne	365					365
należności ze spółek zależnych	500	282	143	7		933
należności z tytułu pożyczek dla dealerów						0
należności z tytułu leasingu	4 317	3 210	2 008	1 247	29	10 812
Razem wpływy	5 183	3 493	2 151	1 254	29	12 110
wypływy						
spłata finansowania	4 646	2 885	1 706	2 156	69	11 463
Razem wypływy	4 646	2 885	1 706	2 156	69	11 463
Luka płynności	536	608	445	-902	-40	647
Skumulowana luka płynności	536	1 144	1 588	687	647	

powyższe dane dotyczą jednostki dominującej

W ocenie Zarządu jednostki dominującej sytuacja płynnościowa Grupy EFL jest pod kontrolą. Zarządy Spółek Grupy EFL, mając świadomość wymienionych powyżej ryzyk, znając prognozę przyszłych przepływów finansowych, a także biorąc pod uwagę gotowość do finansowania Grupy EFL ze strony Credit Agricole jak i kontynuowane negocjacje kredytowe z bankami lokalnymi i międzynarodowymi oraz dostęp do finansowania poprzez emisję obligacji, oceniają ryzyko płynności jako umiarkowane i w pełni zarządalne.

47.7 Koncentracja ryzyka kredytowego

Grupa w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

Należności z tytułu leasingu

Portfel leasingowy EFL wykazuje bardzo wysoki stopień rozdrobnienia. Na dzień 31 grudnia 2022 roku wartość należności od największego pojedynczego klienta wynosiła 0,34% całości salda należności leasingowych Spółki, na dzień 31 grudnia 2021 roku 0,28%. Porównując te dane z danymi z 2021 roku, widoczny jest wzrost udziału należności od największego pojedynczego klienta.

W momencie rozpoczęcia leasingu wartość środków trwałych przekazanych największemu klientowi Spółki stanowiła 0,5% łącznej wartości należności z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 1,1% na dzień 31 grudnia 2021 roku.

W zakresie udziału należności leasingowych z wyodrębnionych branż w ogólnym saldzie należności Spółki, wyraźny jest udział branży transportowej. Znaczący udział w portfelu dotyczy również grup: budownictwa, przemysłu (poza przemysłem spożywczym) i usług (grupa nie

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

uwzględniająca wysoko wyspecjalizowanych usług). Dla branży transportowej udział wynosi 21,2%, dla budownictwa 13,4%, dla przemysłu 12,6%, dla usług 12,0%. W przypadku pozostałych branż udział nie przekracza 7% ogółu należności Spółki.

Środki pieniężne

Na dzień 31 grudnia 2022 roku największy udział salda środków pieniężnych ulokowanych w jednym banku w stosunku do całości salda środków pieniężnych Grupy wyniósł 93% (na dzień 31 grudnia 2021 roku 94%).

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i aktywa finansowe

Na dzień 31 grudnia 2022 roku udział największego salda należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności i aktywów finansowych dotyczących pojedynczego wierzyciela w stosunku do całości salda należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności i aktywów finansowych Grupy wyniósł 25% (na dzień 31 grudnia 2021 roku 11,2%).

W związku z powyższym Grupa uważa, że w Grupie nie występowała znacząca koncentracja ryzyka kredytowego.

47.7.1 Finansowanie pożyczek– wiekowanie ekspozycji

Ekspozycja regularna wg terminów zapadalności (w dniach)	31 grudnia 2022 r.		31 grudnia 2021 r.	
	Wartość	Udział procentowy (struktura)	Wartość	Udział procentowy (struktura)
0-30	843.325	94%	618.266	95%
31-60	11.256	1,3%	3.414	0,5%
61-90	13.711	1,5%	3.232	0,5%
91-180	1.337	0,1%	6.530	1,0%
181-365	2.006	0,2%	10.109	0,6%
>365	19.820	2,2%	2.842	0,4%
nieokreślone	5.530	0,6%	6.357	2,0%
Ogółem	896.985	100%	650.750	100%

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Ekspozycja zdefaultowana wg opóźnień (w dniach)	31 grudnia 2022 r.		31 grudnia 2021 r.	
	Wartość	Udział procentowy (struktura)	Wartość	Udział procentowy (struktura)
0-30	6.409	14,2%	4.419	14,2%
31-90	3.856	8,5%	673	2,2%
>90	15.301	33,8%	14.292	46,0%
nieokreślone	19.681	43,5%	11.677	37,6%
Ogółem	45.247	100%	31.061	100%

47.7.2 Wartość i struktura ekspozycji kredytowej netto w podziale na typ działalności klienta oraz z wyszczególnieniem ekspozycji zdefaultowanej (zgodnie z definicją przyjętą przez Grupę), ekspozycji nie zdefaultowanej na koniec roku, ale posiadającej opóźnienia w płatnościach oraz ekspozycji nie zdefaultowanej bez opóźnień.

na dzień 31 grudnia 2022 r.

Typ działalności klienta	Ekspozycja kredytowa netto	w tym: ekspozycja kredytowa netto nie zdefaultowana i bez opóźnień	w tym: ekspozycja kredytowa netto, nie zdefaultowana z opóźnieniami na koniec roku wg poniższych przedziałów			Ekspozycja kredytowa zdefaultowana netto
			<=30 dni	<31-60 dni>	<61-90 dni>	
Produkcja	1 831 595	1 620 096	152 488	13 670	3 195	42 145
Usługi	7 772 805	6 555 233	835 981	79 654	38 433	263 504
Handel	2 015 567	1 787 256	163 773	16 134	8 191	40 212
Ogółem	11 619 966	9 962 584	1 152 242	109 458	49 820	345 861

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

na dzień 31 grudnia 2022 r.; struktura ekspozycji

Typ działalności klienta	Ekspozycja kredytowa netto	w tym: ekspozycja kredytowa netto nie zdefaultowana i bez opóźnień	w tym: ekspozycja kredytowa netto, nie zdefaultowana z opóźnieniami na koniec roku wg poniższych przedziałów			Ekspozycja kredytowa zdefaultowana netto
			<=30 dni	<31-60 dni>	<61-90 dni>	
Produkcja	100,00%	88,5%	8,3%	0,7%	0,2%	2,3%
Usługi	100,00%	84,3%	10,8%	1,0%	0,5%	3,4%
Handel	100,00%	88,7%	8,1%	0,8%	0,4%	2,0%
Ogółem	100,00%	85,7%	9,9%	0,9%	0,4%	3,0%

na dzień 31 grudnia 2021 r.

Typ działalności klienta	Ekspozycja kredytowa netto	w tym: ekspozycja kredytowa netto nie zdefaultowana i bez opóźnień	w tym: ekspozycja kredytowa netto, nie zdefaultowana z opóźnieniami na koniec roku wg poniższych przedziałów			Ekspozycja kredytowa zdefaultowana netto
			<=30 dni	<31-60 dni>	<61-90 dni>	
Produkcja	1 699 651	1 558 392	97 161	4 742	500	38 856
Usługi	7 193 054	6 361 721	569 549	22 962	5 895	232 926
Handel	1 833 107	1 676 640	116 626	3 514	1 391	34 936
Ogółem	10 725 812	9 596 752	783 336	31 219	7 786	306 719

na dzień 31 grudnia 2021 r.; struktura ekspozycji

Typ działalności klienta	Ekspozycja kredytowa netto	w tym: ekspozycja kredytowa netto niezdefaultowana i bez opóźnień	w tym: ekspozycja kredytowa netto, niezdefaultowana z opóźnieniami na koniec roku wg poniższych przedziałów			Ekspozycja kredytowa zdefaultowana netto
			<=30 dni	<31-60 dni>	<61-90 dni>	
Produkcja	100,0%	91,7%	5,7%	0,3%	0,0%	2,3%
Usługi	100,0%	88,4%	7,9%	0,3%	0,1%	3,2%
Handel	100,0%	91,5%	6,4%	0,2%	0,1%	1,9%
Ogółem	100,0%	89,5%	7,3%	0,3%	0,1%	2,9%

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Ekspozycja kredytowa netto to należności leasingowe zagrożone pomniejszone o odpisy aktualizujące z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. Przez należności zagrożone rozumiane są niewyfakturowany kapitał powiększony o wyfakturowane i niezapłacone faktury.

Przedstawiona wartość ekspozycji kredytowej netto różni się od należności leasingowych ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej głównie o umowy, które na koniec dnia bilansowego miały status aktywne (status > 8 lub = 8) i jednocześnie zostały zawarte w bieżącym miesiącu bilansowym, umowy takie są uwzględniane w wartości ekspozycji kredytowej w kolejnym miesiącu bilansowym.

Ekspozycja kredytowa netto na 31 grudnia 2022 roku w powyższej tabeli wynosi 11.619.966 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2021 roku 10.725.812 tys. zł.)

Należności z tytułu leasing wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2022 roku wynoszą 11.546.157 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2021 roku wynoszą 10.700.409 tys. zł).

W ocenie Grupy zniekształcenie to nie ma istotnego wpływu na postrzeganie sytuacji finansowej Grupy przez odbiorców sprawozdania.

Poniższa tabela przedstawia przychody odsetkowe z należności leasingowych zdefaultowanych w okresach zakończonych 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2021 roku:

Typ działalności klienta	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Produkcja	1.719	3.636
Usługi	11.637	20.689
Handel	1.676	3.148
Ogółem	15.032	27.473

47.7.3 Wartość zabezpieczeń

47.7.3.1 Opis posiadanych zabezpieczeń lub innych mechanizmów poprawiających jakość kredytową.

Jako skuteczne zabezpieczenie, Grupa zidentyfikowała posiadane weksle własne in blanco wystawione przez leasingobiorców na zabezpieczenie należności leasingowych oraz posiadanie prawa własności przedmiotów leasingu finansowego przez okres trwania leasingu.

Wartość godziwa wynikająca z posiadanych weksli in blanco na dzień 31 grudnia 2022 roku została oszacowana na kwotę 12.172 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2021 roku została oszacowana na kwotę 11.459 tys. zł.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Wartość godziwa została oszacowana na podstawie wyliczonej wartości zdefaultowanych, na dzień bilansowy, należności, co, do których istnieją przesłanki braku powrotu do regularnej obsługi. Tak wyliczana wartość jest następnie przemnożona przez 5% jako współczynnik dyskonta, w oparciu o wartość sprzedaży jaką, Grupa może uzyskać za sprzedaż tych wierzytelności na rynku.

Szacunkowa wycena wartości godziwej przedmiotów leasingu w portfelu Grupy została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Typ portfela	Rok zakończony 31 grudnia 2022 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2021 r.
Wartość godziwa przedmiotów leasingu z ekspozycji nie defaultowych	11.186.438	10.139.405
Wartość godziwa przedmiotów leasingu z ekspozycji defaultowych	374.181	319.193
Razem	11.560.619	10.458.599

Wartość godziwa przedmiotów leasingu została oszacowana w oparciu o ich wartości początkową i krzywą utraty wartości rynkowej poszczególnych typów przedmiotów leasingu w zależności od czasu trwania poszczególnych ekspozycji w portfelu Grupy.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

47.7.3.2 Ekspozycja na ryzyko kredytowe w podziale na ratingi jakości kredytowej

Poniższa tabela prezentuje istotne ekspozycje na ryzyko kredytowe, do których miał zastosowanie model oczekiwanych strat kredytowych. Podział został oparty na poniższej skali ratingowej:

Na dzień 31 grudnia 2022 r.

Rating	12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Wartość portfela brutto dla danej kategorii ratingu	Wartość portfela netto dla danej kategorii ratingu
1	-	248	37.186	54.105	16.919
2	-	12.498	24.749	365.718	340.969
3	60	3.677	8.378	228.948	220.570
4	2.310	4.425	14.519	534.412	519.894
5	2.988	1.501	3.223	831.133	827.910
6	3.203	1.396	16.365	1.028.188	1.011.823
7	4.859	243	1.253	1.226.073	1.224.820
8	4.151	76	9.689	4.195.109	4.185.420
9	3.080	31	217	3.141.048	3.140.831

*dane dotyczą portfela umów jednostki dominującej

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień 31 grudnia 2021 r.

Rating	12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje bez utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w okresie trwania ekspozycji – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Wartość portfela brutto dla danej kategorii ratingu	Wartość portfela netto dla danej kategorii ratingu
1	-	572	40.362	56.178	15.244
2	-	8.430	22,532	287.147	256.185
3	79	3.058	4.775	166.827	158.915
4	2 804	3.916	16.208	511.870	488.942
5	4 032	1.117	1.204	867.656	861.304
6	3 399	995	15.112	941.798	922.291
7	5 118	116	2.448	1.042.382	1.034.700
8	4 374	237	2.938	3.807.927	3.800.378
9	3 478	1	1.094	3.015.849	3.011.276

*dane dotyczą portfela umów jednostki dominującej

48 Instrumenty finansowe

48.1 Reklasyfikacja aktywów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Grupa nie dokonała reklasyfikacji instrumentów.

48.2 Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań Grupa klasyfikuje do następujących kategorii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów.

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2022 roku**

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio lub pośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny w przypadku, których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Grupa dokonuje okresowej oceny przyporządkowania poszczególnych aktywów i zobowiązań do poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej. Podstawą klasyfikacji do poszczególnych poziomów hierarchii wyceny są dane wejściowe użyte do wyceny, czyli kwotowania rynkowe lub inne informacje. O klasyfikacji aktywa lub zobowiązania do danego poziomu hierarchii decyduje najniższy poziom danych wejściowych użyty do wyceny, mających istotny wpływ na wyznaczenie wartości godziwej.

W przypadku zmiany użytych danych wejściowych na dane o innym poziomie, np. w wyniku zmian metodologii wyceny lub zmian źródeł danych rynkowych, Grupa dokonuje transferu aktywa lub zobowiązania do właściwego poziomu wyceny w okresie sprawozdawczym, w którym ta zmiana nastąpiła.

W okresach zakończonych 31 grudnia 2022 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2021 roku Grupa nie dokonywała zmian w sposobie wyceny do wartości godziwej, które skutkowałyby transferem składników aktywów i zobowiązań finansowych pomiędzy poziomami.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

48.3 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych instrumentów finansowych Grupy, które wykazane zostały w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w podziale na poszczególne kategorie aktywów i zobowiązań.

	31 grudnia 2022 r.		31 grudnia 2021 r.	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa:				
Środki pieniężne	624.847	624.847	529.917	529.917
Należności z tytułu leasingu finansowego wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	11.546.157	10.857.352	10.700.409	11.113.283
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	1.553.681	1.553.681	1.296.153	1.296.153
Należności z tytułu pożyczek wyceniane według zamortyzowanego kosztu	851.739	833.767	621.230	621.230
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej	14.418	14.418	36.843	36.843
Zobowiązania:				
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wyceniane według zamortyzowanego kosztu	12.304.388	12.280.696	10.239.678	10.246.708
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2.632.001	2.633.058	3.107.291	3.107.291
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1.005.159.159	1.005.159	932.903	932.903
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej	12.266	12.266	11.341	11.341

Poniżej przedstawiamy metody i założenia przyjęte przy dokonywaniu szacunku wartości godziwej poszczególnych klas instrumentów finansowych, dla których szacowanie takiej wartości jest uzasadnione.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Środki pieniężne

Wartości księgowe są zbliżone do wartości godziwej z powodu krótkiego terminu zapadalności tych instrumentów oraz stosowania w ich przypadku rynkowych stóp procentowych.

Należności leasingowe

Wartość godziwa została oszacowana poprzez zdyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych według stopy procentowej leasingu ustalonej na poziomie zbliżonym do rynkowej stopy zwrotu na koniec roku sprawozdawczego, obliczonej jako średnia transakcji leasingu zawartych w ostatnich miesiącach roku lub roku bilansowego.

Należności finansowe oraz pozostałe aktywa finansowe

Wartości księgowe są zbliżone do wartości godziwej z powodu krótkiego terminu zapadalności tych instrumentów lub stosowania w ich przypadku zmiennych stóp procentowych, za wyjątkiem wierzytelności windykacyjnych, których wartość godziwa została oszacowana przez Grupę na podstawie modelu spłat powstałym w oparciu o dane historyczne.

Kredyty bankowe

Instrumenty te zostały wycenione przy zastosowaniu stóp procentowych obowiązujących na koniec roku. W przypadku tych instrumentów wartości księgowe są zbliżone do wartości godziwej z powodu stosowania zmiennych stóp procentowych.

Obligacje

W przypadku tych instrumentów wartości księgowe są zbliżone do wartości godziwej z powodu krótkiego terminu zapadalności lub stosowania zmiennych stóp procentowych.

Swap

Wartość godziwa transakcji swap jest szacowana na podstawie kwotowań rynkowych na koniec poszczególnych okresów obrotowych. Wartość godziwa instrumentów pochodnych została ustalona poprzez zdyskontowanie prognozowanych przepływów pieniężnych przy użyciu aktualnie obowiązujących stóp procentowych. Krzywa rynkowa konstruowana jest w oparciu o kwotowania depozytów z rynku międzybankowego (do jednego roku) oraz kwotowania rynkowych stawek IRS (powyżej jednego roku). Stopy procentowe oraz czynniki dyskontowe są wyznaczone dla terminów faktycznych przepływów generowanych przez transakcje przy użyciu metody ekstrapolacji.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Grupa posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej:

	31 grudnia 2022 r.			31 grudnia 2021 r.		
	<i>Notowania z aktywnych rynków (Poziom 1)</i>	<i>Istotne dane obserwowalne (Poziom 2)</i>	<i>Istotne dane nieobserwowalne (Poziom 3)</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy						
Instrumenty pochodne	-	14.418	-	-	36.843	-
Aktywa finansowe						
Instrumenty zabezpieczające						
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy						
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-
Transakcje zabezpieczające wartość godziwą						
Pozycje zabezpieczane						
Należności leasingowe będące pozycją zabezpieczaną	-	-	-	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające						
Instrumenty pochodne	-	12.266	-	-	11.341	-

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Grupa dokonuje okresowej oceny przyporządkowania poszczególnych aktywów i zobowiązań do poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej. Podstawą klasyfikacji do poszczególnych poziomów hierarchii wyceny są dane wejściowe użyte do wyceny, czyli kwotowania rynkowe lub inne informacje. O klasyfikacji aktywa lub zobowiązania do danego poziomu hierarchii decyduje najniższy poziom danych wejściowych użyty do wyceny, mających istotny wpływ na wyznaczenie wartości godziwej.

W przypadku zmiany użytych danych wejściowych na dane o innym poziomie, np. w wyniku zmian metodologii wyceny lub zmian źródeł danych rynkowych, Grupa dokonuje transferu aktywa lub zobowiązania do właściwego poziomu wyceny w okresie sprawozdawczym, w którym ta zmiana nastąpiła.

W latach zakończonych 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Grupa nie dokonywała zmian w sposobie wyceny do wartości godziwej, które skutkowałyby transferem składników aktywów i zobowiązań finansowych pomiędzy poziomami.

Wartość godziwą instrumentów finansowych z poziomu 2 oraz 3 ustala się stosując techniki wyceny (np. modele), opisane w nocie 6.9.

Dane wejściowe do wyceny instrumentów klasyfikowanych do poziomu 2 oraz 3 obejmują kursy walutowe, krzywe stóp procentowych, stawki referencyjne, zmienności kursów walutowych i stawek referencyjnych, punkty swapowe, basis spready, wartości indeksów giełdowych oraz ceny futures.

48.4 Rachunkowość zabezpieczeń

Ogólne zasady stosowania rachunkowości zabezpieczeń przedstawiają się następująco:

Grupa zawiera transakcje na instrumenty pochodne w celu zabezpieczania się przed ryzykiem stopy procentowej oraz kursu walutowego. Zasady zarządzania ryzykiem oraz stosowane w tym celu instrumenty zabezpieczające są wskazane w nocie 47.

Grupa wyznacza zawierane instrumenty pochodne na instrumenty zabezpieczające w powiązaniu zabezpieczenia wartości godziwej lub zabezpieczenia przepływów pieniężnych, pod warunkiem spełnienia następujących kryteriów:

- Powiązanie zabezpieczające składa się z dopuszczonych instrumentów finansowych oraz dopuszczonych pozycji zabezpieczanych;
- Przed rozpoczęciem stosowania rachunkowości zabezpieczeń została sporządzona formalna dokumentacja
- Powiązanie zabezpieczające spełnia wszystkie następujące wymogi efektywności zabezpieczenia:
 - występuje ekonomiczne powiązanie pomiędzy instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną;

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

- efekt ryzyka kredytowego nie jest dominujący w zmianę wartości, które wynikają z ekonomicznego powiązania;
- współczynnik zabezpieczenia (hedge ratio) obrazuje faktyczną wielkość instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej, którą jednostka zabezpiecza (o ile wyznaczenie współczynnika zabezpieczenia nie jest świadomą próbą wygenerowania efektu księgowego niezgodnego z celem rachunkowości zabezpieczeń).

Stosowane powiązania zabezpieczające

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku Grupa posiada następujące otwarte powiązania zabezpieczające:

Rodzaj ryzyka	Typ zabezpieczenia	Instrument zabezpieczający	Pozycja zabezpieczana
Ryzyko stopy procentowej	Zabezpieczenie wartości godziwej	IRS (Spółka płaci stopę zmienną opartą na indeksie 1M, otrzymuje stopę stałą)	Kredyty oparte o indeks 3M oraz sekurytyzacja
Ryzyko stopy procentowej oraz walutowe	Zabezpieczenie wartości godziwej	CCIRS (Spółka płaci w PLN amortyzowany harmonogram po kursie ustalonym na początku transakcji i obowiązującym przez cały okres transakcji oraz odsetki wg stopy zmiennej WIBOR 1M, otrzymuje w EUR amortyzowany harmonogram oraz odsetki wg stopy zmiennej EURIBOR 3M)	Kredyt w EUR oparty na indeksie EURIBOR 3M

Szczegółowe informacje o profilu rozkładu w czasie kwot nominalnych instrumentów zabezpieczających oraz o ich parametrach cenowych (przedział stopy stałej, kurs forwardowy) są zaprezentowane w nocie 24.

Grupa dokonuje oceny efektywności powiązania (w tym, istnienia powiązania ekonomicznego pomiędzy pozycją zabezpieczaną a instrumentem zabezpieczającym) na bazie porównania parametrów krytycznych.

Podejście do zawierania transakcji zabezpieczających zakłada dopasowanie nominału, okresów płatności oraz rodzaju stawki referencyjnej (stopy benchmarkowej). W rezultacie, zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających skutecznie kompensuje zmianę wartości godziwej.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Z tego względu, tak długo, jak parametry krytyczne instrumentu i pozycji są dopasowane, Grupa stwierdza występowanie ekonomicznego powiązania pomiędzy instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczanym. Weryfikacja parametrów krytycznych jest dokonywana co miesiąc.

Wpływ zastosowania rachunkowości zabezpieczeń na sprawozdania finansowe

Instrumenty pochodne, spełniające definicję instrumentu zabezpieczającego, stanowią zabezpieczenie ryzyka zmian wartości godziwej, dla określonych aktywów i pasywów generujących takie ryzyko.

Dla ustanowionych efektywnych powiązań zabezpieczających, zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego są bezzwłocznie ujmowane w wynik finansowy. Zysk lub strata na zabezpieczanej pozycji, które przypisać można ryzyku, przed którym jednostka pragnie się zabezpieczyć, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji oraz są ujmowane bieżąco w wyniku finansowym.

Jednostka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany, jego wykorzystanie dobiega końca lub następuje jego realizacja, lub jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać następujące warunki:

- cel zarządzania ryzykiem dla powiązania zabezpieczającego nie uległ zmianie,
- wciąż istnieje ekonomiczne powiązanie pomiędzy pozycją zabezpieczaną a instrumentem zabezpieczającym,
- wpływ ryzyka kredytowego nie dominuje zmiany wartości godziwej, które wynikają z ekonomicznego powiązania.

Możliwe jest częściowe wyłączenie transakcji zabezpieczającej w przypadku niedopasowania współczynnika zabezpieczenia.

Metoda oraz częstotliwość oceny efektywności powiązań zabezpieczających określona jest w dokumentacji poszczególnych powiązań zabezpieczających.

W przypadku zaprzestania lub częściowego wyłączenia stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, korekta wartości bilansowej zabezpieczanego aktywa lub pasywa jest odpisywana do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie objęte rachunkowością zabezpieczeń zalicza się do aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu.

Wartość godziwa transakcji pochodnych szacowana jest przez Grupę w oparciu o aktualne dla daty wyceny dane rynkowe.

Instrumenty pochodne są zawierane z głównymi bankami komercyjnymi w Polsce, w związku, z czym ryzyko niezrealizowania transakcji przez drugą stronę Grupa uznaje za nieistotne.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

48.5 Klasyfikacja instrumentów finansowych

Aktywa finansowe na dzień 31 grudnia 2022 roku

	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Środki pieniężne	624.847	-	-	-	624.847
Należności z tytułu leasing finansowego	11.546.157	-	-	-	11.546.157
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności finansowe	1.553.681	-	-	-	1.553.681
Instrumenty pochodne	-	-	-	14.418	14.418
Należności z tytułu pożyczek	851.739	-	-	-	851.739
Ogółem	14.576.424	-	-	14.418	14.590.842

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2022 roku

	Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	12.304.388	-	-	12.304.388
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	2.632.001	-	-	2.632.001
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	1.005.159	-	-	1.005.159
Instrumenty pochodne	-	-	12.266	12.266
Ogółem	15.941.548	-	12.266	15.953.814

Aktywa finansowe na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Aktywa finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Środki pieniężne	592.917	-	-	-	592.917
Należności z tytułu leasing finansowego	10.700.409	-	-	-	10.700.409
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności finansowe	1.296.153	-	-	-	1.296.153
Instrumenty pochodne	-	-	-	36.843	36.843
Należności z tytułu pożyczek	621.230	-	-	-	621.230
Ogółem	13.210.709	-	-	36.843	13.247.552

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	10.239.678	-	-	10.239.678
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	3.107.291	-	-	3.107.291
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	932.903	-	-	932.903
Instrumenty pochodne	-	-	11.341	11.341
Ogółem	14.279.872	-	11.341	14.291.213

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Skonsolidowane Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowane go kosztu	Instrumenty finansowe wyłączone w zakresie klasyfikacji MSSF 9 (*)	Instrumenty Zabezpieczające	Instrumenty Finansowe Ogółem
Rok zakończony 31 grudnia 2022 roku							
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	-	-	115.282	(748.610)	1.280.556	-	647.228
Różnice kursowe	-	-	2.350	(25.196)	-	-	(22.846)
Rozwiązanie (utworzenie) odpisów aktualizujących	-	-	(44.721)	-	-	-	(44.721)
Przychody/ (Koszty) z tytułu wyceny do wartości godziwej	(1.298)	-	-	-	-	(216)	(1.514)
Ogółem	(1.298)	-	72.911	(773.806)	1.280.556	(216)	578.147
(zysk/ (strata))							

(*) dotyczy przychodów odsetkowych z tytułu leasingu dla których zastosowanie ma MSSF 16

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

Skonsolidowane Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowane go kosztu	Instrumenty finansowe wyłączone w zakresie klasyfikacji MSSF 9 (*)	Instrumenty Zabezpieczające	Instrumenty Finansowe Ogółem
Rok zakończony 31 grudnia 2021 roku							
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	-	-	40.683	(141.371)	685.528	-	584.840
Różnice kursowe	-	-	(1.768)	14.565	-	-	12.797
Rozwiązanie (utworzenie) odpisów aktualizujących	-	-	(25.059)	-	-	-	(25.059)
Przychody/ (Koszty) z tytułu wyceny do wartości godziwej	(702)	-	-	-	-	78	(624)
Ogółem	(702)	-	13.856	(126.806)	685.528	78	571.954
(zysk/ (strata))							

(*) dotyczy przychodów odsetkowych z tytułu leasingu dla których zastosowanie ma MSSF 16

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2022 roku**

[Wszystkie kwoty zostały wykazane w tys. zł]

49 Zdarzenia następujące po zakończeniu roku sprawozdawczego

Nie wystąpiły zdarzenia po dniu bilansowym.